

Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET)

Príručka pre užívateľov ECVET

(verzia február 2014)

Príručka je pracovným materiálom pripraveným pre potreby implementácie ECVET v rámci projektov Leonardo daVinci na Slovensku. Bola spracovaná v rámci projektu Národný tím ECVET expertov, financovaného Európskou komisiou, z publikácií a podkladových materiálov pripravených a publikovaných Európskou komisiou:

- ***Get to know ECVET better. Questions and Answers.*** European Commission, DGEAC 2011, ISBN-13: 978-92-79-19916-5
- ***Using ECVET for Geographical Mobility.*** Part II of the ECVET Users' Guide - Revised version including key points for quality assurance. European Commission, DGEAC 2012. ISBN-13: 978-92-79-25816-9
- ***Using ECVET to Support Lifelong Learning.*** Annotated examples of how ECVET can be used to support lifelong learning. European Commission, DGEAC 2012. ISBN-13: 978-92-79-25003-3
- ***Necessary conditions for ECVET implementation.*** Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012, ISBN 978-92-896-1103-9.

Táto publikácia bola financovaná s podporou Európskej komisie. Táto publikácia reprezentuje výlučne názor autora a Komisia nezodpovedá za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.

Dokument neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod.....	2
A. PODMIENKY NEVYHNUTNÉ PRE IMPLEMENTÁCIU ECVET	3
B. KLÚČOVÉ POJMY A PROCESY	7
B.1. Vzdelávacie výstupy	9
B.2. Jednotky ECVET	12
Body ECVET	18
B.3. Prenos a akumulácia kreditov v rámci partnerstiev ECVET	19
B.4. Organizácia hodnotenia vzdelávacích výstupov a kvalita hodnotenia	22
B.5. ECVET a neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa	25
B.6. ECVET a nadnárodná či medzisektorová mobilita.....	26
B.7. Základné dokumenty ECVET pre mobilitu	28
Memorandum o porozumení (MoP).....	28
Dohoda o vzdelávaní.....	30
Osobný záznam	32
Europas.....	32
C. ECVET A MOBILITA.....	34
Prílohy	48
Príloha 1: Kontrolný zoznam pre používanie ECVET v nadnárodnej mobilite	49
Príloha 2: Memorandum o porozumení.....	53
Príloha 3: Dohoda o vzdelávaní	60
Príloha 4: ECVET pre mobilitu v praxi.....	67
C. PRÍKLADY IMPLEMENTÁCIE ECVET V PILOTNÝCH PROJEKTOCH.....	69
C1. Opis kvalifikácií pomocou vzdelávacích výstupov	70
C2. Kto definuje jednotky?	77
C3. Vzťah medzi jednotkami a úplnými kvalifikáciami:	78
C4. Združovanie vzdelávacích výstupov do jednotiek	80
C5. Kľúčové kompetencie a jednotky	82
C6. Prepojenie medzi jednotkami a programami vzdelávania a odbornej prípravy	84
C7. Rozličné typy jednotiek.....	86
C8. Jednotky a úrovne.....	87
C9. Využitie základných aktivít na porovnávanie kvalifikácií	88
C10. Jednotky v rámci partnerstiev ECVET pre mobilitu	90
C11. Opisy jednotiek ECVET	97
C12. Pridelovanie bodov ECVET ku kvalifikáciám.....	101
C13. Pridelovanie bodov ECVET jednotkám.....	105
C14. Príklad opisu kritérií hodnotenia	108
C15. Opis kritérií hodnotenia.....	112
C16. Príklad posudzovania a uznávania vzdelávacích výstupov, ktoré v domovskej sústave kvalifikácií nezodpovedajú úplnej jednotke	116
Referenčné dokumenty.....	119
Ďalšie publikácie	119

Úvod

Európsky systém kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET) je európskym nástrojom na podporu celoživotného vzdelávania, mobility európskych učiacich sa a flexibility ciest vzdelávania, ktorých cieľom je získať kvalifikáciu. Po jeho prijatí Európskym parlamentom a Radou (18. júna 2009)¹ je teraz ECVET vo fáze svojej postupnej implementácie.

V rámci ECVET sa testujú a zavádzajú pojmy a princípy, ktoré budú slúžiť na to, aby boli v celej Európe zavedené podmienky na postupné uplatňovanie ECVET v kvalifikáciách získaných v odbornom vzdelávaní a príprave (OVP). Preto je tento dokument zameraný na podporu projektov, iniciatív a experimentovania s ECVET na európskej, národnej a regionálnej úrovni. Príručka vychádza z odporúčania Európskeho parlamentu a Rady (najmä z jeho príloh) a má pomôcť zainteresovaným stranám podrobne sa oboznámiť s ECVET. Príručka bola spracovaná na základe dokumentov vydaných Európskou komisiou, zameraných na použitie ECVET v špecifickom kontexte (napr. v geografickej mobilite), alebo na konkrétnu cieľovú skupinu (napr. poskytovateľov odbornej prípravy: školy alebo podniky):

- ***Get to know ECVET better. Questions and Answers.*** European Commission, DGEAC 2011, ISBN-13: 978-92-79-19916-5

- ***Using ECVET for Geographical Mobility.*** Part II of the ECVET Users' Guide - Revised version including key points for quality assurance. European Commission, DGEAC 2012. ISBN-13: 978-92-79-25816-9

- ***Using ECVET to Support Lifelong Learning.*** Annotated examples of how ECVET can be used to support lifelong learning. European Commission, DGEAC 2012. ISBN-13: 978-92-79-25003-3

- ***Necessary conditions for ECVET implementation.*** Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2012, ISBN 978-92-896-1103-9.

Pri používaní tohto dokumentu je dôležité si uvedomiť si, že príručka nie je manuálom na implementáciu ECVET. Ukazuje rozličné prístupy k jeho implementácii v európskom kontexte, ktoré možno označiť ako príklady dobrej praxe. Tento dokument je určený jednotlivcom a inštitúciám, ktorí sa zaoberajú experimentovaním alebo implementáciou ECVET, tak tvorcom politik, orgánom zodpovedným za vytváranie a priznávanie kvalifikácií, poskytovateľom odborného vzdelávania a prípravy (ako sú strediská odbornej prípravy alebo podniky) alebo iným zainteresovaným aktérom.

Príručka sa člení na tri základné časti:

- kľúčové pojmy a procesy implementácie ECVET v systéme odborného vzdelávania a prípravy.
- vzorové dokumenty používané v implementácii ECVET.
- príklady možných prístupov k implementácii ECVET z prebiehajúcich projektov a iniciatív.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:155:0011:0018:SK:PDF>

A. PODMIENKY NEVYHNUTNÉ PRE IMPLEMENTÁCIU ECVET

15 podmienok potrebných na zavedenie ECVET²

Prečo ECVET?

1. Východiská a ciele zavedenia ECVET.
2. Pridaná hodnota ECVET pre odborné vzdelávanie a prípravu (OVP) v národnom kontexte a v procese jeho modernizácie.

Definovanie cieľov zavedenia ECVET zahŕňa stanovenie prioritných cieľov z hľadiska národných politík a spoločne dohodnutých cieľov v stratégii Európa 2020 pre inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast³. Tieto východiská musia prijať všetci aktéri (praktici, tvorcovia politík, decízna sféra, sociálni partneri, výskumní pracovníci, podniky, sektorové organizácie, atď.) a musia sa opierať o špecifické záujmy a ciele tohto systému v súvislosti s rozvojom koherentného európskeho prístupu ku kreditným systémom založeným na odporúčaní ECVET. Je preto potrebné, aby boli viazané na rozvoj národných kvalifikačných rámcov, procesov validácie vzdelávania, alebo na prístupy k mobilite.

Pridaná hodnota ECVET je ovplyvňovaná národnými, regionálnymi alebo miestnymi podmienkami odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a jeho súčasnými reformnými zmenami. Jeho hodnota vzrastie podľa toho, ako ECVET dokáže reagovať na nedostatky a problémy, ktorým čelí súčasný systém OVP. Myslí sa tým napr. predčasný odchod žiakov zo vzdelávacieho systému, zabezpečenie prístupu k vzdelávaniu a odbornej príprave alebo integrácia migrantov do vzdelávania a odbornej prípravy. Národné reformy zavádzajú vzdelávacie výstupy, čiastočné kvalifikácie alebo procesy validácie, ktoré sú relevantné aj pre ECVET, stanovujú pre ne podobné ciele a môžu sa navzájom podporovať a dopĺňať. Mnohé členské štáty EÚ iniciovali analýzy svojich systémov OVP z hľadiska zavedenia kreditných systémov. Táto práca sa opiera o analýzy nákladov a prínosov, analýzy dopadov alebo SWOT analýzy (silné a slabé stránky, príležitosti a ohrozenia) zavedenia ECVET.

(Z krátkodobých a dlhodobých hľadísk ich možno využiť na demonštráciu pridanej hodnoty ECVET, pričom do úvahy treba vziať aj administratívne prekážky a pracovnú záťaž, keďže ľudské a finančné zdroje sú obmedzené).

Záväzné podmienky zavedenia ECVET

3. Signalizovať zapojenie tvorcov politík a decíznej sféry.
4. Komunikácia a informovanosť aktérov a širokej verejnosti o význame ECVET.
5. Vyvolať záujem a podporu aktérov.

Dosiahnuť záujem o zapojenie sa do ECVET možno len vtedy, ak dokážeme jasne identifikovať a vysvetliť jeho pridanú hodnotu. A to nielen expertom zapojeným do implementácie a testovania ECVET, ale aj praktikom zapojeným do organizácie mobility, a najmä širokej verejnosti.

² Spracované na základe publikácie „Necessary conditions for ECVET implementations“. © Európske centrum pre rozvoj odbornej prípravy (Cedefop), 2012. Vydal: Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2012. Ďalšie informácie sú dostupné informácií je dostupná na internete cez server Európa (<http://europa.eu>).

³ http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/flagship-initiatives/index_sk.htm

Tento pracovný dokument bol pripravený v rámci konferencie o európskych vzdelávacích politikách (Bratislava, SAAIC, November 2012) a neprešiel jazykovou korektúrou.

Ak sú dohodnuté špecifické ciele pre zavedenie ECVET, zapojenie do tohto systému treba politicky podporiť. Možno to urobiť rozličným spôsobom – napr. zapracovaním do strategických dokumentov ministerstiev zodpovedných za OVP, kompetentných orgánov, sociálnych partnerov, poskytovateľov OVP, sektorových strešných organizácií, atď.

Umožňuje to, aby vznikla cielená politika informovanosti a diseminácie ECVET. Tým sa dá silný signál všetkým aktérom OVP, aby si osvojili jeho princípy a ciele. Zároveň však treba prispôbiť informácie, disemináciu, budovanie povedomia a marketingové kampane rozličným potrebám užívateľov.

Vyvolať záujem a podporu možno aj zavedením podnetov pre účasť na zavádzaní ECVET. Strategické dokumenty by mali zahŕňať aj pracovný program (podľa možnosti vychádzajúci z harmonogramu európskeho odporúčania na roky 2012-14), stanovenie zodpovednosti a dostupné zdroje. Súčasťou stratégie by mala byť aj integrácia existujúcich iniciatív v tejto oblasti (národné iniciatívy, európske projekty, rozvoj regionálnych mobilit, atď.). Aktéri sú zvyčajne aktívnejší, ak je ich úloha v zavedení ECVET jasne stanovená aj politickým rozhodnutím.

Budovanie kapacít

6. Vytvoriť alebo adaptovať legislatívny rámec a usmernenia.
7. Objasniť záujmy a stanoviť zodpovednosť jednotlivých aktérov OVP.
8. Vyčleniť zdroje.

Zavedenie ECVET vyžaduje spoluprácu širokého okruhu aktérov vzdelávania a odbornej prípravy, preto treba zohľadniť ich záujmy a zodpovednosť. Príručka pre užívateľov približuje ECVET ako proces, v ktorom sa stanovujú úlohy rozličným aktérom OVP. Medzi takéto úlohy patria návrhy kvalifikácií, návrhy programov formálneho alebo neformálneho OVP, návrhy procesov hodnotenia, realizácia programov vzdelávania a odbornej prípravy, hodnotenie vzdelávacích výstupov a ich uznanie (Európska komisia, 2011).

Budovanie kapacít vyžaduje zohľadniť, ako sú organizované kvalifikačné systémy a ktoré organizácie vykonávajú tieto úlohy. Transparentná definícia, pridelenie zodpovednosti a úloh v rozhodovacích procesoch spojených so zavedením ECVET sú významnou podmienkou pre jeho uplatnenie. Pridelenie úloh národným aktérom je obvykle zodpovednosťou členských štátov a platí to aj pre tvorbu právneho rámca, podnecovanie záujmu o ECVET a zapájanie sociálnych partnerov, sektorových organizácií, praxe, atď., aby prijali svoju zodpovednosť za jeho úspešné využívanie.

ECVET neznamená automaticky, že sa musia definovať len nové úlohy, stačí niektoré úlohy lepšie rozpracovať. Definícia úloh a zodpovednosti závisí od existujúceho legislatívneho rámca a jeho adaptability. V každom prípade treba informovať všetkých aktérov OVP. Vytvorenie inštitucionálnej infraštruktúry uľahčí rozvoj európskych prístupov k ECVET, podporí koordináciu aktivít ECVET a vzájomného učenia sa (peer-learningu) o týchto otázkach. Centrum pre rozvoj európskych systémov odbornej prípravy (CEDEFOP) v monitoringu za rok 2011 zozbieralo dôkazy o budovaní inštitucionálneho rámca pre ECVET, ktoré obsahujú nomináciu a vyškolenie národných expertov pre ECVET, zapojenie praxe OVP (učiteľov a školiteľov, hodnotiteľov, inšpektorov, atď.) a expertov pre mobilitu (vrátane poskytovateľov OVP), vytvorenie organizácií a štruktúr na podporu zavedenia tohto kreditného systému, ako sú napr. národné koordinačné body, pracovné skupiny vytvorené kompetentnými orgánmi (CEDEFOP, 2012). Inštitucionálny rámec musí zohľadniť aj dostupné zdroje, vyčlenené na zavedenie ECVET a zároveň umožniť budovanie „komunity praxe“, čím ju prepojí s inými sektorovými sieťami ECVET.

Chápanie kvalifikácií

9. Národný kvalifikačný rámec alebo registre.

10. Prístup ku kvalifikáciám a vzdelávacím štandardom, ale tiež k hodnoteniu, uznaniu a validácii, založený na vzdelávacích výsledkoch.

Rozvoj európskeho OVP, napr. národných a európskych kvalifikačných rámcov, posilňuje transparentnosť a porovnateľnosť kvalifikácií. Podporuje aj spoločný prístup ku kvalifikáciám, ktorý je založený na výsledkoch vzdelávania. Transparentnosť a porovnateľnosť sú podstatné podmienky pre zavedenie ECVET, keďže jeho prvoradým cieľom je uľahčiť prenos vzdelávacích výstupov medzi rozličnými systémami OVP.

Väčšina európskych štátov pripravuje, alebo už prijala ucelené národné kvalifikačné rámce (NQF) pokrývajúce všetky typy a úrovne kvalifikácií. Cieľom národných kvalifikačných rámcov je uľahčiť pochopenie národných kvalifikačných systémov a zvýšiť transparentnosť vzťahov medzi kvalifikáciami, čím zlepši ich prístupnosť a rozvoj. Sú založené na deskriptoroch jednotlivých úrovní vzdelávacích výstupov a tvoria spoľahlivý základ pre prenos vzdelávacích výstupov.

Len v niektorých štátoch EÚ je rozvoj ECVET od začiatku prepojený s rozvojom NQF (CEDEFOP, 2012a). Tieto národné rámce – či už ide o rámce prioritne vytvorené na podporu komunikácie alebo reformy kvalifikačného systému – majú potenciál zvýšiť koherentnosť, relevantnosť a kvalitu kvalifikácií. Reformné rámce môžu zahŕňať aj nové cesty a programy alebo meniť pridelené úlohy a zodpovednosti medzi aktérmi (CEDEFOP, 2012b) tým, že poskytnú nový inštitucionálny rámec pre zavedenie ECVET.

V súčasnosti sa presadzuje prístup ku kvalifikáciám, založený na vzdelávacích výstupoch, ktorý zabezpečuje transparentnosť kvalifikácií a kvalifikačných systémov. Uplatňuje sa v širokom okruhu aktivít spojených s kvalifikáciami - od definície špecifickej pracovnej stáže až po opis širších kvalifikačných úrovní. Vzdelávacie výstupy možno využiť pri definovaní profesijných alebo vzdelávacích štandardov, opise vzdelávacích osnov a programov, pri špecifikácii hodnotenia, deskriptorov kvalifikácií, národných kvalifikačných rámcov a na iné účely (Európska únia, 2011).

Deskriptory úrovní založené na vzdelávacích výstupoch, ako sú zahrnuté v európskych a národných kvalifikačných rámoch, poskytujú jednotný základ pre transparentnosť kvalifikácií a rozvoj spoločného chápania kvalifikácií. Napriek tomu však mnohí európski experti ECVET zdôrazňujú potrebu načrtnúť vzdelávacie výstupy odlišne pre účely prenosu, akumulácie a validácie (CEDEFOP, 2012a).

Zabezpečiť prenos vzdelávacích výstupov

11. Jednotky vzdelávacích výstupov, vrátane kreditných bodov.

12. Pridelenie kreditov/hodnotenie vzdelávacích výstupov.

13. Uznanie a validácia vzdelávacích výstupov.

Niektoré európske členské štáty už majú zavedené svoje kreditové systémy pre kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave. V rámci prípravy na zavedenie ECVET treba zvážiť, ako čo najlepšie podporiť prenos vzdelávacích výstupov. **Za najlepší spôsob prenosu vzdelávacích výstupov sa v súčasnosti považuje ich spojenie do jednotiek.**

Jednotky vzdelávacích výstupov sa viažu na obsah a štruktúru kvalifikácie. Proces ECVET rozlišuje medzi pridelovaním kreditov a ich uznaním (validáciou). Pridelovanie kreditov k vzdelávacím výstupom v ECVET znamená, že sa musí zhodnotiť súbor vzdelávacích výstupov, nadobudnutých jednotlivcom. Napríklad v prípade európskej vzdelávacej mobility sa pridelovanie kreditov realizuje v cudzom kontexte hodnotenia. Po pridelení kreditov sa vzdelávacie výstupy alebo súbor

vzdelávacích výstupov môžu uznať a validovať vo vzťahu ku kvalifikácii alebo môžu byť prenesené do iných vzdelávacích programov alebo kvalifikácií. Je to však práve kontext, ktorý navodzuje otázky dôvery, ekvivalencie hodnotenia a zabezpečenia kvality. Pri aplikácii ECVET v neformálnom vzdelávaní a informálnom učení sa môže pridelenie kreditov a validácia tvoriť jeden krok.

Cezhraničná spolupráca

14. Dohody o charakteristikách vzdelávacej mobility.

15. Využiť európske formuláre pre mobilitu.

Celoeurópskym zámerom je aplikovať ECVET v nadnárodnej mobilite. „Prekročenie hraníc“ sa pritom dá chápať ako zemepisné, ale aj ako „prekročenie“ inštitucionálnych hraníc. ECVET má riešiť prenos a validáciu vzdelávacích výstupov nadobudnutých počas mobility a zdôrazňuje potrebu vytvoriť a využívať na tento účel rôzne dohody a iné vhodné dokumenty.

Dosiahnutie dohody o charakteristikách mobility za vzdelávaním (trvanie, vzdelávacie výstupy, kvalita organizácie mobility, logistika, prístup či zodpovednosť rozličných aktérov) vyžaduje spoločný dokument o vzdelávacích výstupov, o charakteristikách procesov vzdelávania a prideľovania kvalifikácií. Z tohto hľadiska je dôležitá spoločná tvorba a spoločné používanie európskych formulárov, ako sú memorandum o porozumení, dohoda o vzdelávaní a osobné záznamy (personal transcript).

Na európskej úrovni odporúčanie ECVET a príručka pre užívateľov ECVET (časti I a II) obsahujú súpisy položiek, ktoré musia byť zohľadnené počas vyjednávania o cezhraničnej spolupráci. Mnohé z európskych mobilityných projektov a individuálnych mobilit využívajú formuláre pripravené ako súčasť Europasu (Europas mobilita, Europas doplnok k certifikátu, životopis Europas), ktoré dokumentujú európsku mobilitu za vzdelávaním, ako aj skúsenosti z neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

B. KLÚČOVÉ POJMY A PROCESY

Čo rozumieme pod...?	
Termín	Definícia/vysvetlenie
Hodnotenie vzdelávacích výstupov*	Metódy a procesy používané na určenie toho, do akej miery učiaci sa získal určité vedomosti, zručnosti a kompetencie.
Kompetencia/ Kompetencia **	Preukázaná schopnosť používať vedomosti, zručnosti a osobné, sociálne a metodické schopnosti pri práci alebo štúdiu a pri odbornom a osobnom rozvoji.
Kompetentná inštitúcia*	Inštitúcia, ktorá je zodpovedná za vytváranie a udeľovanie kvalifikácií alebo za uznávanie jednotiek alebo iných funkcií súvisiacich s ECVET, ako je pridelovanie bodov ECVET ku kvalifikáciám a jednotkám, hodnotenie, posudzovanie a uznávanie vzdelávacích výstupov podľa pravidiel a postupov zúčastnených krajín.
Akumulácia kreditov	Proces, prostredníctvom ktorého môžu učiaci sa postupne získať kvalifikácie, a to postupným hodnotením vzdelávacích výstupov.
Kredit za vzdelávacie výstupy (kredit)*	Súbor vzdelávacích výstupov jednotlivca, ktoré boli posúdené a ktoré možno zhromažďovať na účely kvalifikácie alebo prenášať do iných vzdelávacích programov alebo kvalifikácií.
Prenos kreditov	Proces, prostredníctvom ktorého je možné vzdelávacie výstupy dosiahnuté v jednom prostredí vziať do úvahy v inom prostredí.
Body ECVET*	Numerické vyjadrenie celkovej váhy vzdelávacích výstupov v kvalifikácii a relatívnej váhy jednotiek v súvislosti s kvalifikáciou.
Formálne vzdelávanie***	Ide o vzdelávanie, ktoré sa uskutočňuje v organizovanom a štruktúrovanom prostredí (napr. vo vzdelávacej inštitúcii, v inštitúcii poskytujúcej odbornú prípravu alebo na pracovisku) a je výslovne označené ako vzdelávanie v zmysle cieľov, času alebo zdrojov. Z hľadiska učiaceho sa je formálne vzdelávanie zámernou činnosťou a zvyčajne vedie k hodnoteniu a certifikácii.
Vedomosť***	Výsledok osvojenia si informácií prostredníctvom učenia sa. Vedomosti sú súborom faktov, zásad, teórií a postupov, ktoré súvisia s oblasťou práce alebo štúdia.
Dohoda o vzdelávaní	Individualizovaný dokument, ktorý stanovuje podmienky pre konkrétne obdobie mobility. Pre konkrétneho učiaceho sa presne určuje, aké vzdelávacie výstupy by mal/a získať a ako sa budú tieto vzdelávacie výstupy hodnotiť, posudzovať a uznávať.
Vzdelávacie výstupy*	Vyjadrenia toho, čo učiaci sa vie, chápe a je schopný po ukončení vzdelávacieho procesu robiť, ktoré sú definované z hľadiska vedomostí, zručností a spôsobilostí.
Vzdelávací program (program vzdelávania a odbornej prípravy)***	Súbor činností, obsahu a/alebo metód uplatňovaných so zámerom dosiahnuť ciele v oblasti vzdelávania alebo odbornej prípravy (získanie vedomostí, zručností a/alebo spôsobilostí), ktorý je organizovaný v logickej postupnosti počas určitého časového obdobia.
Memorandum o porozumení	Dohoda medzi príslušnými inštitúciami, ktorá stanovuje rámec pre prenos a akumuláciu kreditov. Vzájomným súhlasom s úlohami a postupmi zapojených inštitúcií sa formalizuje partnerstvo ECVET, a tiež vytvára rámec spolupráce v rámci partnerstva.
Neformálne vzdelávanie a informálne	<i>Neformálne vzdelávanie</i> nie je poskytované vzdelávacou inštitúciou alebo inštitúciou poskytujúcou odbornú prípravu a spravidla nevedie k získaniu dokladu o vzdelaní. Z hľadiska učiaceho sa je zámerné a má štruktúrované ciele , čas a podporu.

učenie sa****	<i>Informálne učenie sa</i> je výsledkom každodenných aktivít súvisiacich s prácou, rodinným životom alebo voľným časom. Nie je štruktúrované a spravidla nevedie k získaniu dokladu o vzdelaní. Vo väčšine prípadov je zo strany učiaceho sa neúmyselné .
Kvalifikácia*	Formálny výsledok procesu, ktorým príslušná inštitúcia uzná, že tento jednotlivec dosiahol vzdelávacie výstupy zodpovedajúce daným štandardom.
(Národná) sústava kvalifikácií **	Všetky aspekty činnosti členských štátov, týkajúce sa uznávania vzdelávacích a iných mechanizmov, ktoré spájajú vzdelávanie a odbornú prípravu s trhom práce a občianskou spoločnosťou. Zahŕňa rozvoj a realizáciu inštitucionálnych opatrení a postupov v oblasti zabezpečovania kvality, hodnotenia a udeľovania kvalifikácií. Národná sústava kvalifikácií môže pozostávať z viacerých podsystémov a môže byť spojená s národným kvalifikačným rámcom.
(Národný) kvalifikačný rámec**	Nástroj na klasifikáciu kvalifikácií podľa stanoveného súboru kritérií pre jednotlivé stupne vzdelania. Jeho cieľom je integrovať a koordinovať národné kvalifikačné podsystémy a zlepšiť transparentnosť, rozvoj a kvalitu kvalifikácií vo vzťahu k trhu práce a občianskej spoločnosti.
Uznávanie vzdelávacích výstupov*	Proces osvedčovania oficiálne dosiahnutých vzdelávacích výstupov prostredníctvom udeľovania jednotiek alebo kvalifikácií.
Zručnosť***	Schopnosť uplatňovať vedomosti a využívať know-how na plnenie úloh a riešenie problémov.
Osobný záznam	Dokument obsahujúci informácie o kredite (pozitívne hodnotených výsledkoch vzdelávania), ktorý učiaci sa dosiahol. Ide o záznam jeho/jej úspechov dosiahnutých vo vzdelávaní.
Jednotka vzdelávacích výstupov (jednotka)*	Zložka kvalifikácie tvorená súvislým súborom vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktoré možno posúdiť a potvrdiť.
Posudzovanie vzdelávacích výstupov*	Proces potvrdzovania toho, či vzdelávacie výstupy, ktoré učiaci sa dosiahol, zodpovedajú konkrétnym výsledkom, ktoré sa požadujú pre danú jednotku alebo kvalifikáciu.
Poskytovateľ vzdelávania a odbornej prípravy***	Akákoľvek organizácia alebo osoba, ktorá poskytuje služby v oblasti vzdelávania alebo odbornej prípravy. Poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy môžu byť organizácie založené osobitne na tento účel, alebo to môžu byť napríklad aj zamestnávateľia, ktorí poskytujú odbornú prípravu ako súčasť svojich podnikateľských aktivít. Medzi poskytovateľov odbornej prípravy tiež patria fyzické osoby, ktoré ponúkajú vzdelávacie služby.

* Definícia prijatá v rámci odporúčania o ECVET.

** Definícia prijatá v rámci odporúčania o EKR.

*** Definícia z dokumentu CEDEFOP (2008): Terminológia európskej politiky vo vzdelávaní a odbornej príprave. Luxemburg: Úrad pre vydávanie úradných publikácií Európskych spoločenstiev⁴.

**** Definícia z internetovej stránky Generálneho riaditeľstva Vzdelávanie a kultúra o posudzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa⁵.

⁴ Dostupné na <http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/13125.aspx>

⁵ http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc52_en.htm

B.1. Vzdelávacie výstupy

Vzdelávacie výstupy a ich využitie pri implementácii ECVET

Čo sú vzdelávacie výstupy?

Vzdelávacie výstupy sú vyjadrením toho, čo učiaci sa vie, chápe a je schopný po ukončení vzdelávacieho procesu robiť⁶.

Vzdelávacie výstupy je možné využiť na rôzne účely, napríklad na vytvorenie deskriptorov kvalifikačných rámcov, definovanie kvalifikácií, vytvorenie kurikúl, hodnotenie atď. Podrobnosť opisu vzdelávacích výstupov je rôzna v závislosti od ich účelu a kontextu.

Vzdelávacie výstupy sa stanovujú v procese tvorby kvalifikácií. V závislosti od sústavy kvalifikácií existujú rôzne prístupy k identifikácii a opisu vzdelávacích výstupov. Ako príklad pozri časť C.1.

Vzdelávacie výstupy možno získať prostredníctvom rôznych ciest vzdelávania, rôznych spôsobov poskytovania vzdelávania (v školách, firmách atď.), v odlišnom vzdelávacom kontexte (formálne, neformálne, informálne) alebo prostredí (krajina, systém vzdelávania a odbornej prípravy...).

Kvalifikačné rámce zvyčajne vyjadrujú celkovú úroveň vzdelávacích výstupov v kvalifikácii. Z hľadiska ECVET sa ako prepojenie na úrovne používa Európsky kvalifikačný rámec (EKR).

Ako sú vzdelávacie výstupy opísané?

Vzdelávacie výstupy sú opísané pomocou terminológie a deskriptorov, ktoré existujú v sústave kvalifikácií. Pre európsku definíciu vzdelávacích výstupov, ktorá používa termíny vedomosti, zručnosti a kompetencia (pozri odporúčanie o EKR), sú prejavom úsilia o nájdenie spoločného menovateľa, zohľadňujúceho rozmanitosť existujúcich prístupov k opisom vzdelávacích výstupov.

ECVET neposkytuje vzor alebo taxonómiu formátu opisov vzdelávacích výstupov. Takéto vzory alebo klasifikácie môžu existovať na národnej, regionálnej alebo systémovej úrovni (napríklad ako súčasť národných kvalifikačných rámcov).

Avšak pri implementácii ECVET je nevyhnutné zabezpečiť, aby boli vzdelávacie výstupy pre kvalifikácie a jednotky jasne identifikované a opísané, aby umožňovali vzájomné pochopenie kvalifikácií a hodnotení tak, že:

- kvalifikácie nadobúdané v rámci partnerstva prostredníctvom mobility vedú k rovnakému alebo podobnému povolaniu;
- vzdelávacie výstupy sú, podľa ich opisu v istom prostredí alebo kontexte, porovnateľné s očakávanými vzdelávacími výstupmi v inom prostredí alebo kontexte.

Príklady rôznych prístupov k opisu vzdelávacích výstupov sú uvedené v časti C.1.

Ďalšie informácie o opise jednotiek z hľadiska vzdelávacích výstupov nájdete v časti venovanej Jednotkám.

Pre partnerstvá využívajúce ECVET v rámci nadnárodnej mobility môže byť užitočné navrhnúť nástroje (napr. matrice alebo vzory) na identifikáciu toho, ktoré vzdelávacie výstupy možno riešiť pomocou mobility, ako aj na ich opis tak, aby:

⁶ Pozri odporúčanie o Európskom kvalifikačnom rámci – EKR z roku 2008: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:111:0001:0007:SK:PDF>

- definovali, čo sa od učiaceho očakáva, že dosiahne po období mobility, a to spôsobom, ktorý je pochopiteľný pre všetkých zainteresovaných: poskytovateľa odborného vzdelávania, podnik poskytujúci odbornú prípravu, ako aj pre učiaceho sa,
- porovnali kvalifikácie naprieč rôznymi sústavami kvalifikácií,
- zdôraznili podobnosti medzi kvalifikáciami a vzdelávacími výstupmi medzi partnerskými inštitúciami,
- sa určilo, ktoré vzdelávacie výstupy sa nebudú považovať za súčasť kvalifikácií udeľovaných partnerskými inštitúciami.

Použitie takýchto nástrojov však závisí od potrieb partnerstva.

Ako sa vzdelávacie výstupy využívajú v ECVET?

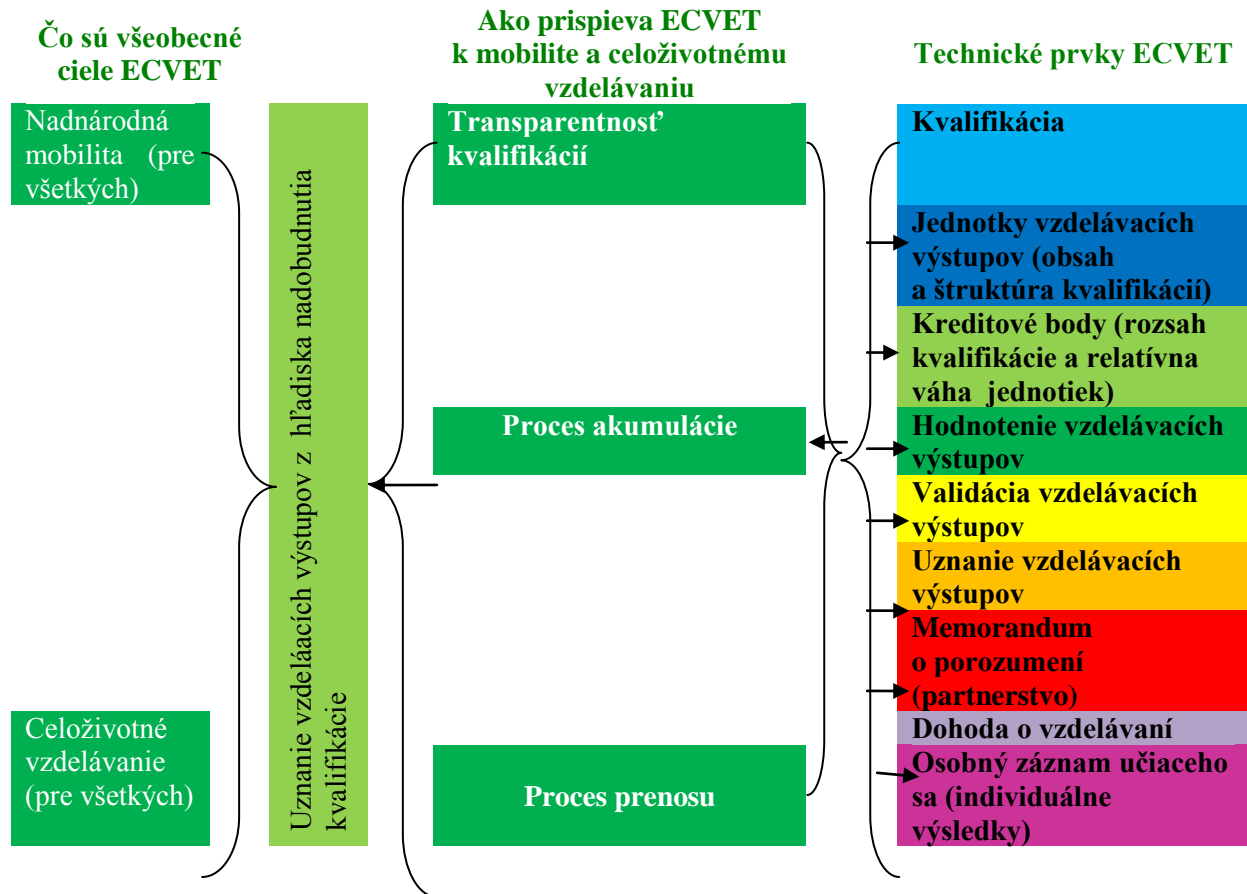
Na implementáciu ECVET je nevyhnutné, aby sa kvalifikácie opisovali pomocou vzdelávacích výstupov. Vzdelávacie výstupy sa zoskupujú a vytvárajú jednotky (pozri časť o Jednotkách).

Posúdené vzdelávacie výstupy predstavujú kredit. Kredit je základom pre prenos medzi vzdelávacími prostrediami, ako aj pre akumuláciu vzdelávacích výstupov (pozri časť o Prenose a akumulácii kreditov).

V ECVET sa vzdelávacie výstupy používajú ako základ prenosu a akumulácie kreditov. Vzdelávacie výstupy nie sú závislé na procese vzdelávania, obsahu učenia alebo na kontexte vzdelávania, v ktorom boli dosiahnuté, a preto je možné použiť ich na overenie, či to, čo učiaci sa dosiahol v jednom vzdelávacom prostredí alebo kontexte, je porovnateľné s tým, čo sa očakávalo, že dosiahne v inom prostredí alebo kontexte.

Príklady toho, ako je možné vzdelávacie výstupy (založené na identifikácii kľúčových aktivít súvisiacich s povoláním) využiť na určenie spoločných znakov medzi kvalifikáciami z rôznych sústav, možno nájsť v časti C.9.

Tabuľka č.1: Ciele ECVET a jeho prvky

B.2. Jednotky ECVET

Čo je jednotka a ako súvisí s kvalifikáciou?

Jednotka predstavuje zložku kvalifikácie pozostávajúcu zo súvislého súboru vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktoré možno posudzovať a potvrdzovať.

Jednotky umožňujú postupné dosiahnutie kvalifikácie prostredníctvom prenosu a akumulácie vzdelávacích výstupov. Sú predmetom hodnotenia a posudzovania, ktoré overujú a zaznamenávajú, že učiaci sa dosiahol očakávané vzdelávacie výstupy.

V závislosti od existujúcich predpisov môžu byť jednotky spoločné pre viacero kvalifikácií alebo špecifické pre jednu konkrétnu kvalifikáciu (príklady je možné nájsť v časti C.3). Jednotky sa akumulujú na základe požiadaviek na dosiahnutie kvalifikácií. Tieto požiadavky môžu byť viac alebo menej obmedzujúce, a to v závislosti od tradície a postupov v rámci sústavy kvalifikácií, ako aj spôsobu tvorby kvalifikačných štandardov.

Jednotky tiež možno použiť pri tvorbe štruktúry formálneho vzdelávania a programov odbornej prípravy (pozri nižšie).

Prečo si ECVET vyžaduje použitie jednotiek?

Cieľom ECVET je uľahčiť učiacim sa prenos, uznávanie a akumuláciu hodnotených vzdelávacích výstupov, ktorých cieľom je získanie kvalifikácie.

Je to možné, pretože každá jednotka je zdokumentovaná a vzdelávacie výstupy, ktoré obsahuje, sú zhodnotené a posúdené. Preto učiaci sa môžu:

- postupne (od jednotky k jednotke alebo od súboru jednotiek k súboru jednotiek) zhromažďovať jednotky vzdelávania s cieľom získať kvalifikáciu;
- získať uznanie vzdelávacích výstupov dosiahnutých v inom prostredí bez ich opätovného hodnotenia (napr. jednotky môžu byť prenesené, pretože sa učiaci/-a sa môže v prijímajúcej organizácii preukázať tým, že bol/a úspešne posúdený/á a získal/a požadované vzdelávacie výstupy).

Ako možno ECVET využiť v sústave kvalifikácií, ktorá nevyužíva jednotky?

V krajinách, v ktorých sa kvalifikácie nevytvárajú prostredníctvom jednotiek alebo sa neumožňuje ich akumulácia, možno ECVET použiť pri mobilite prostredníctvom vytvorenia jednotiek používaných len pre mobilitu.

V takomto prípade jednotka/jednotky používané v rámci mobility netvorí kvalifikáciu. Ide o účelovo vytvorený súbor vzdelávacích výstupov, ktoré sú súčasťou kvalifikácie, na ktorú sa učiaci sa pripravuje a ktoré získa v priebehu mobility v zahraničí. Kredit získaný za tieto jednotky možno preniesť a vzdelávacie výstupy budú potvrdené prostredníctvom toho, že učiaci sa bude oslobodený od príslušnej časti vzdelávania a odbornej prípravy vo svojej domovskej inštitúcii (čo znamená, že nebude musieť proces vzdelávania opäť absolvovať). Tieto vzdelávacie výstupy však budú uznané len vtedy, keď učiaci sa úspešne absolvuje záverečné hodnotenie, ktoré vedie k udeleniu kvalifikácie.

Niektoré z príkladov pilotných projektov ECVET sú uvedené v časti C.10.

Ako možno vzdelávacie výstupy zoskupiť tak, aby vytvorili jednotky?

Jednotky by mali byť tvorené a organizované súvislým spôsobom s ohľadom na celkovú kvalifikáciu.

Pri zoskupovaní vzdelávacích výstupov do jednotiek je nevyhnutné identifikovať tie výsledky, ktoré navzájom súvisia. Existujú rozličné kritériá, na základe ktorých sa vzdelávacie výstupy môžu zoskupiť do jednotiek, pričom voľba použitých kritérií závisí na sústave kvalifikácií. Príklady zahŕňajú:

- vzdelávacie výstupy, ktoré sa týkajú toho istého súboru aktivít/úloh súvisiacich s povoláním (napríklad vzdelávacie výstupy v jednotke nazvanej „umývanie vlasov a starostlivosť o ne“);
- vzdelávacie výstupy, ktoré sa týkajú toho istého produktu alebo techniky výroby (napríklad vzdelávacie výstupy v jednotke nazvanej „príprava grilovaných jedál“);
- vzdelávacie výstupy, ktoré môžu byť zoskupené podľa fáz vo výrobnom procese alebo procese poskytovania služby (napríklad vzdelávacie výstupy v jednotke nazvanej „informovanie klienta o spôsobe údržby“); alebo
- vzdelávacie výstupy, ktoré sú zoskupené do jednotky, pretože sa týkajú tej istej oblasti vedomostí, zručností alebo spôsobilostí (napríklad kompetencia v cudzom jazyku môže tvoriť osobitnú jednotku).

Príklady združovania vzdelávacích výstupov do jednotiek sú uvedené v časti C.4.

Kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave môžu zahŕňať vzdelávacie výstupy, ktoré sú jasne prepojené so schopnosťou jednotlivca vykonávať odbornú aktivitu na pracovisku, ale tiež často zahŕňajú vzdelávacie výstupy, týkajúce sa kľúčových kompetencií⁷. Záleží len na sústave kvalifikácií, či sa vzdelávacie výstupy, ktoré sa priamo týkajú konkrétnej aktivity súvisiacej s povoláním, zoskupujú do jednotiek spolu s kľúčovými kompetenciami alebo či (niektoré) vzdelávacie výstupy súvisiace s kľúčovými kompetenciami tvoria oddelené jednotky.

Ako všeobecné pravidlo platí, že vzdelávacie výstupy by mali byť v rámci kvalifikácie posudzované len raz (pokiaľ sa nečakáva vyššia úroveň výstupov učiaceho sa). Preto ten istý vzdelávací výstup zvyčajne nie je súčasťou viacerých odlišných jednotiek. Avšak v niektorých prípadoch môže byť nevyhnutné definovať určité vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré sa týkajú všetkých, alebo skupiny jednotiek. Napríklad jednotky, ktoré sa týkajú zdravia a bezpečnosti pri práci, ochrany životného prostredia, hygieny, alebo v niektorých prípadoch kľúčových kompetencií. Ak sú tieto vzdelávacie výstupy spoločné alebo prierezové pre všetky kvalifikácie, mali by byť jasne definované v opise jednotky.

Príklady toho, ako sú kľúčové kompetencie zoskupené do jednotiek, možno nájsť v časti C.5.

Aké informácie možno použiť pri tvorbe jednotky?

Realizované pilotné projekty ECVET zdôraznili význam používania aktivít, úloh alebo procesov súvisiacich s povoláním ako referenčného bodu pre tvorbu jednotiek.

Použitie informácie, ktorá vyjadruje podstatu povolania/povolání, na ktoré kvalifikácia pripravuje, ako základu pre tvorbu jednotiek má viacero výhod:

- Zatiaľ čo sa opisy kvalifikácií v značnej miere líšia od sústavy k sústave a od krajiny ku krajine, úlohy, aktivity alebo procesy prebiehajúce na pracovisku sú často veľmi podobné.
- Pilotné projekty ECVET ukazujú, že identifikácia prenosných častí kvalifikácie je relatívne jednoduchá vtedy, keď si partnerské inštitúcie prediskutujú, na aké aktivity/úlohy/procesy má kvalifikácia pripravovať. Zložitejšie to môže byť vtedy, ak sú základom diskusie napríklad existujúce kurikula.
- Tiež to uľahčuje komunikáciu o obsahu kvalifikácie so zainteresovanými aktérmi mimo oblasti vzdelávania a odbornej prípravy, napríklad so zamestnávateľmi.

⁷ Európsky rámec pre kľúčové kompetencie definuje osem „kľúčových kompetencií“: 1) komunikácia v materinskom jazyku, 2) komunikácia v cudzích jazykoch, 3) matematická kompetencia a základné kompetencie v oblasti vedy a techniky, 4) digitálna kompetencia, 5) naučiť sa učiť, 6) spoločenské a občianske kompetencie, 7) zmysel pre iniciatívnosť a podnikavosť, 8) kultúrne povedomie a vyjadrovanie. Viac informácií o Európskom rámci pre kľúčové kompetencie je možné nájsť na: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc42_en.htm

- Využitie aktivít, úloh a procesov je zhodné s posudzovaním vzdelávacích výstupov na pracovisku alebo v rámci iných pracovných aktivít.
- Tiež je to vhodné najmä pre hodnotenie, posudzovanie a uznávanie vzdelávacích výstupov dosiahnutých prostredníctvom neformálneho vzdelávania alebo informálneho učenia sa.

Aktivity, úlohy alebo procesy späté s povoláním sú často definované **v profiloch povolání**, na ktoré kvalifikácia pripravuje. V takom prípade môže byť profil povolania základom pre definovanie jednotiek. Avšak existujú kvalifikácie, ktoré pripravujú pre rozličné povolania, a preto nemôže byť vytvorený jednotný profil povolania. V prípade takýchto kvalifikácií je stále možné odkazovať na aktivity, úlohy alebo procesy, hoci nie sú tak priamo prepojené na konkrétny profil povolania.

Ako by mali byť opísané jednotky pri používaní ECVET?

Jednotky by mali byť jasne a zrozumiteľne opísané pomocou vedomostí, zručností a kompetencií v nich obsiahnutých.

Pre úspech procesov ECVET sú rozhodujúce opisy jednotiek, pretože sú základom transparentnosti kvalifikácií. Opis jednotky umožňuje príslušným inštitúciám a poskytovateľom odborného vzdelávania a prípravy z rozličných sústav kvalifikácií, ako aj zamestnávateľom porozumieť povahe jednotiek a hodnotenia, ktoré prebiehalo v inom prostredí. Dôležité sú dva aspekty: presnosť používanej terminológie, ako aj dohodnutá štruktúra textu, ktorá vyhovuje užívateľom.

Špecifikácie jednotky by mali obsahovať:

- *všeobecný názov jednotky;*

V prípade jednotiek tvorených zo vzdelávacích výstupov, ktoré priamo súvisia s výkonom špecifických aktivít/úloh alebo procesov na pracovisku, by mal byť názov zmysluplný z hľadiska trhu práce. Tiež by mal zahŕňať vedomosti, zručnosti a kompetencie (a menej sa vzťahovať na predmet výučby).

Z hľadiska komunikácie so zamestnávateľmi je obzvlášť dôležitá presnosť názvov jednotiek.

- *všeobecný názov kvalifikácie (alebo kvalifikácií), ktorej sa jednotka týka,*
- *prepojenie kvalifikácie s úrovňou EKR, prípadne úrovňou národného kvalifikačného rámca,*
- *vzdelávacie výstupy obsiahnuté v jednotke.*

Miera podrobnosti obsiahnutá v opise jednotky by mala zodpovedať účelu, pre ktorý sa opis používa, ako aj tomu, pre koho je určený. Ak sa opis používa na to, aby bol obsah kvalifikácie prediskutovaný s učiacimi sa alebo zamestnávateľmi, nie je potrebných toľko podrobností, ako v prípade, ak by mal byť ten istý opis použitý pri usmerňovaní procesu hodnotenia.

Je vhodné, aby opis jednotky mal dve časti: abstraktnú časť, ktorá obsahuje široký opis vzdelávacích výstupov (používaných pri všeobecnej komunikácii) a detailný opis s informáciami, ako sú kritériá hodnotenia (používané pedagogickými pracovníkmi, hodnotiteľmi atď.).

- *postupy a kritériá na posudzovanie týchto vzdelávacích výstupov,*
- *body ECVET spojené s jednotkou (viac informácií nájdete v časti o bodoch ECVET),*
- *v prípade potreby trvanie platnosti jednotky.*

Ak národné štandardy stanovujú pre jednotky a ich opis dodatočné požiadavky alebo obmedzenia, napríklad obmedzenú platnosť, budú tiež zahrnuté do špecifikácie jednotky.

Príklady jednotiek podľa týchto kritérií je možné nájsť v časti C.11.

Kto definuje jednotky?

Závisí to od inštitucionálnych štruktúr a úloh príslušných inštitúcií v sústave kvalifikácií (pre ilustráciu pozri časť C.2.). Napríklad:

- V niektorých sústavách sú jednotky definované ako súčasť kvalifikačného štandardu. Preto ich na národnej úrovni definujú kompetentné inštitúcie zodpovedné za tvorbu kvalifikácií (napr. ministerstvá, sektorové organizácie).
- V iných sústavách môžu mať zodpovednosť za definovanie jednotiek, založených na kvalifikačných štandardoch stanovených na národnej úrovni, poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy.
- Existujú tiež kombinované prístupy, v ktorých je určitý počet jednotiek v kvalifikácii definovaný prostredníctvom príslušnej autority zodpovednej za tvorbu kvalifikácie na národnej úrovni a ďalšia časť týchto jednotiek je definovaná iným typom inštitúcie (na regionálnej úrovni alebo na úrovni poskytovateľa). Je tiež možné, že kompetentné inštitúcie na národnej úrovni, ktoré sú zodpovedné za tvorbu kvalifikácií, definujú celkové požiadavky na jednotky, ale podrobné vysvetlenie týchto jednotiek (zahŕňajúce prípadne aj tvorbu podjednotiek) sa uskutočňuje na úrovni poskytovateľa OVP.

Pri využívaní ECVET pri nadnárodnej mobilite sú niekedy jednotky upravené alebo opísané v rámci sietí (národných alebo nadnárodných) prostredníctvom zapojených partnerov. Tento kooperatívny prístup zabezpečuje, že jednotky sú vhodné na prenos kreditov v prostredí geografickej mobility medzi príslušnými partnerskými inštitúciami. Ak sú jednotky definované spôsobom, ktorý umožní, aby bol kredit za tieto jednotky uznaný po návrate učiaceho sa do domovskej inštitúcie, je dôležité, aby existoval jasný rámec, prostredníctvom ktorého partnerské inštitúcie tvoria alebo opisujú prenosné jednotky pre mobilitu.

Aká je súvislosť medzi jednotkami a formálnym vzdelávaním a programami odbornej prípravy?

Podľa vyššie uvedenej vyššie sú jednotky časťami kvalifikácií. Ako také určujú obsah a prípadne štruktúru programu. Obsah učebných a všetkých vzdelávacích aktivít, z ktorých sa program skladá, sa tvorí tak, aby umožňoval učiacim sa (podľa ich potrieb, schopností a predchádzajúcich skúseností) rozvíjať vzdelávacie výstupy definované v jednotkách a pre danú kvalifikáciu.

Preto môžu pre tú istú kvalifikáciu existovať rozličné programy vzdelávania a odbornej prípravy, ako aj individuálne cesty vzdelávania (pozri časť C.6).

Program vzdelávania a odbornej prípravy sa skladá z rôznych vzdelávacích aktivít, ako sú vzdelávacie moduly, pracovné stáže, práca na projekte atď. Kurikulum súvisí s uvedenými vzdelávacími aktivitami (ktoré špecifikujú ciele vzdelávania, obsah, metódy hodnotenia a materiálne vybavenie atď.). Štruktúra programu určuje spôsob, ako sú vzdelávacie aktivity organizované. Vzťah medzi jednotkami a týmito súborami vzdelávacích aktivít závisí od sústavy kvalifikácií. Napríklad súbor vzdelávacích aktivít by sa mohol zhodovať s jednou jednotkou, niekoľkými jednotkami, alebo dokonca byť časťou jednotky (pozri časť C.6).

Programy sú niekedy navrhnuté tak, aby viedli k postupnému získavaniu jednotiek. Napríklad vzdelávacie aktivity, ktoré by mal učiť absolvovať v prvých mesiacoch vzdelávania, vedú k získaniu jednej alebo malého počtu jednotiek. Potom sa uskutoční ďalší súbor vzdelávacích aktivít, ktorý vedie k získaniu ďalších jednotiek. V iných sústavách je jednotky možné dosiahnuť len po ukončení celého vzdelávacieho programu. Existujú tiež prechodné situácie, v ktorých je proces priebežného posudzovania kombinovaný so záverečným hodnotením.

Existuje pre jednotku „ideálna“ veľkosť?

Pre jednotku ideálna veľkosť neexistuje.

Niektoré sústavy používajú jednotky, ktoré sú veľkosťou relatívne malé. To znamená, že sa skladajú z malého počtu vzdelávacích výstupov a kvalifikácia by potom mala obsahovať veľa jednotiek.

Výhody:

- Jednotky možno získať v pomerne krátkom období vzdelávania (za predpokladu, že sú splnené požiadavky), a preto sú vhodné najmä pre geografickú mobilitu.
- Tiež môžu byť vhodné pre dospelých učiacich sa, ktorí prepájajú vzdelávanie a zamestnanie alebo pre učiacich sa, ktorí sú ohrození predčasným ukončením dlhších vzdelávacích programov.

Nevýhody:

- Kvôli väčšiemu počtu jednotiek v kvalifikácii tento prístup predpokladá uplatnenie väčšieho počtu hodnotení.
- Triedenie kvalifikácií a hodnotení môže sťažovať identifikáciu toho, či dokáže učitelia sa spájať všetky vedomosti, zručnosti a kompetencie do zložitejších výstupov.

Iné sústavy chápu jednotky ako veľké súbory vzdelávacích výstupov a kvalifikácia zahŕňa iba malé množstvo jednotiek.

Výhody:

- Hodnotenie väčšej jednotky umožňuje učiacim sa preukázať svoju schopnosť spájať vedomosti, zručnosti a kompetencie na poskytovanie zložitejšej služby alebo produktu.
- Počet sumatívnych hodnotení je malý.

Nevýhody:

- Na prípravu jednotky je potrebné väčšie množstvo vzdelávacích aktivít. Z tohto dôvodu môže byť ťažké získať počas krátkeho obdobia nadnárodnej mobility úplnú jednotku.
- Trvanie vzdelávacích aktivít pripravujúcich na jednotku môže byť pre učiacich sa mimo počítačového odborného vzdelávania a prípravy prídlhé na to, aby mohli mať prospech z akumulácie.

Veľkosť jednotiek bude preto závisieť na postupoch v sústave kvalifikácií, a tiež na účele jednotky. Napríklad jednotky, ktoré sú vytvorené tak, aby boli zmysluplné na trhu práce (napr. ako čiastočné kvalifikácie), budú pravdepodobne veľké. Na druhej strane, ak sú jednotky vytvorené výslovne za účelom mobility alebo sú vytvorené pre konkrétne cieľové skupiny, ako sú dospelí, môžu byť menšie.

Existujú rôzne typy jednotiek?

Áno. Vzťah medzi jednotkou a kvalifikačným štandardom sa môže líšiť. V závislosti od sústavy kvalifikácií alebo dokonca od kvalifikácie môžu byť jednotky povinné, voliteľné (učiaci sa si môžu vybrať z obmedzeného súboru jednotiek) alebo nepovinné (učiaci sa majú pri výbere akýchkoľvek jednotiek úplnú slobodu).

Na získanie kvalifikácie sú niektoré jednotky povinné. To znamená, že všetci držitelia kvalifikácie musia tieto jednotky dosiahnuť.

Ďalšie jednotky môžu byť voliteľné. To znamená, že si učiaci sa môže vybrať z vopred stanoveného rozsahu jednotiek. Pri tvorbe kvalifikácie môžu byť voliteľné jednotky použité na to, aby umožnili vytváranie rôznych špecializácií (napr. kvalifikácie týkajúce sa povolania čašníka a povolanie barmana môžu mať spoločný základ – povinné jednotky – a niektoré voliteľné jednotky). Voliteľné jednotky sa zvyčajne používajú na to, aby učiacim sa umožnili výber cudzieho jazyka.

Použitie voliteľných alebo nepovinných jednotiek môže učiacim sa poskytnúť väčšiu flexibilitu pri určovaní vlastných ciest vzdelávania. Tiež to môže byť príležitosť na uznávanie vzdelávacích výstupov, ktoré zodpovedajú inováciám, pokiaľ ide o nové technológie alebo procesy. Hoci ich použitie vo všeobecnosti závisí od sústavy kvalifikácií, je tiež možné, že v rámci jednej sústavy

využívajú niektoré kvalifikácie voliteľné alebo nepovinné jednotky, kým iné ich nevyužívajú. Môže to závisieť od úrovne alebo typu kvalifikácie alebo oblasti povolania (použitie spoločného súboru základných jednotiek a voliteľných jednotiek môže byť vhodné v určitých sektoroch, zatiaľ čo v iných nie).

Príklady sú uvedené v časti C.7.

Majú jednotky úrovne?

Odporúčanie o ECVET nedefinuje, či jednotky majú alebo nemajú úroveň. V praxi existujú systavy kvalifikácií, v ktorých je každej jednotke priradená úroveň (nie nevyhnutne rovnaká, ako v prípade úplnej kvalifikácie). V iných systémoch je úroveň priradená len úplnej kvalifikácii. Závisí to od pravidiel v systave kvalifikácií.

Pravdepodobne je to ovplyvnené spôsobom, akým sú jednotky a úrovne NKR použité v systave kvalifikácií. Napríklad, ak môžu byť jednotky zároveň použité aj ako čiastočné kvalifikácie, môže im byť priradená úroveň. Jednotky tiež môžu mať úrovne v systémoch, v ktorých môže byť tá istá jednotka použitá ako súčasť viacerých kvalifikácií (vrátane kvalifikácií na rozličných úrovniach). Na druhej strane, v systémoch, v ktorých je každá jednotka charakteristická pre osobitnú kvalifikáciu alebo môže byť len súčasťou kvalifikácií na tej istej úrovni, je výhodnejšie nepriradovať takýmto jednotkám úroveň.

Príklady sú uvedené v časti C.8.

Je možný prenos jednotiek naprieč úrovňami kvalifikačného rámca?

To tiež závisí od pravidiel v systave kvalifikácií.

Ako už bolo uvedené vyššie, v niektorých systémoch, v ktorých je každej jednotke priradená úroveň, nie je nevyhnutné, aby boli všetky jednotky na rovnakej úrovni ako kvalifikácia. V dôsledku toho môže byť jednotka prenesená z jednej úrovne do druhej, ak sa to pre danú kvalifikáciu (podľa príslušného orgánu) považuje za relevantné.

V systémoch, v ktorých jednotky sami o sebe nemajú explicitnú úroveň, je tiež možný prenos jednotiek naprieč úrovňami (ak to pravidlá umožňujú) založený na porovnaní vzdelávacích výstupov. V iných systémoch to nemusí byť možné a prenos kreditov sa môže uskutočniť iba medzi kvalifikáciami na rovnakej úrovni.

Z nadnárodného hľadiska je možné, že kvalifikácie, ktoré pripravujú na rovnaké povolanie, budú opísané prostredníctvom rôznych úrovní EKR. Môže to byť spôsobené niekoľkými okolnosťami, ako napríklad:

- EKR nie je určený na to, aby opisoval jednotlivé kvalifikácie, ale systavy kvalifikácií. Sú to práve úrovne národných sústav kvalifikácií alebo rámcov, ktoré sú prepojené na úrovne EKR (nie jednotlivé kvalifikácie). Preto bude umiestňovanie kvalifikácie s ohľadom na úrovne EKR závisieť od toho, ako bude kvalifikácia prepojená s národným kvalifikačným rámcom alebo kde bude v národnej systave kvalifikácií zaradená.
- Zatiaľ čo sa povolania, na ktoré kvalifikácie pripravujú, zdajú byť na prvý pohľad rovnaké, v skutočnosti všetky činnosti a úlohy, ktoré osoby na pracovisku vykonávajú, rovnaké nie sú. Úroveň samostatnosti alebo zložitosti úloh sa môže v rámci krajín líšiť. To môže mať za následok rozdielnosť úrovní kvalifikácií.

Pilotné projekty ECVET s týmto problémom často zápasili. Na základe ich skúseností sa zdá, že je možný prenos kreditov pre jednotky, ktoré sú súčasťou kvalifikácií popísaných prostredníctvom

úrovni EKR, za predpokladu, že činnosti a úlohy, na ktoré jednotka pripravuje, sú porovnateľné (a tým aj vzdelávacie výstupy).

Ako sa jednotky používajú v rámci partnerstiev ECVET pre mobilitu?

Aby bolo možné preniesť kredity získané v rôznych prostrediach, príslušná inštitúcia musí súhlasiť s tým, že vzdelávacie výstupy danej jednotky a hodnotiace štandardy v hostiteľskom prostredí sú porovnateľné s vzdelávacími výstupmi určitej jednotky v domovskom prostredí.

Príklad možno nájsť v časti C.9.

Pri využívaní ECVET na mobilitu, o čo sa pokúšali pilotné projekty ECVET, vyvinuli partnerstvá niekoľko prístupov na identifikovanie porovnateľnosti vzdelávacích výstupov v jednotkách v rámci rôznych krajín/systémov. Tieto prístupy možno zoskupiť nasledovne:

- Identifikovanie porovnateľných jednotiek, ktoré existujú v sústavách kvalifikácií partnerstva, ktoré sa považujú za porovnateľné a môžu byť prenesené.
- Navrhnutie jednotiek určených osobitne na účely geografickej mobility. Nemusia nevyhnutne zodpovedať úplnej jednotke v sústavách kvalifikácií daného partnerstva (nie všetky dotknuté sústavy kvalifikácií používajú jednotky).
- Vytvorenie štruktúry „referenčných jednotiek“, do ktorej môžu partneri podľa určitých pravidiel previesť jednotky existujúce v ich sústavách kvalifikácií.
- Navrhnutie „spoločných jednotiek“ – jednotiek, ktoré sú spoločné pre kompetentné inštitúcie v partnerstve: t.j. rovnakú jednotku je možné nájsť vo všetkých dotknutých kvalifikáciách v partnerstve. Celkové vzdelávacie výstupy každej jednotky sú naprieč partnerstvom rovnaké, avšak nie nevyhnutne v každom detaile jednotky.

Tieto prístupy sú ďalej vysvetlené a opísané prostredníctvom príkladov v časti C.10.

Body ECVET

V metodológii ECVET pripravenej Európskou komisiou sa uvádzajú popri kreditoch aj body ECVET. Vo viacerých európskych štátoch sa pri implementácii ECVET neuplatňujú body ECVET ako numerické vyjadrenie celkovej váhy vzdelávacích výstupov v kvalifikácii a relatívnej váhy jednotiek v súvislosti s kvalifikáciou, keďže tento proces výrazne komplikuje implementáciu. Informácie o bodoch ECVET sme zaradili do príloh – v časti C12.

B.3.Prenos a akumulácia kreditov v rámci partnerstiev ECVET

Čo je to kredit?

Kredit za vzdelávacie výstupy (t.j. kredit) stanovuje vzdelávacie výstupy jednotlivcov, ktoré boli posúdené a ktoré možno zhromažďovať na účely kvalifikácie alebo prenášať do iných vzdelávacích programov alebo kvalifikácií.

Kredit sa vzťahuje na skutočnosť, že učiaci sa dosiahol očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré boli pozitívne posúdené a výsledok hodnotenia bol zaznamenaný v osobnom zázname. Na základe týchto záznamov môžu iné inštitúcie kredit učiacich sa uznať.

Kredit je chápaný odlišne ako body ECVET. Rozdiely medzi kreditom a bodmi ECVET je možné vidieť v časti o bodoch ECVET.

Čo je to prenos kreditov?

Prenos kreditov je proces, prostredníctvom ktorého sa vzdelávacie výstupy nadobudnuté v jednom prostredí berú do úvahy v rámci iného prostredia. Prenos kreditov je založený na procesoch hodnotenia, validizácie a uznávania.

Na to, aby bolo možné vzdelávacie výstupy preniesť, je potrebné ich posúdiť. Výsledok posúdenia sa zaznamená do osobného záznamu učiaceho sa a bude vytvárať kredit. Na základe zhodnotených výsledkov môže iná príslušná inštitúcia kredit posúdiť a uznať.

Existujú dva prípady prenosu kreditov:

- prenos v rámci partnerstiev,
- prenos mimo partnerstiev.

Podrobnejšie vysvetlenie oboch prípadov je uvedené nižšie:

Keď sa prenos kreditov uskutočňuje v rámci organizovanej mobility, ktorá sa opiera o dohodu o vzdelávaní, pričom hodnotenie je kladné, mal by byť kredit posúdený a uznaný automaticky.

Príklady použitia ECVET na prenos a akumuláciu kreditov je možné nájsť v časti C.12.

Čo je to akumulácia kreditov?

Akumulácia kreditov je proces, prostredníctvom ktorého môžu učiaci sa následným hodnotením a posúdením vzdelávacích výstupov postupne získať kvalifikáciu.

O akumulácii kreditov rozhoduje príslušná inštitúcia zodpovedná za udelenie kvalifikácie. Keď si učiaci sa zhromaždil požadované kredity a zároveň sú splnené všetky podmienky na udelenie kvalifikácie, je učiacemu sa udelená kvalifikácia.

Akumulácia v ECVET umožňuje použitie jednotiek vzdelávacích výstupov, ktoré možno hodnotiť, validizovať a uznávať postupne. To je založené na pravidlách a požiadavkách sústav kvalifikácií týkajúcich sa akumulácie. Tieto pravidlá určujú, ktoré vzdelávacie výstupy sa v rámci určitej kvalifikácie akumulujú a ako sa hodnotia a posudzujú.

Príklady použitia ECVET na prenos a akumuláciu kreditov je možné vidieť v časti C.12.

Je princíp akumulácie zhodný s použitím záverečného hodnotenia?

Áno, hodnotenie každej jednotky a následnú akumuláciu jednotiek možno kombinovať so záverečným hodnotením. Úlohou takéhoto záverečného hodnotenia nie je opätovné overenie toho, či každý vzdelávací výstup, ktorý už bol zhodnotený, bol aj dosiahnutý. Cieľom záverečného hodnotenia je overiť, či učiaci sa dokážu vykonávať zložité úlohy alebo pri tvorbe produktov/projektov kombinovať vzdelávacie výstupy dosiahnuté v rôznych jednotkách.

Ako je prenos kreditov usporiadaný v rámci partnerstiev ECVET?

V rámci partnerstiev ECVET sa prenos kreditov rieši v dohode o vzdelávaní (pozri časť B - Príloha 3). Táto dohoda špecifikuje, ktoré vzdelávacie výstupy by sa mali počas mobility dosiahnuť a ako sa budú hodnotiť.

Ak hostiteľská inštitúcia ohodnotila učiaceho sa kladne, znamená to, že plánované jednotky vzdelávania boli dosiahnuté. To sa zaznamená v osobnom zázname učiaceho sa. Tak, ako je to stanovené v dohode o vzdelávaní, domovská inštitúcia kredit učiaceho sa posúdi a automaticky uzná.

V prípade vzdelávacích výstupov dosiahnutých v iných prostrediach a kontextoch, ktorým zodpovedajú iba časti jednotky v domacom systéme, je možné validizovať a uznávať výsledky hodnotenia ako súčasť priebežného hodnotenia (ak existuje). Učiaci sa by však nemali opakovať tú časť programu, ktorá sa zhoduje s príslušnými vzdelávacími výstupmi.

Čo sa rozumie pod pojmom domovská inštitúcia a hostiteľská inštitúcia?

Domovská inštitúcia je inštitúcia, ktorá bude potvrdzovať a uznávať vzdelávacie výstupy, ktoré učiaci sa dosiahne. V kontexte partnerstva ECVET je to práve domovská inštitúcia, ktorá učiaceho sa vysielá a do ktorej sa učiaci sa vracia.

Hostiteľská inštitúcia poskytuje odbornú prípravu na získanie vzdelávacích výstupov a posudzuje dosiahnuté vzdelávacie výstupy. V súvislosti s partnerstvom ECVET hostiteľská inštitúcia prijíma učiaceho sa a realizuje vzdelávacie aktivity (moduly, kurzy, stáže atď.), ako aj hodnotenie.

V praxi môžu funkciu hostiteľskej inštitúcie spĺňať viaceré organizácie: realizáciu vzdelávacích aktivít, ako aj hodnotenie dosiahnutých výsledkov učiacich sa, môžu vykonávať rôzne inštitúcie. Podobne aj funkcie domovskej inštitúcie, ako sú hodnotenie a validácia, môže vykonávať viac ako jedna organizácia.

Všetky relevantné informácie o domovských a hostiteľských inštitúciách by mali byť uvedené v Memorande o porozumení (MoP).

Pozri časť B o príslušných inštitúciách a funkciách ECVET v Prílohe 2.

Kto organizuje validizáciu vzdelávacích výstupov?

Validizáciu vzdelávacích výstupov sa organizuje v súlade s dohodou o vzdelávaní hostiteľská inštitúcia. Validizáciu môžu vykonávať učitelia, majstri odbornej výchovy, zamestnávateľia atď., a to v závislosti na vzdelávaní a odbornej príprave a hodnotiacich opatreniach a postupoch, ktoré sa v hostiteľskom prostredí používajú.

Je však dôležité, aby si hostiteľské a domovské inštitúcie ešte pred mobilitou prediskutovali použité hodnotiace metódy a profil posudzovateľov s cieľom zabezpečiť sa, že spĺňajú požiadavky na zabezpečenie kvality kladené domovskou inštitúciou, ktorá bude posudzovať kredit (to neznamená, že metódy posudzovania a profil posudzovateľov by mali byť v domovskej a hostiteľskej inštitúcii rovnaké).

Kde sú požiadavky na validizáciu opísané?

Ešte pred mobilitou si partneri dohodnú spôsob, resp. spôsoby, akými budú vzdelávacie výstupy počas obdobia mobility hodnotiť. Tiež sa dohodnú na tom, kto a ako bude zabezpečovať kvalitu tohto procesu.

Požiadavky na validizáciu sú opísané v dohode o vzdelávaní a môžu byť formálne schválené v MoP (pozri časť B – Príloha 2).

Kto posudzuje zhodnotenú vzdelávacie výstupy?

Vzdelávacie výstupy posúdené hosťovskou inštitúciou potvrdí domovská inštitúcia. Na overenie toho, že vzdelávacie výstupy definované na obdobie mobility boli v hosťovskej inštitúcii naozaj pozitívne zhodnotenú, používa hosťovská inštitúcia v tomto procese záznam výsledkov učiaceho sa.

Pokiaľ ide o posudzovanie formálneho a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa mimo partnerstva, je na udelenie kvalifikácií alebo jednotiek alebo na udelenie kreditu, ktorý posúdi vzdelávacie výstupy učiaceho sa (po ich zhodnotení) oprávnená príslušná inštitúcia.

Partnerstvo by malo zabezpečiť, že učitelia sa, ktorí boli posúdení v inom prostredí a ktorí si preniesli kredit, nie sú v porovnaní s inými učiacimi sa v domácom systéme znevýhodnení. Ak napríklad domáci systém používa známky, partnerstvo by malo nájsť spôsob, ako zabezpečiť, aby učitelia sa, ktorý absolvoval mobilitu, získal známky, ktoré zodpovedajú jeho výsledkom.

Ako môže ECVET posilniť zabezpečenie kvality hodnotenia?

Každá jednotka obsahuje opis vzdelávacích výstupov a kritérií hodnotenia (pozri časť C.11 a C.14). Použitie jednotiek vzdelávacích výstupov posilňuje kvalitu procesu hodnotenia, pretože:

- hodnotiteľ môže ľahko demonštrovať prepojenie medzi obsahom jednotky a kritériami hodnotenia;
- indikátory a kritériá uspokojivých výsledkov učiaceho sa možno jasne vyjadriť.

Je možný prenos vzdelávacích výstupov, ktoré nezodpovedajú úplnej jednotke?

Áno, je to možné, a to v závislosti od pravidiel hodnotenia, validizácie a/alebo uznávania v rámci sústavy kvalifikácií. Najmä v prípade geografickej mobility môže byť obtiažne dosiahnuť také vzdelávacie výstupy, ktoré zodpovedajú úplnej jednotke.

Niektoré pilotné projekty ECVET rátajú s riešeniami na prenos vzdelávacích výstupov, ktoré nezodpovedajú úplnej jednotke. Avšak spôsob, ktorým možno validizovať a uznávať tieto časti jednotiek v domácom systéme, sa od jednej sústavy kvalifikácií k druhej líši.

Niektoré príklady sú uvedené v časti C.16.

Ako je zariadený prenos kreditov mimo rámca partnerstiev ECVET?

Na využitie ECVET na vzdelávacie výstupy získané v prostredí neformálneho vzdelávania alebo informálneho učenia sa alebo mimo rámca Memoranda o porozumení (MoP) by príslušná inštitúcia, ktorá je oprávnená na udelenie kvalifikácií alebo jednotiek alebo na udelenie kreditu, mala stanoviť postupy a mechanizmy na identifikáciu, validizáciu a uznávanie týchto vzdelávacích výstupov, a to prostredníctvom udeľovania zodpovedajúcich jednotiek a súvisiacich bodov ECVET.

Mimo rámec partnerstiev neexistuje žiadna dohoda. Preto rozhodnutie o uznaní spočíva plne v rukách príslušnej inštitúcie v systéme, v ktorom si učitelia sa chce dať uznať svoj kredit. Táto inštitúcia by mala posúdiť, či sú vzdelávacie výstupy, ktoré učitelia sa dosiahol a ktoré boli zhodnotenú (príp. zapísané v osobnom zázname), porovnateľné s požiadavkami ich systému (napr. či sú porovnateľné

s kvalifikačnými štandardmi). Ak áno, príslušná inštitúcia môže rozhodnúť o validizácii a uznaní kreditu učiaceho sa.

V prípadoch, keď boli vzdelávacie výstupy zhodnotenú už skôr, môže príslušná inštitúcia učiaceho sa požiadať, aby absolvoval postup validizácie a uznania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

B.4. Organizácia hodnotenia vzdelávacích výstupov a kvalita hodnotenia

Funkcie kompetentných inštitúcií ECVET

Ktoré sú kompetentné inštitúcie zapojené do ECVET?

„Kompetentná inštitúcia“ znamená inštitúciu, ktorá je zodpovedná za vytváranie a udeľovanie kvalifikácií alebo za uznávanie jednotiek alebo iných funkcií súvisiacich s ECVET, ako je pridelovanie bodov ECVET ku kvalifikáciám a jednotkám, validizácia a uznávanie vzdelávacích výstupov podľa pravidiel a postupov zúčastnených krajín.

Hlavným problémom zavedenia spoločného metodologického rámca v prostredí odborného vzdelávania a prípravy v Európe, akým je ECVET, je široká škála zapojených subjektov s rozličnými funkciami sústav kvalifikácií. V závislosti od sústavy môžu byť za rovnakú funkciu (napr. tvorbu kvalifikácií alebo jednotiek) zodpovedné rozličné typy aktérov (napr. národné alebo regionálne ministerstvá, sociálni partneri, poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy).

Aby bolo možné túto komplexnosť prekonať, ECVET sa skôr odvoláva na rozličné funkcie sústavy kvalifikácií, ako na typy zapojených inštitúcií. Inštitúcie zapojené do implementácie a riadenia ECVET sa chápu ako kompetentné inštitúcie.

Používatelia ECVET si preto musia najprv vyjasniť svoje postavenie a úlohy s ohľadom na vlastnú sústavu kvalifikácií. Musia zväžiť svoje kompetencie v rámci svojej sústavy kvalifikácií, ako aj súvislosti s hlavnými funkciami ECVET. Funkcie ECVET a ich vzťah k povinnostiam v sústave kvalifikácií sú opísané v tabuľke č. 1.

Okrem funkcií, ktoré súvisia s tvorbou a udeľovaním kvalifikácií (uvedených v tabuľke č. 1), je možné identifikovať niekoľko „podporných“ funkcií. Podporné funkcie sa týkajú napríklad poskytovania informácií a poradenstva alebo takých aspektov, ako sú financovanie mobility, vzdelávanie učiteľov a hodnotiteľov atď.

Pri používaní tabuľky č. 1 je dôležité uvedomiť si skutočnosť, že jedna inštitúcia môže byť zodpovedná za viac ako jednu funkciu v sústave kvalifikácií, ako aj v ECVET. Závisí to od nastavenia konkrétnej sústavy kvalifikácií.

Je na určenie príslušných inštitúcií, ktoré môžu udeľovať body ECVET, vytvorený proces akreditácie?

Na európskej úrovni nie je vytvorený žiadny proces akreditácie. Kompetentné inštitúcie môžu udeľovať body ECVET, ak sú to vo svojich sústavách kvalifikácií oprávnené robiť.

Súkromní poskytovatelia, ktorí sú oprávnení na tvorbu a udeľovanie kvalifikácií, môžu ECVET používať tiež na opis svojich kvalifikácií a na uznávanie kreditu učiacich sa. Uznávanie kreditu, ktorý učiaci sa v týchto inštitúciách dosiahli, v plnej miere závisí od partnerstiev a Memoránd o porozumení (MoP), ktoré majú súkromní poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy uzavreté s inými príslušnými inštitúciami. Mimo partnerstiev a MoP nie je možné zaručiť žiadne uznávanie kreditu.

Funkcie kompetentných inštitúcií pri implementácii ECVET

Nasledujúca tabuľka ukazuje rozličné funkcie, ktoré môžu mať kompetentné inštitúcie v sústavách kvalifikácií (biela farba) a funkcie, ktoré majú vzhľadom na ECVET (svetlozelená farba). Niektoré funkcie (tmavozelená farba) sa týkajú implementácie ECVET, ale tiež sú prítomné v sústavách kvalifikácií.

Tabuľka napríklad ukazuje, že inštitúcie, ktoré sú oprávnené navrhovať kvalifikácie, sú zvyčajne oprávnené opísať kvalifikácie z hľadiska jednotiek vzdelávacích výstupov a podľa bodov ECVET. Tieto inštitúcie však môžu túto svoju funkciu postúpiť iným príslušným inštitúciám. Tabuľka umožňuje inštitúciám zodpovedným za vytvorenie rámca na implementáciu ECVET ujasniť si „čo kto robí“ s ohľadom na ECVET v ich sústavách.

Príkladom toho, ako môže byť táto tabuľka použitá v rámci partnerstiev ECVET, je prípad projektu Recomfor uvedený nižšie.

Tabuľka č. 2: ECVET a rôzne funkcie v sústavách kvalifikácií v odbornom vzdelávaní a príprave

Sústava kvalifikácií	Riadenie a financovanie	Konceptné funkcie			Realizačné funkcie			
		Návrh kvalifikácií	Návrh formálnych a neformálnych programov	Návrh procesov a postupov na validizácia/ posudzovanie	Realizácia formálneho alebo neformálneho programu	Hodnotenie vzdelávacích výstupov (formálne, neformálne a informálne)	Validizácia vzdelávacích výstupov (formálne, neformálne a informálne)	Certifikácia/ uznávanie vzdelávacích výstupov (vrátane udelenia kvalifikácie, certifikátu, diplomu...)
Zabezpečenie kvality (tak v sústavách kvalifikácií, ako aj s ohľadom na ECVET)								
Podporné funkcie (tak v sústavách kvalifikácií, ako aj s ohľadom na ECVET): informácie, poradenstvo, dokumentácia a komunikácia								
Funkcie ECVET	Riadenie a financovanie	Tvorba prvkov ECVET			Používanie ECVET na akumuláciu a prenos			
		Opis kvalifikácií z hľadiska jednotiek VV	Prepojenie medzi jednotkami VV a formálnymi a neformálnymi vzdelávacími programami	Prepojenie medzi procesmi hodnotenia/ posudzovania, dosiahnutím jednotiek VV a získaním súvisiacich bodov ECVET	Praktické využitie VV a kreditov na mobilitu	Vytvorenie dohôd o vzdelávaní	Zápis zhodnotených VV a kreditov do osobného záznamu	Uznávanie vzdelávacích výstupov a vytvorenie postupu na uznávanie kreditu pri získavaní kvalifikácie (t.j. prenos a akumulácia)
		Pridelenie bodov ECVET kvalifikáciám a jednotkám			Zhodnotenie VV a získanie zodpovedajúcich kreditov	Pridelenie zodpovedajúceho počtu bodov ECVET učiacemu sa	Posúdenie VV a zodpovedajúcich kreditov	
Vznik Memoranda o porozumení (do vytvárania MoP môžu byť zapojení všetci aktéri, a to priamo alebo prostredníctvom splnomocnenia)								

VV = vzdelávanie výstupy

Aké úlohy môžu pri používaní ECVET hrať školy poskytujúce odborné vzdelávanie a prípravu a strediská odbornej prípravy?

Školy poskytujúce odborné vzdelávanie a prípravu a strediská odbornej prípravy a ich zamestnanci môžu pri používaní ECVET plniť rôzne úlohy, napríklad:

- byť vysielajúcou (domovskou) inštitúciou. Napríklad môžu chcieť svojim učiacim umožniť učiť sa v inej krajine alebo môžu identifikovať vzdelávacie potreby, ktoré možno najlepšie riešiť účasťou

na vzdelávacej aktivite v zahraničí, v partnerskej krajine. Budú tiež posudzovať kredit učiaceho sa a uznávať ho po návrate.

- Byť hostiteľskou inštitúciou a prijímať zahraničných študentov. Ako hostiteľská inštitúcia môžu poskytovať vzdelávacie aktivity pripravujúce na odsúhlasené vzdelávacie výstupy a vykonávať s tým súvisiace hodnotenie. Môžu tiež spolupracovať s ďalšími organizáciami, ktoré budú poskytovať vzdelávacie aktivity (napr. s podnikmi) a mali by mať svoju úlohu v zabezpečovaní kvality vzdelávacích aktivít a hodnotenia.
- Byť inštitúciou, v ktorej učiaci sa žiadajú uznanie kreditu, ktorý dosiahli v inom prostredí, krajine alebo inštitúcii. Budú skúmať dôkazy o dosiahnutých vzdelávacích výstupoch a o ich zhodnotení a rozhodovať o tom, či môže byť kredit posúdený a uznaný.
- Byť poskytovateľom OVP, ktorého ponuka umožňuje učiacim sa zhromažďovať kredity v perspektíve celoživotného vzdelávania.

Aké úlohy môžu pri používaní ECVET zohrávať podniky a ostatní predstavitelia trhu práce?

Pri používaní ECVET môžu mať svoje úlohy aj podniky, sociálni partneri alebo ďalší predstavitelia trhu práce, napríklad:

- Môžu byť vysielajúcou inštitúciou. Podobne ako školy poskytujúce OVP aj strediská odbornej prípravy môžu byť poskytovateľmi formálneho odborného vzdelávania a prípravy a môžu sa zapájať do výmen učiacich sa s partnermi v iných krajinách alebo iných systémoch.
- Môžu tiež spolupracovať so školami poskytujúcimi OVP a strediskami odbornej prípravy a podporovať ich pri organizácii výmen učiacich sa. Mali by si uvedomovať potreby zručností na trhu práce, ktoré možno riešiť prostredníctvom mobility a práce so školami poskytujúcimi OVP a strediskami odbornej prípravy s cieľom rozvíjať partnerstvá, v rámci ktorých môžu tieto potreby riešiť vysielaním učiacich sa do zahraničia.
- Byť hostiteľskou inštitúciou, ktorá prijíma zahraničných študentov. Podniky môžu prijímať zahraničných študentov a poskytovať im príležitosť na rozvoj očakávaných vzdelávacích výstupov prostredníctvom vzdelávania na pracovisku.

Tieto organizácie tiež môžu hrať úlohu v plánovaní vzdelávacích aktivít, odbornej príprave, hodnotení, validizácii a uznávaní vzdelávacích výstupov učiacich sa a pri vydaní certifikátov, ako aj v procesoch, ktoré vedú k definovaniu kvalifikácií a jednotiek vzdelávacích výstupov.

B.5. ECVET a neformálne vzdelávanie a informálne učenie sa

Je ECVET použiteľný v neformálnom a informálnom učení sa?

Áno, Odporúčanie uvádza, že:

- *ECVET uľahčuje rozvoj flexibilných a individualizovaných ciest vzdelávania, ako aj uznávanie tých vzdelávacích výstupov, ktoré boli získané prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.*
- *Pri využití ECVET na vzdelávacie výstupy získané v prostredí neformálneho vzdelávania alebo informálneho učenia sa alebo mimo rámca MoP by príslušná inštitúcia, ktorá je oprávnená na udelenie kvalifikácií alebo jednotiek alebo na udelenie kreditu, mala stanoviť postupy a mechanizmy na identifikáciu, validizáciu a uznanie týchto vzdelávacích výstupov, a to prostredníctvom udelenia zodpovedajúcich jednotiek ECVET.*

Ako ECVET uľahčuje posudzovanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa?

Proces posudzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa z hľadiska získania kvalifikácie v podstate dodržiava tieto fázy⁸:

- Identifikácia vedomostí, zručností a kompetencií vytvorených v priebehu osobných činností počas života v spoločnosti alebo práce, atď.
- Dokumentovanie týchto vzdelávacích výstupov prostredníctvom zhromažďovania dôkazov, ako sú opisy predchádzajúcich pracovných aktivít, rozvíjanie portfólia alebo validizácia.
- Posudzovanie týchto vzdelávacích výstupov voči štandardom, referenčnému zoznamu alebo zoznamu očakávaných vzdelávacích výstupov.
- Získanie kvalifikácie alebo časti kvalifikácie (uznanie vzdelávacích výstupov).

ECVET tento proces uľahčuje, pretože:

- opisuje vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné na získanie kvalifikácie alebo súvisiacich jednotiek. Príslušnej inštitúcii to z hľadiska kvalifikácie uľahčuje identifikáciu toho, čo už učitelia sa dosiahli v porovnaní s tým, čo je ešte potrebné dosiahnuť.
- Môže byť použitý na to, aby učiacim sa umožňoval získať niektoré jednotky prostredníctvom posudzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa a ďalšie jednotky prostredníctvom formálneho vzdelávania.
- Uľahčuje dokumentovanie vzdelávacích výstupov získaných prostredníctvom použitia takých nástrojov, ako sú osobné záznamy.

ECVET preto umožňuje učiacim sa získať kvalifikácie čiastočne pomocou posúdenia a uznania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, pričom ostatné jednotky je možné získať prostredníctvom formálneho vzdelávania.

B.6. ECVET a nadnárodná či medzisektorová mobilita

Značne rastúca nadnárodná mobilita učiacich sa a učiteľov v OVP a uznávanie vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré získali v zahraničí, budú dôležitou výzvou pre budúcnosť.

Brugské komuniké o posilnení európskej spolupráce v odbornom vzdelávaní a príprave

Mobilita v OVP sa už realizuje. Aktuálnou politickou ambíciou v Európe je významne zvýšiť počet a trvanie mobilitných výmen. Rozvoj vzdelávacej mobility v OVP znamená zavedenie radu podporných aktivít upravených pre cieľovú skupinu učiacich sa v OVP, vrátane jazykového vzdelávania, vytvorenia možností financovania alebo ďalších prípravných a sprievodných opatrení. Uznávanie kvalifikácií a transparentnosť toho, čo učitelia sa dosiahli v zahraničí, sú podstatou mobility v odbornom vzdelávaní a príprave. ECVET bol navrhnutý ako jeden z európskych nástrojov na zlepšenie tohto uznávania a transparentnosti (ďalšími nástrojmi boli napr. Európsky kvalifikačný rámec alebo Europas).

Vzdelávacia mobilita využívajúca ECVET

ECVET podporuje valorizáciu vzdelávacej mobility, pretože:

- **Prístup využívajúci vzdelávacie výstupy zabezpečuje** lepšie porozumenie a porovnateľnosť kvalifikácií a vzdelávacích výstupov medzi krajinami. Keď sa používa ECVET pre vzdelávaciu mobilitu, očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré má učiaci sa dosiahnuť v zahraničí, sú jasne odsúhlasené partnerskými inštitúciami a uvedené v Dohode o vzdelávaní (Learning Agreement, DoV). Následne chápanie cieľov mobility všetkými zainteresovanými, vrátane domovskej inštitúcie, hosťiteľskej inštitúcie a učiaceho sa, je spoločné.

Účasťou na primeraných vzdelávacích aktivitách učiaci sa dosiahnu očakávané vedomosti, zručnosti a kompetencie a sú hodnotení na základe toho, čo dosiahli. Vzdelávacie výstupy, ktoré dosiahli v zahraničí, sú zdokumentované v osobnom zázname.

- **Validizácia a uznanie vzdelávacích výstupov** sú realizované v rámci **vzájomnej dôvery** medzi partnerskými inštitúciami.

Trvanie mobility jednotlivcov je stanovené v širšom rámci dohôd. Partnerské inštitúcie stanovujú podmienky pre plynulé výmeny učiacich sa a rozvíjajú vzájomnú dôveru. Taktiež sa dohodnú na podmienkach, v rámci ktorých budú dosiahnuté kredity (t.j. hodnotené vzdelávacie výstupy) učiacich sa potvrdené a uznané. Tieto dohody sú formalizované v Memorande o porozumení.

ECVET môže mať rôzne formy potvrdenia a uznania vzdelávacích výstupov učiacich sa, ako sú:

- udeľovanie kreditu za jednotku vyjadrenú formou vzdelávacích výstupov;
- oslobodenie od hodnotenia alebo jeho časti;
- prepis vzdelávacích výstupov dosiahnutých v zahraničí do osobných záznamov učiacich sa;
- udelenie dodatočných kreditov za to, čo mali učiaci sa normálne dosiahnuť.

Integrácia mobility do vzdelávacej cesty.

Pri používaní ECVET budú všetky zainteresované strany (učiaci sa, zamestnávateľia, poskytovatelia vzdelávania a prípravy) jasne rozumieť a mať dôkazy o pridanej hodnote učenia sa v partnerskej inštitúcii. ECVET môže zlepšiť validizáciu a uznávanie ako kľúčových kompetencií (ako sú jazykové schopnosti), tak aj technických schopností a kompetencií.

Učiaci sa budú mať šancu obohatiť svoju vzdelávaciu cestu v zahraničí získaním vedomostí, zručností a kompetencií, ktoré by nemali možnosť získať v ich domovskej inštitúcii (napr. kvôli rozdielnostiam v používaných technológiách alebo kvôli rôznosti produktov).

ECVET môže tiež pomôcť poskytovateľom OVP, aby reagovali na určité potreby trhu práce vyslaním učiacich sa do zahraničia pre jednotky, ktoré nevedia poskytnúť sami (napr. kvôli investíciám potrebným na kúpu technológie). Z tých istých dôvodov poskytovatelia OVP môžu byť schopní pritiahnúť nových učiacich sa zo zahraničia.

Čo znamená používať ECVET pre nadnárodnú mobilitu?

V krátkosti používanie ECVET pre nadnárodnú mobilitu zahŕňa:

- v jednej krajine kompetentná inštitúcia (hostiteľská inštitúcia) hodnotí dosiahnuté výsledky vzdelávania (ako sú definované v jednotkách) učiaceho sa a poskytuje dôkaz výsledkov hodnotenia (písomné vyjadrenie o dosiahnutých vzdelávacích výstupoch alebo napr. hodnotiaci formulár).
- v inej krajine kompetentná inštitúcia (domovská inštitúcia) potvrdí a uzná kredit pre jednotky vzdelávacích výstupov. Kreditné body ECVET sú pridelené vzdelávacím výstupom, čo umožní učiacemu sa pridať si tieto kreditné body k tým, ktoré sú potrebné na dosiahnutie konkrétnej kvalifikácie. Jednotka vzdelávacích výstupov dosiahnutá v zahraničí je zaznamenaná v osobnom zázname.

Pre organizovanú mobilitu (t.j. keď učiaci sa ide do zahraničia v rámci medziinštitucionálnej zmluvy) sa postup realizuje v rámci Memoranda o porozumení a je podporený individuálnou Dohodou o vzdelávaní. Aby sa dosiahli vzdelávacie výstupy, sú dohodnuté medzi kompetentnými inštitúciami procesy hodnotenia, validizácie a uznávania, ktoré uľahčujú uznanie kreditu.

B.7. Základné dokumenty ECVET pre mobilitu

Memorandum o porozumení (MoP)

Čo je to Memorandum o porozumení?

MoP je dohoda medzi príslušnými inštitúciami, ktoré určujú rámec pre prenos kreditov. Vyjadrením vzájomného súhlasu s postavením a postupmi zapojených príslušných inštitúcií formalizuje partnerstvo ECVET. Tiež stanovuje postupy spolupráce v rámci partnerstva.

Prečo je Memorandum o porozumení potrebné?

Vzájomná dôvera medzi zapojenými príslušnými inštitúciami podporuje prenos kreditov. Ako je uvedené v odporúčaní o ECVET - vytvorenie MoP by to mohlo podporiť.

Aby bolo možné kredit uznať, príslušná zodpovedná inštitúcia potrebuje mať istotu, že požadované vzdelávacie výstupy boli spoľahlivo a platne zhodnotené.

Vytvorením MoP by kompetentné inštitúcie mali uznať prístupy svojich partnerov k tvorbe jednotiek, hodnoteniu, validizácii, uznávaniu, ako aj zabezpečovaniu kvality. Prostredníctvom tohto procesu si vytvárajú kvalifikovaný názor o podmienkach, za ktorých môžu uznať kredit získaný v partnerských sústavách.

Kto uzatvára Memorandum o porozumení?

MoP uzatvárajú *kompetentné inštitúcie, pričom každá z nich je vo svojom vlastnom prostredí oprávnená udeliť kvalifikácie alebo jednotky alebo udeliť kredit za dosiahnuté vzdelávacie výstupy pre ich prenos a posudzovanie.*

Je dôležité si uvedomiť, že jedna inštitúcia môže byť v rámci sústavy kvalifikácií, ako aj ECVET, príslušná pre viac ako jednu funkciu, a to v závislosti od nastavenia konkrétnej sústavy kvalifikácií. Môže ísť o ministerstvá, úrady pre kvalifikácie, regionálne úrady, zástupcov zamestnávateľov, komory atď.

Je možné Memorandum o porozumení použiť aj mimo geografickej mobility?

Áno. Partnerstvá pre prenos kreditov pomocou ECVET môžu byť vytvorené na účely nadnárodnej geografickej mobility, ale aj na iné účely. Princípy ECVET a využívanie dohôd v podobe MoP sú **jednou z metód**, ktoré môžu uľahčiť proces uznávania vzdelávacích výstupov v perspektíve celoživotného vzdelávania na účely, ako sú:

- Horizontálny rast učiacich sa (na rovnakej úrovni): MoP môže existovať medzi príslušnými inštitúciami v rôznych sústavách kvalifikácií, čo umožní učiacemu sa s kvalifikáciou z jednej sústavy kvalifikácií (napríklad vo vzdelávaní dospelých) získať podobnú kvalifikáciu v inej sústave kvalifikácií (napríklad širšiu kvalifikáciu, na ktorú sa zvyčajne pripravuje prostredníctvom počiatočného OVP);
- Vertikálny rast učiacich sa (naprieč úrovňami): MoP môže existovať medzi príslušnými inštitúciami, ktoré riadia kvalifikácie na rôznych úrovniach. Umožňuje to uznať kredit učiaceho sa, ktorý prechádza z jednej úrovne do druhej aj v prípadoch, keď kvalifikácia na nižšej úrovni má spoločné alebo porovnateľné vzdelávacie výstupy s kvalifikáciou na vyššej úrovni. To je možné v sústavách kvalifikácií, v ktorých sa kvalifikácie tvoria z hľadiska ciest vzdelávania s viacnásobnými vstupnými a výstupnými bodmi. Tiež je možný prechod z terciárneho odborného vzdelávania a prípravy (v niektorých sústavách na úrovni 5 EKR) k vysokoškolským kvalifikáciám na úrovni 6 európskeho kvalifikačného rámca.

Čo Memorandum o porozumení obsahuje?

MoP obsahuje ustanovenia, prostredníctvom ktorých zainteresované strany:

- *navzájom akceptujú postavenie svojich kompetentných inštitúcií,*
- *akceptujú vzájomné postupy a kritériá zabezpečovania kvality, hodnotenia, validizácie a uznávania ako dostatočné pre účely prenosu kreditov.*

Táto dohoda je založená na transparentnosti informácií týkajúcich sa vyššie uvedených procesov.

- *súhlasia s podmienkami týkajúcimi sa fungovania partnerstva, ako sú ciele, doba trvania a opatrenia na preskúmanie MoP.*

Tieto podmienky budú závisieť od cieľov a kontextu partnerstva.

- *súhlasia s porovnateľnosťou príslušných kvalifikácií na účely prenosu kreditov, pričom sa využijú referenčné úrovne stanovené EKR.*

Úroveň detailnosti sa v súvislosti s týmto bodom bude líšiť v závislosti od partnerstva.

- *určia ďalších aktérov a kompetentné inštitúcie, ktoré možno do uvedeného procesu a funkcií zapojiť.*

MoP definuje funkcie ostatných kompetentných inštitúcií, ako sú podpis dohôd o vzdelávaní, validizácia, vydávanie osobných záznamov učiacich sa atď.

Je pre Memorandum o porozumení vytvorený vzor?

Spoločný vzor pre MoP zatiaľ neexistuje, jestvujú však modely použité v realizovaných projektoch, na základe ktorých vznikol návrh MoP, ktorý je v prílohe 2.

Kompetentné inštitúcie sa môžu rozhodnúť, ktorý formát a štruktúra najlepšie vyhovujú ich potrebám, pokiaľ budú dodržiavať vyššie uvedené pokyny.

Niektoré príklady MoP, ktoré boli vytvorené v rámci pilotných projektov ECVET, sú k nahliadnutiu na spoločnej internetovej stránke projektov⁹.

Ako možno ECVET využiť nad rámec Memoranda o porozumení?

Vytvorenie MoP sa odporúča v prípadoch organizovanej mobility. Ak však už zapojené inštitúcie (napr. poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy) dôverujú postupom svojich partnerských inštitúcií a sú spôsobilé uznať kredit bez dohody s inou inštitúciou (napr. ministerstvom, zástupcami zamestnávateľov alebo regionálnych orgánov), môžu uskutočňovať výmeny priamo pomocou dohôd o vzdelávaní.

Takto je možný prenos kreditu bez vytvorenia MoP. Môže sa to tiež týkať ad hoc prípadov učiacich sa, ktorí sa nezúčastnili organizovanej mobility, ale chcú, aby boli ich vzdelávacie výstupy uznané. V takýchto prípadoch by kompetentné inštitúcie *mali stanoviť postupy a mechanizmy na identifikáciu, posudzovanie a uznávanie príslušných vzdelávacích výstupov*. Viac informácií je možné nájsť v časti týkajúcej sa ECVET a neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa.

Možno využiť dokumenty Europasu ako súčasť Memoranda o porozumení?

Doplňok k certifikátu Europas, ktorý obsahuje opis kvalifikácie a je pripravený pre učiacich sa, ktorí sa zúčastnia mobility (vrátane vzdelávacích výstupov a prípadne jednotiek), je užitočným dokumentom, ktorý by mal byť súčasťou MoP. Jeho použitím sa možno vyhnúť opisu kvalifikácií v partnerských sústavách.

⁹

<http://www.ecvet-projects.eu/Toolbox/ToolboxList.aspx?id=16>

Pilotné projekty sa pokúsili o rôzne prístupy k štruktúre MoP (od „minimalistickej“ až po oveľa podrobnejšiu verziu). Nasledujúca tabuľka znázorňuje hlavné položky, ktoré možno nájsť v pilotných projektoch ECVET.

Tabuľka č. 3: Čo pilotné projekty ECVET zahŕňajú do MoP?

Položky zahrnuté do MoP väčšiny projektov	Komentár
Úvod – Čo je MoP a aké je jeho postavenie	
Identifikovanie príslušných inštitúcií, ktoré MoP podpisujú (meno inštitúcie, adresa atď.)	Niektoré projekty tiež identifikujú úlohu osoby, ktorá MoP podpisuje.
Opis príslušného orgánu, ktorý MoP podpisuje (aká je jeho úloha v rámci sústavy kvalifikácií)	Niektoré projekty používajú textový opis, prípadne funkcie príslušných orgánov.
Kvalifikácie, ktorých sa MoP týka	Úroveň podrobností, na základe ktorých sa kvalifikácie v MoP skutočne opisujú, sa líši: niektoré uvádzajú názvy kvalifikácie v partnerských krajinách, iné v prílohe zahŕňajú opis jednotiek, ktoré budú predmetom mobility.
Jednotky vzdelávacích výstupov	Niektoré projekty uvádzajú len názvy jednotiek identifikovaných ako spoločné, iné v prílohe zahŕňajú opis VV. Niektoré MoP sa jednotiek nedotýkajú (uvádzajú len DoV).
Doba platnosti MoP	
Podpisy a prehlásenia, prostredníctvom ktorých inštitúcie prijímajú podmienky stanovené v MoP	
Ďalšie položky zahrnuté do niektorých MoP	Projekty, ktoré uvádzajú tento aspekt
Identifikovanie poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, ktorí sú oprávnení uskutočňovať mobilitu s použitím ECVET v rámci MoP	ASSET VaLOGReg (typ poskytovateľov, nie presné názvy inštitúcií)
Informácie o povahe a/alebo dobe trvania mobility	Aerovet M.O.T.O.
Rozdelenie povinností z hľadiska mobility medzi domovskou a hosťateľskou organizáciou (kto čo robí).	Aerovet M.O.T.O.
Závazok na dodržiavanie určitých princípov kvality pre rôzne aspekty mobility.	Aerovet M.O.T.O. Recomfor
Informácie o tom, kto bude hodnotiť a prípadne ako.	Aerovet – informácie aj o rozličných úrovniach hodnotenia, ktoré hodnotitelia môžu využiť M.O.T.O.
Informácie o tom, ako sa budú vzdelávacie výstupy posudzovať a uznávať.	Aerovet – poukazuje na to, kto je zodpovedný za tento aspekt Recomfor – poukazuje na to, ako referenčné jednotky súvisia s certifikáciami na národnej úrovni

Poznámka: DoV znamená dohoda o vzdelávaní, VV sú vzdelávacie výstupy

Dohoda o vzdelávaní

Čo je to dohoda o vzdelávaní?

Dohoda o vzdelávaní je individualizovaný dokument, ktorý stanovuje podmienky na špecifické obdobie mobility. Pre konkrétneho učiaceho sa určuje, aké vzdelávacie výstupy a jednotky by mal dosiahnuť.

Dohoda o vzdelávaní tiež stanovuje, že v prípade, ak učiaci sa dosiahne očakávané vzdelávacie výstupy a „hostiteľská“ inštitúcia ich kladne posúdi, „domovská“ inštitúcia ich potvrdí a uzná ako súčasť požiadaviek na kvalifikáciu. Preto dohoda o vzdelávaní predstavuje záväzok voči učiacemu sa, že ak budú jeho výsledky v súlade s očakávaniami, budú uznané.

Prečo je dohoda o vzdelávaní potrebná?

Používanie dohôd o vzdelávaní uľahčuje uznávanie kreditu dosiahnutého počas organizovanej mobility. Dohody zároveň zabezpečujú, že hostiteľské a domovské inštitúcie, ako aj učiaci sa, majú informácie o cieľoch a podmienkach mobility, ako aj o svojich úlohách. Dodržiavanie dohody o vzdelávaní umožňuje automatické uznávanie kreditu učiaceho sa hneď po jeho návrate. Deje sa to bez dodatočného hodnotenia alebo posudzovania obsahu obdobia mobility.

Kto dohodu o vzdelávaní podpisuje?

Dohodu o vzdelávaní vždy podpisujú tieto strany:

- domovská inštitúcia (inštitúcia, ktorá bude potvrdzovať a uznávať vzdelávacie výstupy, ktoré učiaci sa dosiahol),
- hostiteľská inštitúcia (ktorá poskytuje odbornú prípravu pre príslušné vzdelávacie výstupy a hodnotí dosiahnuté vzdelávacie výstupy),
- učiaci sa.

Čo dohoda o vzdelávaní obsahuje?

Dohoda o vzdelávaní obsahuje informácie, ktoré sa týkajú:

- totožnosti učiaceho sa,
- doby trvania obdobia mobility,
- vzdelávacích výstupov, ktoré by mal učiaci sa dosiahnuť, a súvisiacich bodov ECVET (ako zodpovedajú relatívnej váhe jednotky v domovskej sústave).

Možno uviesť aj ďalšie informácie, napríklad o hodnotení vzdelávacích aktivít.

Ako súčasť práce pilotných projektov ECVET boli vytvorené príklady dohôd o vzdelávaní. Položky, ktoré pilotné projekty ECVET zahŕňajú do dohôd o vzdelávaní, možno nájsť v Prílohe 3. Ďalšie príklady dohôd o vzdelávaní možno nájsť na internetových stránkach pilotných projektov ECVET¹⁰.

Aký je rozdiel medzi dohodou o vzdelávaní a MoP?

MoP je rámcový dokument, ktorý definuje podmienky, za ktorých môže byť uznaný kredit dosiahnutý v partnerských sústavách. Môže sa týkať skupiny alebo dokonca veľkého počtu kvalifikácií.

Dohoda o vzdelávaní je konkrétnejším dokumentom. Je určená pre konkrétnu mobilitu a opisuje príslušné vzdelávacie výstupy, ako aj to, ako sa budú hodnotiť.

Tabuľka č. 4: Čo pilotné projekty ECVET zahŕňajú do dohôd o vzdelávaní?

Položky zahrnuté do dohôd o vzdelávaní väčšiny projektov	Komentár
Úvod – Čo je DoV a ako ju použiť	

¹⁰ <http://www.ecvet-projects.eu/ToolBox/ToolBoxList.aspx?id=17&type=1>

Identifikovanie učiaceho sa, ktorého sa DoV týka (meno a ďalšie údaje)	
Identifikovanie domovských a hosťiteľských organizácií (meno inštitúcie atď.)	Niektoré DoV tiež zahŕňajú opis ich úloh.
Kvalifikácia, na ktorú sa učitelia pripravuje	
Názvy a opisy jednotiek VV, ktorých sa daná mobilita týka (čo sa učitelia sa počas obdobia mobility naučí) a súvisiace body ECVET*	Tieto informácie sa niekedy uvádzajú v prílohe.
Informácie o postupe hodnotenia konkrétneho učiaceho sa (kto bude hodnotiť, kedy a ako)	Niektoré projekty obsahujú hodnotiacu tabuľku, ktorú hodnotiteľ v DoV používa.
Základné informácie o mobilite: kde sa uskutoční, kto je kontaktnou osobou	Povaha informácií sa v tomto bode líši.
Podpisy troch strán (hosťiteľskej a domovskej inštitúcie a učiaceho sa)	
Ďalšie položky zahrnuté do niektorých DoV	Projekty, ktoré uvádzajú tento aspekt
Vzdelávacie aktivity, na ktorých sa učitelia sa počas mobility zúčastní	M.O.T.O., Recomfor
Praktické aspekty týkajúce sa mobility, ako sú: jazykové požiadavky, náklady, ubytovanie, poistenie atď.	ASSET, VaLOGReg, Recomfor
Prehľad o tom, kto čo robí (domovská a hosťiteľská inštitúcia)	Credchem, Recomfor
Povinnosti jednotlivých strán	ASSET, Recomfor

* V závislosti od toho, či a ako sú body ECVET v projektoch použité

Osobný záznam

Čo je to osobný záznam?

Osobný záznam je zápisom o úspechoch vo vzdelávaní. Obsahuje informácie o *posúdených vzdelávacích výstupoch učiaceho sa, jednotkách a udelených bodoch ECVET*. Špecifikuje tiež totožnosť učiaceho sa a kompetentné inštitúcie, ktoré zhodnotili, potvrdili a uznali kredit učiaceho sa.

Kto je vlastníkom osobného záznamu?

Osobný záznam je dokument, ktorý patrí učiacemu sa.

Ako sa líši od dohody o vzdelávaní?

Zatiaľ čo dohoda o vzdelávaní opisuje očakávania, ktoré by mal učitelia sa dosiahnuť, osobný záznam dokumentuje, čo už dosiahol.

Je možné použiť mobilitu Europas ako osobný záznam?

Dokument o mobilite Europas obsahuje identifikáciu domovskej a hosťiteľskej inštitúcie, ako aj opis dosiahnutých vzdelávacích výstupov. Môže byť použitý ako súčasť osobného záznamu, hoci sú ešte potrebné dodatočné informácie, ako sú názov jednotky a informácie o hodnotení.

Europas

Europas pre mobilitu je záznamom akéhokoľvek organizovaného obdobia, ktoré človek strávi v inej európskej krajine za účelom vzdelávania alebo odbornej prípravy. Patrí sem napríklad:

- stáž v podniku;
- semester ako súčasť študijného programu;
- dobrovoľnícka stáž v mimovládnej organizácii (MVO).

Skúsenosti z mobility monitorujú dve partnerské organizácie, prvá v domovskej krajine a druhá v hostiteľskej krajine. Obaja partneri sa zhodnú na účele, obsahu a trvaní danej praktickej skúsenosti; v hostiteľskej krajine je určený mentor. Partnermi môžu byť univerzity, školy, strediská odbornej prípravy, podniky, mimovládne organizácie atď.¹¹

Europas pre mobilitu už obsahuje základné informácie, ktoré identifikujú učiaceho sa, hostiteľské a domovské inštitúcie. Obsahuje tiež opis zručností a spôsobilostí získaných počas mobility, vrátane kľúčových kompetencií (ako sú jazyky alebo IKT). Používanie ECVET umožní prepojenie tohto záznamu so vzdelávacími výstupmi a jednotkami kvalifikácií v domovskej sústave. Šablóna Europasu pre mobilitu v súčasnej dobe tiež obsahuje možnosť zaznamenávať informácie o kurzoch absolvovaných počas obdobia mobility. Informácie o kurzoch však možno nahradiť informáciami o jednotkách a tiež záznamom bodov ECVET pre danú jednotku.

Príklad použitia Europasu pre mobilitu ako osobného záznamu

Tabuľka č. 5: Výňatok zo formulára mobility Europass

5.A OPIS ZRUČNOSTÍ A SPŔSOBILOSTÍ ZÍSKANÝCH V PRIEBEHU SKÚSENOSTI S MOBILITOU EUROPAS		
(29a)(*)	Vykonané aktivity/úlohy	
(30a)	Získané pracovné zručnosti a kompetencie Je možné použiť opis ECVET	
(31a)	Získané jazykové zručnosti a kompetencie (ak nie sú uvedené v časti „Pracovné zručnosti a kompetencie“) Je možné použiť opis ECVET	
(32a)	Získané počítačové zručnosti a kompetencie (ak nie sú uvedené v časti „Pracovné zručnosti a kompetencie“) Je možné použiť opis ECVET	
(33a)	Získané organizačné zručnosti a kompetencie (ak nie sú uvedené v časti „Pracovné zručnosti a kompetencie“) Je možné použiť opis ECVET	
(34a)	Získané sociálne zručnosti a kompetencie (ak nie sú uvedené v časti „Pracovné zručnosti a kompetencie“) Je možné použiť opis ECVET	
(35a)	Ostatné získané zručnosti a kompetencie Je možné použiť opis ECVET	
(36a)(*)	Dátum	Podpis zodpovednej osoby/mentora
	dd mm rrrr	
(37a)(*)		Podpis držiteľa
		(38a)(*)

¹¹ **Zdroj:** Internetová stránka Europas

C. ECVET A MOBILITA

Realizácia ECVET má dva všeobecné ciele:

- podporiť mobilitu európskych občanov
- uľahčiť celoživotné vzdelávanie.

Pri podpore mobility sa od ECVET očakáva, že zlepši možnosti uznávania vzdelávacích výstupov a tak umožní ľuďom stavať na tom, čo sa naučili v zahraničí, v rôznych vzdelávacích inštitúciách a strediskách praktického vyučovania alebo v rôznych situáciách. Inými slovami vďaka ECVET by malo byť jednoduchšie mobilitu plne začleniť do vzdelávacej cesty učiacich sa a zviditeľniť a uznať to, čo sa naučili v zahraničí. Úspech ECVET bude závisieť na rozvoji vzájomnej dôvery medzi kompetentnými inštitúciami.

Vzdelávacia mobilita využívajúca ECVET

ECVET podporuje valorizáciu vzdelávacej mobility, pretože:

- **Prístup využívajúci vzdelávacie výstupy zabezpečuje** lepšie porozumenie a porovnateľnosť kvalifikácií a vzdelávacích úspechov medzi krajinami. Keď sa používa ECVET pre vzdelávaciu mobilitu, očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré má učitelia dosiahnuť v zahraničí, sú jasne odsúhlasené partnerskými inštitúciami a uvedené v Dohode o vzdelávaní (DoV). Následne chápanie cieľov mobility všetkými zainteresovanými, vrátane domovskej inštitúcie, hostiteľskej inštitúcie a učiaceho sa, je spoločné.

Účasťou na primeraných vzdelávacích činnostiach učitelia sa dosiahnu očakávané vedomosti, schopnosti a kompetencie a sú hodnotení na základe toho, čo dosiahli. Vzdelávacie výstupy, ktoré dosiahli v zahraničí, sú zdokumentované v osobnom zázname (transcript of record) a tak sú zviditeľnené.

ECVET môže mať rôzne formy potvrdenia a uznania vzdelávacích výstupov učiacich sa, ako sú:

- udeľovanie kreditu za jednotku (y) týkajúcu sa vzdelávacích výstupov;
- oslobodenie od hodnotenia alebo jeho časti;
- prepis vzdelávacích výstupov dosiahnutých v zahraničí do osobných záznamov učiacich sa;
- udelenie dodatočných kreditov za to, čo učitelia sa dosiahol navyše oproti DoV.

Integrácia mobility do vzdelávacej cesty.

Pri používaní ECVET budú všetky zainteresované strany (učitelia sa, zamestnávateľia, poskytovatelia vzdelávania a prípravy) jasne rozumieť a mať dôkazy o pridanej hodnote učenia sa v partnerskej inštitúcii. ECVET môže zlepšiť validizáciu a uznávanie ako kľúčových kompetencií (ako sú jazykové schopnosti), tak aj viac technických schopností a kompetencií.

Učitelia sa budú mať šancu obohatiť svoju vzdelávaciu cestu získaním vedomostí, schopností a kompetencií, ktoré by nemali možnosť získať v ich domovskej inštitúcii (napr. kvôli rozdielnostiam v používaných technológiách alebo kvôli rôznosti produktov), v zahraničí.

ECVET môže tiež pomôcť poskytovateľom OVP, aby reagovali na určité potreby trhu práce vyslaním učiacich sa do zahraničia na jednotky, ktoré nevedia poskytnúť sami (napr. kvôli investíciám potrebným na kúpu technológií). Z tých istých dôvodov poskytovatelia OVP môžu byť schopní pritiahnúť nových učiacich sa zo zahraničia.

Pilotné projekty ECVET, ako aj ďalšie projekty ECVET realizované v rámci Programu celoživotného vzdelávania a národné projekty zamerané na ECVET vytvorili prístupy pre implementáciu ECVET pre geografickú mobilitu. Mnohé tieto projekty realizovali mobilitné výmeny, aby otestovali postupy a nástroje vytvorené v praxi a upravili ich na základe skúsenosti (spätná väzba od učiteľov, študentov, ako aj výsledky). Niektoré nástroje sú už dostupné a tí, ktorí chcú začať s ECVET, ich môžu používať. Vo viacerých prípadoch bude však potrebné nástroje upraviť, keď sa budú aplikovať v iných kontextoch, aby odrážali špecifiká každého partnerstva. Aby sa zabezpečila kvalita a ďalej sa zlepšovalo použitie ECVET pre geografickú mobilitu, dôležitými aspektmi pre neustále zlepšovanie sú overovanie, testovanie a analýza skúseností.

Postupy zabezpečenia kvality, ktoré podporujú použitie ECVET pre geografickú mobilitu, sú založené na cykle kvality Európskeho referenčného rámca zabezpečenia kvality v OVP (EQAVET): naplánovať - aplikovať - hodnotiť - revidovať. Na jednej strane sa tento cyklus používa na zabezpečenie každej špecifickej mobilitnej skúsenosti: od plánovania mobilitnej skúsenosti po uznanie kreditu a zahrnutie do vzdelávacích výsledkov učiaceho sa. Na druhej strane sa cyklus kvality tiež používa pri riadení kvality každého mobilitného partnerstva. V ideálnom prípade sa ECVET realizuje v partnerstvách, ktoré organizujú pravidelné mobilitné výmeny (veľké počty učiacich sa) a očakáva sa, že budú trvať dlhšie, ako špecifická mobilitná výmena.

Z tohto dôvodu sú dva cykly kvality (jeden pre individuálnu mobilitu učiaceho sa a ďalší pre partnerstvá), ktoré používajú ten istý prístup, ale môžu byť rozdielne, ako je zhrnuté nižšie.

Cyklus kvality pre ECVET mobilitu individuálneho učiaceho sa

- **Plánovanie:** Fáza plánovania zahŕňa všetky opatrenia na zabezpečenie kvality, opísané ďalej ako fáza " ECVET pred mobilitou ". Dôležitým predpokladom je definovať jasné ciele pre obdobie mobility. V prípade, že špecifická mobilita je organizovaná v rámci už fungujúceho partnerstva (formalizované MoP), je potrebné vziať do úvahy už odsúhlasené aspekty. Nie je však potrebné, aby boli stanovené alebo zmenené pre každú individuálnu mobilitu.
- **Realizácia:** Fáza realizácie sa týka obdobia vzdelávania sa v zahraničí ("ECVET počas mobility"). Zaoberá sa opatreniami na zabezpečenie kvality pri získavaní odsúhlasených vzdelávacích výstupov, ich hodnotením a dokumentáciou.
- **Hodnotenie (mobilitnej skúsenosti):** Po tom, ako sa učiaci vráti do domovskej inštitúcie ("ECVET po mobilite"), zodpovedná osoba skontroluje, či dosiahnuté vzdelávacie výstupy sú v súlade s Dohodou o vzdelávaní (DoV). Ak je to tak, potvrdí a ozná kredit študenta získaný v zahraničí. Po ukončení všetkých troch fáz (pred, počas a po) mobilitného procesu je potrebné celý proces zhodnotiť. Rozhodujúcou otázkou je, či sa dosiahol hlavný cieľ použitia ECVET pre medzinárodnú mobilitu pre konkrétneho učiaceho sa, inými slovami, či bolo možné uznať vedomosti, schopnosti a kompetencie, ktoré dosiahol v zahraničí. Ak kredit získaný v zahraničí nemôže byť (plne) potvrdený a uznaný ako bolo plánované, musia sa prehodnotiť a revidovať procedúry používané pri mobilite, aby sa zabezpečilo uznanie kreditu pri budúcich mobilitných výmenách. Bez ohľadu na to, či uznanie bolo dosiahnuté alebo nie, odporúča sa získať a prehodnotiť spätnú väzbu od zainteresovaných strán. Pomôže to identifikovať oblasti v ktorých je možné zlepšenie (napr. čas venovaný jednotlivým fázam, použité nástroje alebo uskutočnené procedúry zabezpečenia kvality). Všetci aktéri zapojení do mobility by mali byť tiež zapojení do hodnotiaceho procesu, aby sa zabezpečilo, že pri revízii procesu mobility ECVET sa budú brať do úvahy všetky hľadiská. Pri hodnotení mobility ECVET individuálneho učiaceho sa tiež možno použiť kontrolný zoznam uvedený v Prílohe B.
- **Revízia:** Na základe výsledkov hodnotiaceho procesu sa vytvorí akčný plán pre zlepšenie budúcich mobilitných výmen.

Cyklus kvality pre partnerstvá ECVET pre medzinárodnú mobilitu

Tento cyklus kvality a súvisiace procesy sa nezameriavajú na individuálneho učiaceho sa, ale na celé partnerstvo ECVET:

- **Plánovanie:** Memorandum o porozumení jasne definuje ciele partnerstva a obsahuje informácie o tom, ako bude partnerstvo hodnotené.
- **Realizácia:** Partnerstvo uskutoční viacero mobilityných výmen individuálnych učiacich sa a aplikuje opatrení pre zabezpečenie kvality počas tohto procesu.
- **Hodnotenie:** Po určitom období a predovšetkým po ukončení niekoľkých mobilityných výmen partnermi je fungovanie partnerstva hodnotené. Napríklad je možné analyzovať údaje o výsledkoch, údaje o úspechu mobilityných učiacich sa po mobilitynej fáze, dopad mobilitynej skúsenosti na ich ďalšiu cestu alebo spätnú väzbu od všetkých aktérov zapojených do mobilityných projektov, ktorí sa vyjadria k celkovému fungovaniu partnerstva. To by malo viesť k určeniu oblastí možného zlepšenia.
- **Revízia:** Partnerstvo je aktualizované na základe výsledkov hodnotenia.

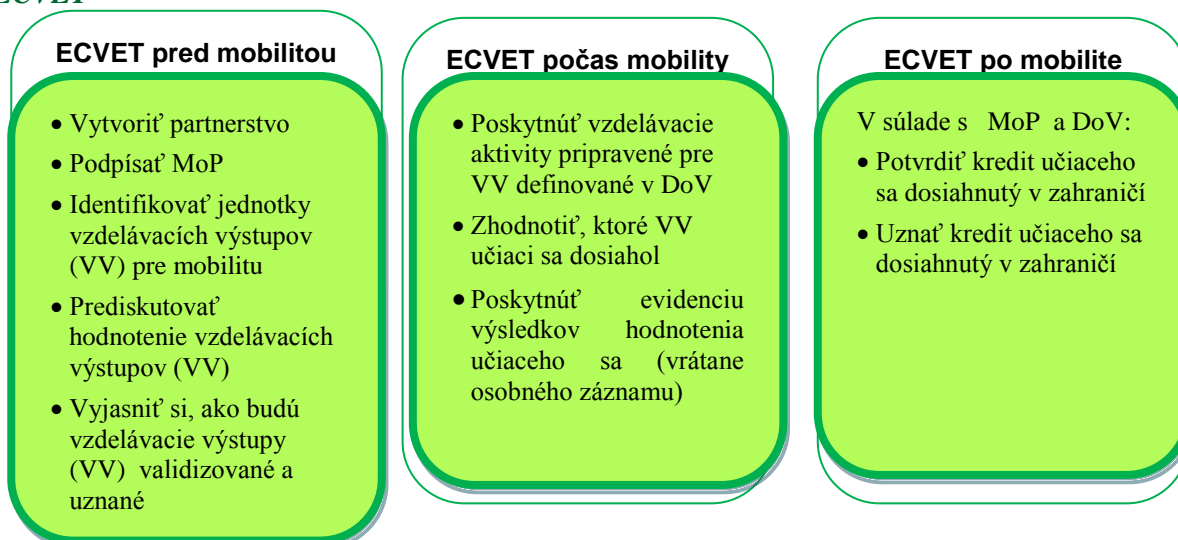
Fázy používania ECVET pre organizovanú mobilitu

Táto časť načrtáva hlavné otázky, ktoré treba brať do úvahy pri používaní ECVET pre mobilitu. Je štruktúrovaná podľa troch hlavných fáz: pred, počas a po mobilite. Tieto fázy sú zhrnuté v Grafe 3 nižšie.

Na začiatku sa môže zdať, že ECVET je zložitý nástroj, pretože veľká časť práce je potrebná v prípravnej fáze (t.j. pred realizovaním mobility). Aby sa vyvážilo toto vnímanie komplexnosti, je užitočné mať na mysli nasledujúce:

- V prípravnej fáze je potrebné uistiť sa, že keď sa učitelia vrátia, vedomosti, schopnosti a kompetencie, ktoré dosiahli, môžu byť validizované a uznané a následne kumulované. Môžeme to považovať za časť procesu zabezpečenia kvality.
- Keď partnerstvo funguje a používa sa Memorandum o porozumení (MoP), prípravná fáza sa stáva oveľa jednoduchšou.
- Keďže vzájomná dôvera medzi partnermi sa postupne vyvíja, partneri sa oboznamujú s ďalšími kvalifikačnými systémami a ich obmedzeniami, možnosti spolupráce sa vyjasnia a uvedené tri fázy sa stávajú plynulejšími.

Tabuľka 6 | Kľúčové úlohy, ktoré je potrebné realizovať pred, počas a po mobilite používajúcej ECVET

Legenda: VV=Vzdelávacie výstupy; MoP= Memorandum o porozumení; DoV= Dohoda o vzdelávaní

Pred mobilitou

Táto časť sa zaoberá aspektmi implementácie ECVET, ktoré je potrebné brať do úvahy pred samotnou mobilitou. Aktivity musia vykonať poskytovatelia OVP (čo môžu byť školy alebo podniky, kde sa vykonáva praktická príprava) v spolupráci s kompetentnými inštitúciami, ktoré sú zodpovedné za validizáciu a uznanie vzdelávacích výstupov učiacich sa (povaha týchto inštitúcií závisí od systému kvalifikácií).¹² Hlavné úlohy tejto fázy tvoria:

- Zapojiť kompetentné inštitúcie
- Vytvoriť partnerstvo ECVET a vybudovať vzájomnú dôveru
- Dohodnúť sa na vzdelávacích výsledkoch pre jednotlivé mobility
- Prediskutovať a stanoviť hodnotenie vzdelávacích výstupov
- Pripraviť a podpísať Dohody o vzdelávaní

Zapojenie kompetentných inštitúcií

"Kompetentná inštitúcia" je inštitúcia, ktorá je na základe pravidiel a postupov zúčastnených krajín zodpovedná za obsah kvalifikácie a jej udeľovanie alebo uznávanie jednotiek, alebo za iné funkcie súvisiace s ECVET, ako je pridelenie bodov ECVET ku kvalifikáciám a jednotkám, posudzovanie, potvrdzovanie a uznávanie vzdelávacích výstupov.

Odporúčanie ECVET

Použitie ECVET závisí od určitého počtu procesov. V závislosti od spôsobu, akým je systém kvalifikácií organizovaný, do rôznych aspektov týchto procesov môžu byť zapojené rozličné organizácie.

"Terén kompetentných inštitúcií", ktoré používajú ECVET v Európe, je značne rozdielny. V niektorých systémoch kvalifikácií poskytovatelia OVP majú vysokú úroveň autonómie a môžu rozhodovať o tom, či uznajú kredit učiacich sa zo zahraničia (to je aj prípad Slovenska). V iných systémoch kvalifikácií musia takéto rozhodnutia urobiť - alebo potvrdiť - iné typy kompetentnej inštitúcie, napríklad národná / regionálna autorita zodpovedná za danú kvalifikáciu alebo organizácia reprezentujúca rezort hospodárstva (napr. komora, sektorová organizácia).

Organizácie so záujmom o vytvorenie partnerstiev môžu zlepšiť správne chápanie toho, ako sú rozdelené kompetencie pre jednotlivé funkcie ECVET v systéme kvalifikácií, v ktorom fungujú, odpoveďami na tieto otázky:

- Kto a za akých podmienok má kompetenciu:
 - definovať a/alebo opísať (jednotky) vzdelávacích výstupov - vrátane "jednotiek pre mobilitu"
 - prideliť ECVET body a akú metódu používa
 - hodnotiť vzdelávacie výstupy
 - potvrdiť a uznať ECVET bod zo zahraničia.
- S akou flexibilitou môže byť kredit uznaný - pokiaľ ide o porovnateľnosť alebo rozdiel medzi vzdelávacími výstupmi z hostiteľskej inštitúcie a štandardom kvalifikácií domovskej krajiny?
- Ako treba vykonať a zapísať validizáciu a uznanie kreditu získaného v zahraničí?

¹² Treba si uvedomiť, že neexistuje presné poradie potrebných krokov, ktoré sa majú realizovať v každej fáze. Napr. ak sa partnerstvo len vytvára, Memorandum o porozumení sa môže podpísať až v neskoršej fáze.

V mnohých systémoch kvalifikácií existujú pravidlá na prenos vzdelávacích výstupov v rámci krajiny z jednej inštitúcie do inej, z jedného typu OVP do iného alebo z neformálneho alebo informálneho vzdelávacieho kontextu smerom k formálnemu kontextu s ohľadom na získanie kvalifikácie. Tieto pravidlá môžu vytvoriť základné štruktúry, na ktorých môžu byť založené pravidlá pre uznávanie kreditu v rámci implementácie ECVET.

Aby ste zistili, kto je zodpovedný za aký prvok ECVET, môže byť užitočné pozrieť si tabuľku s funkciami systémov kvalifikácií a funkciami týkajúcimi sa ECVET, ktoré sú prezentované v Prílohe A.

Zabezpečenie kvality - kľúčové body:

- Partneri vedia a chápu úlohy a funkcie kompetentných inštitúcií zapojených do partnerstva (vo vlastnom systéme, ako aj v systémoch partnerov).
- Do partnerstva sú zapojené všetky kompetentné inštitúcie, ktoré sú vo danom rezorte a na príslušnej úrovni kvalifikácie zodpovedné za rôzne funkcie týkajúce sa ECVET.
- Pri výbere partnerov zo zahraničia sú splnené príslušné (národné, regionálne, rezortné) predpisy a nariadenia, aby sa zabezpečil prenos kreditov. Takéto predpisy a nariadenia by sa mali týkať napríklad požadovaných vzdelávacích miest (napr. trieda alebo podnik), kvalifikácií učiteľov alebo inštruktorov alebo postupov pri hodnotení.

Vytvorenie partnerstiev ECVET a vybudovanie vzájomnej dôvery

Predpokladom používania ECVET v rámci organizovanej mobility je vytvorenie partnerstva. Toto partnerstvo potrebuje, aby sa spojili kompetentné inštitúcie, ktoré plnia nasledujúce funkcie:

- určia jednotky vzdelávacích výstupov vhodné pre mobilitu; poskytnú vzdelávací program a pripravujú vzdelávacie aktivity viažuce sa na jednotky vzdelávacích výstupov, na ktoré je mobilita zameraná;
- zhodnotia, či učitelia dosiahli očakávané vzdelávacie výstupy;
- validizujú a uznávajú kredit učiacich sa po ich návrate do domovskej inštitúcie.

Zabezpečenie kvality - kľúčové body:

- Partneri v partnerstve ECVET rozumejú a súhlasia so svojimi rolami a úlohami.
- Partneri komunikujú otvoreným spôsobom.
- Partneri jasne predstavia svoje ciele v rámci partnerstva a jasne sa dohodnú na tom, čo chcú dosiahnuť.

Memorandum o porozumení (MoP)

MoP je dohoda medzi kompetentnými inštitúciami, ktoré vytvorí rámec pre prenos kreditov. Formálne potvrdzuje partnerstvo ECVET vyhlásením vzájomného prijatia postavenia a postupov zapojených kompetentných inštitúcií. Taktiež stanovuje postupy partnerstva pre spoluprácu.

Spoznať lepšie ECVET: Otázky a odpovede

Memorandum o porozumení (MoP) je rámcovou dohodou, v rámci ktorej sú podpísané detailnejšie individuálne dohody (Dohody o vzdelávaní - DoV) pre špecifické mobilitné výmeny.

MoP stanovuje štruktúry a princípy, ako bude partnerstvo fungovať. Špecifikuje, za akých podmienok bude kredit učiacich sa získaný v partnerských inštitúciách (systémoch kvalifikácií) validizovaný a uznaný. **MoP by malo byť navrhnuté tak, aby platilo po určitú dobu** bez potreby úpravy zakaždým, keď sa menia podmienky trvania špecifickej mobility.

Memorandum o porozumení (MoP) môžu vytvoriť siete kompetentných inštitúcií z niekoľkých krajín/systémov, ale môžu byť aj bilaterálne. Závisí to od potrieb a ambícií partnerstva. Vytvorenie MoP sa odporúča pre prípady organizovanej mobility. Ak si partnerské inštitúcie už navzájom dôverujú a sú kompetentné na uznávanie kreditov bez súhlasu inej inštitúcie, môžu realizovať výmeny priamo použitím Dohody o vzdelávaní (DoV).

Niekoľko príkladov MoP je dostupných na webovej stránke pilotných projektov ECVET¹³.

Zabezpečenie kvality - kľúčové body:

- Všetky zmluvy medzi partnermi, ktoré sa týkajú nadobudnutia a hodnotenia vedomostí, schopností a zručností v zahraničí a ich prenosu na domácu inštitúciu, sú špecifikované v písomnej forme.
- Všetci zainteresovaní aktéri sú si vedomí obsahu daných dokumentov a otázok, na ktorých sa dohodli.
- Informácie zahrnuté v MoP sú dostačujúce na opísanie všeobecného rámca spolupráce.

Kontrolný zoznam zahŕňajúci kľúčové aspekty, ktoré by mali byť súčasťou akéhokoľvek MoP (a voliteľné aspekty), je dostupný v Prílohe C.

Partnerstvo stanovuje v MoP všeobecné podmienky pre uznávanie vzdelávacích výstupov dosiahnutých v zahraničí. Aby bolo partnerstvo funkčné, je potrebné dohodnúť sa na obsahu (jednotiek vzdelávacích výstupov) pre každú špecifickú mobilitu.

Dohoda o obsahu špecifickej mobility sa realizuje medzi domovskou a hositeľskou inštitúciou. V tomto kroku sa dve inštitúcie dohodnú, čo sa učiaci sa naučí v zahraničí a ako tieto vzdelávacie výstupy budú integrované do kvalifikácií učiacich sa. Inými slovami dohodnú sa na výsledkoch vzdelávania a korešpondujúcich jednotkách, ktoré učiaci sa dosiahne počas mobility, a ako kredit učiaceho sa pre tieto jednotky bude uznaný v domovskej inštitúcii.

Povaha jednotiek vzdelávacích výstupov bude vo všeobecnosti závisieť od systému kvalifikácií na domovskej inštitúcii. Existujú tri hlavné alternatívne možnosti:

1. Systém kvalifikácií už používa jednotky vzdelávacích výstupov a **kredit, ktorý má byť dosiahnutý počas mobility, korešponduje plnej jednotke** (alebo niekoľkým jednotkám) alebo časti jednotky. Následne kredit získaný počas mobility môže byť po návrate učiaceho sa uznaný ako plná jednotka, alebo časť jednotky;
2. Systém kvalifikácií nepoužíva jednotky, alebo existujúce jednotky nemôžu byť použité pre účely mobility. Napríklad preto, že existujúce jednotky obsahujú príliš veľa vzdelávacích výstupov alebo tieto sú príliš komplexné, aby boli dosiahnuté počas krátkeho trvania mobility - závisí to tiež od trvania mobility a predpokladov učiacich sa.

V takom prípade je možné (ak to umožňujú pravidlá systému kvalifikácií pre implementáciu ECVET) **vytvoriť "jednotky pre mobilitu"**¹⁴, špecificky pre účel mobility partnerstiev.

¹³ <http://www.ECVET-projects.eu/Toolbox/ToolboxList.aspx?id=16>

¹⁴ Ak sa chcete dozvedieť viac o skúsenostiach pilotných projektov ECVET s vytváraním jednotiek pre mobilitu, môžete si preštuDoVať dokument o tejto téme, vypracovaný ako časť aktivít projektovej spolupráce. Užitočná Príručka pre "Jednotky vzdelávacích výstupov pre ECVET v kontexte geografickej mobility v rámci partnerstiev:

V systémoch, ktoré nepoužívajú jednotky, "jednotky pre mobility" sa môžu týkať niektorých vzdelávacích výstupov plnej kvalifikácie.

3. Tretia možnosť sa môže zvažovať tam, kde sú jednotky dosiahnuté v zahraničí uznané ako **dotatočný kredit** (okrem kvalifikácie, na ktorú sa učiaci sa pripravuje).

Ktorýkoľvek prístup si vyberiete (použijete existujúce jednotky alebo vytvoríte "jednotky pre mobilitu"), je dôležité, aby partneri pre každú špecifickú mobilitu:

- **identifikovali jednotku vzdelávacích výstupov**, ktorú učiaci sa majú dosiahnuť počas mobility,
- **opísali vzdelávacie výstupy**, ktoré sa od učiacich očakávajú, že ich dosiahnu v zahraničí,
- zabezpečili, že **je reálne získať vzdelávacie výstupy v zahraničí** a že hostiteľská inštitúcia zabezpečí, že sa učiaci sa zúčastnia na príslušných vzdelávacích aktivitách, ktoré pripravujú na tieto výsledky,
- zabezpečili, že **kredit pre danú jednotku môže byť uznaný**, keď sa učiaci sa vráti do domovskej inštitúcie.

Zabezpečenie kvality - kľúčové body:

Výber vzdelávacích výstupov:

- Domovská inštitúcia jasne určila, ako môžu byť vzdelávacie výstupy prenesené a uznané.
- Je reálne pre učiacich sa, aby dosiahli vzdelávacie výstupy v zahraničí (napr. berú sa do úvahy už získané vedomosti, schopnosti a kompetencie učiacich sa, trvanie mobility a vzdelávacie možnosti v hostiteľskej inštitúcii, umožní sa dosiahnutie definovaných vzdelávacích výstupov).
- Je reálne zhodnotiť definované vzdelávacie výstupy v zahraničí (napr. berú sa do úvahy jazykové schopnosti učiacich sa, niektoré vzdelávacie výstupy môžu byť jednoduchšie zhodnotené v zahraničí než iné).

Opis vzdelávacích výstupov:

- Opisy vzdelávacích výstupov sú zrozumiteľné pre hlavných zapojených aktérov (učiacich sa, učiteľov/školiteľov v domovskej a hostiteľskej inštitúcii, akúkoľvek kompetentnú inštitúciu, ktorá bude potvrdzovať a uznávať vzdelávacie výstupy zo zahraničia).
- Je jasné prepojenie medzi plánovaným hodnotením a definovanými výsledkami vzdelávania. Plánované kritériá a metódy hodnotenia umožňujú hodnotenie, či učiaci sa dosiahol definované vzdelávacie výstupy.

Poznámka: Pri používaní ECVET by mali byť kvalifikácie a jednotky vzdelávacích výstupov opísané pomocou ECVET bodov. ECVET body poskytujú doplňujúce informácie o kvalifikáciách a jednotkách vzdelávacích výstupov. Popíšu veľkosť kvalifikácie, ako aj relatívnu váhu jednotiek s ohľadom na celkovú kvalifikáciu.

V kontexte nadnárodnej mobility učiacich sa ECVET body dávajú učiacim sa informácie o tom, ako jednotky vzdelávacích výstupov, ktoré dosiahli v zahraničí, súvisia s kvalifikáciou, na ktorú sa pripravujú. Taktiež "zviditeľnia" dosiahnutie jednotky, pretože, keď sú vzdelávacie výstupy potvrdené a uznané, ECVET body sú zapísané do osobného záznamu učiaceho sa.

Počas mobility každý učiaci sa získa vedomosti, schopnosti a kompetencie, na ktorých sa dohodli medzi domovskou a hosťiteľskou inštitúciou. Na konci (alebo počas) obdobia mobility budú zhodnotené a dokumentované vzdelávacie výstupy, ktoré dosiahli.

Aby bolo možné uznať kredit učiaceho sa, keď sa vráti do domovskej inštitúcie, domovská a hosťiteľská inštitúcia potrebujú prediskutovať hodnotenie a uistiť sa, že dôverujú hodnotiacemu prístupu, ktorý používa hosťiteľská inštitúcia. Konkrétne potrebujú prediskutovať:

- **Kto bude hodnotiť učiaceho sa, ako budú vzdelávacie výstupy hodnotené a v akom kontexte** (taktiež kde)? Nie je nevyhnutné, aby profil hodnotiteľa, metóda hodnotenia alebo kontext hodnotenia bol ten istý v oboch systémoch. Avšak je dôležité, aby boli tieto otázky prediskutované a aby sa partneri dohodli, že prístup k hodnoteniu v hosťiteľskej inštitúcii uspokojuje požiadavky (napríklad pokiaľ ide o zabezpečenie kvality) systému domovskej inštitúcie.
- **Kedy sa hodnotenie uskutoční?** Je to praktický detail, ale je dôležité informovať učiaceho sa, inštitúciu, ktorá ho prijíma a domovskú inštitúciu o čase a mieste hodnotenia. Učiaci sa by mali tiež vedieť, ako budú hodnotení – konkrétne, či to bude odlišné od spôsobu, akým sa zvyčajne hodnotí v ich domovskej inštitúcii.
- **Aké postupy zabezpečia kvalitu hodnotenia?** Kvalitu hodnotenia zabezpečí to, že s učiacim sa bude zaobchádzať spravodlivo a že výsledok hodnotenia je platný a spoľahlivý. Nedostatok zabezpečenia kvality môže oslabiť dôveru v hodnotenie, ktoré sa konalo v zahraničí, a naopak ohroziť možnosti validizácie a uznania.
- **Ako budú výsledky hodnotenia zapísané v osobnom zázname učiaceho sa?** Evidencia o dosiahnutí vzdelávacích výstupov učiaceho sa je základom pre validizáciu a uznanie. Spôsob, ako to bude dokumentované, by malo byť jasné pred mobilitou.
- **V akom jazyku sa bude viesť osobný záznam učiaceho sa** (v jazyku hosťiteľskej inštitúcie alebo v materinskom jazyku učiaceho sa)?

Zabezpečenie kvality - kľúčové body:

- Zapojení aktéri (hostiteľská a domovská inštitúcia a akákoľvek ďalšia zapojená kompetentná inštitúcia) sa dohodnú na postupoch a kritériách hodnotenia. Táto dohoda sa týka otázok prezentovaných vyššie a je opísaná transparentným spôsobom (napr. v Dohode o vzdelávaní).
- Zabezpečia, že hodnotenie, ktoré plánujú je uskutočniteľné a primerané (napr. berú sa do úvahy obmedzenia, ako je čas a dostupné zdroje alebo jazykové schopnosti učiacich sa a hodnotiteľov).
- Hostiteľská inštitúcia dobre chápe úroveň výkonnosti očakávanej domovskou inštitúciou.
- Hodnotiace kritériá a indikátory jasne súvisia s dohodnutými vzdelávacími výstupmi a postupy hodnotenia jasne súvisia s hodnotiacimi kritériami a indikátormi.
- Metódy a kritéria hodnotenia sú primerané pre relevantné vzdelávacie výstupy (nie príliš komplikované a nie príliš jednoduché) a dosiahnuteľné počas mobility.
- Je jasné, ako budú výsledky hodnotenia učiacich sa dokumentované v ich osobnom zázname; keď sa učitelia vrátia do svojej domovskej inštitúcie, existuje evidencia o výsledkoch hodnotenia pre validizáciu a uznanie kreditu.

Pokiaľ ide o validizáciu a uznanie kreditov získaných počas obdobia mobility, každý systém kvalifikácií bude mať svoje vlastné pravidlá. Predsa je však potrebné pred realizáciou mobility objasniť učiacemu sa, akú formu bude mať validizácia a uznanie.

Príprava a podpísanie Dohody o vzdelávaní

Dohoda o vzdelávaní je uzatvorená medzi dvoma kompetentnými inštitúciami, zapojenými do odbornej prípravy a procesu potvrdenia, a učiacim sa v rámci Memoranda o porozumení.

Odporúčanie ECVET

Dohoda o vzdelávaní (DoV) definuje podmienky pre mobilitu každého jednotlivého učiaceho sa. Inými slovami pre každé špecifické obdobie mobility definuje jednotky vzdelávacích výstupov, ktoré učitelia sa dosiahne v zahraničí, ako a kedy budú hodnotené a aké jednotky budú uznané. Pred podpísaním DoV by mala domovská inštitúcia prediskutovať všetky aspekty obdobia mobility s učiacim sa, ktorého sa to týka. Niektoré príklady DoV sú dostupné na webovej stránke pilotných projektov¹⁵. Kontrolný zoznam zahŕňajúci kľúčové aspekty, ktoré by mali byť časťou každej DoV a voliteľné aspekty, je dostupný v Prílohe C.

Dohoda o vzdelávaní môže byť doplnená o Dodatok k vysvedčeniu Europas, ktorý predstavuje vzdelávacie výstupy kvalifikácie, na ktorú sa učitelia sa pripravuje.

Poznámka: Ak sú podmienky pre mobilitu rovnaké pre skupinu učiacich sa, je možné použiť ten istý text DoV pre všetkých učiacich sa v skupine. Avšak každý učiaci sa by mal dostať a podpísať DoV, ktorá sa ho individuálne týka.

¹⁵ <http://www.ECVET-projects.eu/Toolbox/ToolboxList.aspx?id=17>

Počas obdobia mobility

ECVET počas mobility

- Poskytnúť vzdelávacie aktivity pre vzdelávacie výstupy (VV) definované v Dohode o vzdelávaní
- Hodnotiť, aké vzdelávacie výstupy (VV) učiaci sa dosiahli
- Poskytnúť evidenciu o výsledku hodnotenia učiaceho sa (vrátane osobného záznamu)

Počas obdobia mobility je cieľom učiaceho sa osvojiť si vedomosti, schopnosti a kompetencie, ktoré sa očakáva, že nadobudne v zahraničí.

Učiaci sa sa zúčastňujú na vzdelávacích aktivitách relevantných pre jednotky, na ktoré sa pripravuje. Zamestnanci v hostiteľskej inštitúcii potrebujú poznať podmienky mobility učiaceho sa zo zahraničia. Je dôležité, aby sa učiaci sa zúčastnili na vzdelávacích aktivitách, ktoré ho pripravujú na vzdelávacie výstupy definované v opise dohodnutých jednotiek.

Nezávisle od toho, či je to odborná škola alebo podnik, **je potrebné, aby vzdelávacie aktivity, na ktorých sa učiaci sa zúčastňujú, umožnili mu nadobudnúť očakávané vzdelávacie výstupy.** Samozrejme, vzdelávacie výstupy nebudú obmedzené iba na tie, ktoré sú definované v Dohode o vzdelávaní, pretože učiaci sa sa môže zúčastniť aj na vzdelávacích aktivitách, ktoré prekračujú dohodnuté vzdelávacie výstupy. Avšak je tiež dôležité, aby učiaci sa mal dostatočné možnosti napredovať vo svojich vedomostiach, schopnostiach a kompetenciách, na ktoré je jeho obdobie mobility predovšetkým zamerané.

Hodnotenie jednotiek vzdelávacích výstupov

Keď je vzdelávací proces ukončený, učiaci sa musí počas procesu hodnotenia demonštrovať dosiahnutie požadovaných vzdelávacích výstupov, v súlade s DoV a MoP¹⁶. Počas obdobia mobility sa môže realizovať jedno alebo viacero hodnotení, v závislosti dohody. Ak hodnotenie nerešpektuje MoP a DoV, domovská inštitúcia by mohla mať problém pri potvrdení a uznaní kreditu učiaceho sa.

Dokumentácia dosiahnutých vzdelávacích výstupov

Keď je hodnotenie ukončené, je dôležité, aby jeho výsledky boli dokumentované, a tým podporili ich validizáciu a uznanie v domovskej inštitúcii. Evidencia dosiahnutých vzdelávacích výstupov môže mať niekoľko foriem:

- Použitie štandardizovaných hodnotiacich tabuliek, v ktorých hodnotitelia zapíšu výkon učiaceho sa.
- Písomné vyjadrenie hodnotiteľa o tom, čo bolo dosiahnuté úplne, čiastočne, atď.
- Znamky, v prípade ktorých je dôležité, aby sa dosiahlo spoločné chápanie alebo mechanizmus preloženia medzi partnerskými inštitúciami, keďže mnoho systémov vzdelávania a prípravy má veľmi odlišné prístupy k známkovaniu.

Použitie Europasu pre mobilitu¹⁷ môže uľahčiť zapísanie vzdelávacích výstupov dosiahnutých učiacimi sa.

¹⁶ Ak sa chcete dozvedieť viac o úvahách a riešeniach pilotných projektov ECVET o téme hodnotenia, prečítajte si dokument Hodnotenie vzdelávacích výstupov <http://www.ECVET-projects.eu/Documents/Note%20on%20assessment%20revised.pdf>

¹⁷ <http://europass.cedefop.europa.eu/europass/home/vernav/InformationOn/EuropassMobility.csp>

Zabezpečenie kvality - kľúčové body:

Proces vzdelávania:

- Všetci aktéri, ktorých sa to týka (ako sú učitelia, inštruktori, mobilní učiaci sa) sú si vedomí všetkých aspektov plánovaného procesu vzdelávania v zahraničí, ktoré sú relevantné pre ich rolu (napr. dostali kópiu Dohody o vzdelávaní alebo boli informovaní o ich úlohách vo fáze mobility).
- Hostiteľská inštitúcia je zodpovedná za zabezpečenie kvality vzdelávacieho kontextu (napr. dodržiavajú sa bezpečnostné predpisy, je možné vykonať relevantné aktivity počas obdobia mobility, je zabezpečené potrebné zariadenie, je zabezpečené vedenie pre mobilného učiaceho sa, učitelia alebo inštruktori majú požadované kompetencie na podporu procesu vzdelávania učiaceho sa).
- Hostiteľská inštitúcia je tiež zodpovedná za zabezpečenie kvality procesu vzdelávania ako takého. Pomáha učiacim sa nadobudnúť vzdelávacie výstupy definované v Dohode o vzdelávaní.
- Je stanovená osoba, ktorá je zodpovedná za dozor nad procesom vzdelávania v hostiteľskej inštitúcii (napr. je menovaný tútor).

Učiaci sa vie, koho má kontaktovať v prípade, že Dohoda o vzdelávaní sa nerealizuje.

- Vzdelávacie aktivity, na ktorých sa učiaci sa zúčastňuje, sú minimálne tie, ktoré sa predpokladali vo fáze pred mobilitou.
- Sú zavedené procedúry na zabezpečenie súladu s opatreniami stanovenými v Dohode o vzdelávaní (napr. zodpovedná osoba v hostiteľskej inštitúcii vykonáva pravidelné kontroly, či je všetko v súlade s Dohodou o vzdelávaní).
- Sú zavedené procesy pre zvládnutie problémov, ktoré by sa mohli vyskytnúť počas obdobia vzdelávania v zahraničí.

Hodnotenie:

- Všetci aktéri, ktorých sa to týka (učitelia, inštruktori, mobilní učiaci sa) sú si vedomí hodnotiacich kritérií, ktoré sa majú použiť pri hodnotení učiaceho sa.
- Hodnotiace procedúry a kritériá sú v súlade s tým, čo bolo dohodnuté.

Dokumentácia:

- Osobný záznam učiaceho sa vydáva hostiteľská inštitúcia po ukončení mobility.
- Osobný záznam učiaceho sa jasne stanovuje, čo bolo dosiahnuté. Informácie sú prezentované zrozumiteľným spôsobom pre osobu, ktorá má potvrdiť kredit učiacich sa dosiahnutý v zahraničí ako aj pre ďalšie potenciálne cieľové skupiny (ako sú zamestnávateľia).
- Zhodnotené a dokumentované vzdelávacie výstupy korešpondujú s tým, čo bolo dohodnuté v DoV a/alebo v MoP (alebo čo presahuje túto dohodu).

ECVET po mobilitě

V súlade s MoP a Dohodou o vzdelávaní:

- Potvrdiť kredit učiaceho sa dosiahnutý v zahraničí
- Uznať kredit učiaceho sa dosiahnutý v zahraničí

Keď sa učiaci sa vrátia do domovskej inštitúcie, kredit bude validizovaný a uznaný. Existujú rôzne spôsoby, ktorými môže byť validizovaný a uznaný kredit učiacich sa, a to v závislosti od systému kvalifikácií domovskej inštitúcie. Tieto sú načrtnuté nižšie.

Jadrom ECVET je uznanie kreditu.

Kredit za vzdelávacie výstupy (kredit) znamená súbor vzdelávacích výstupov jednotlivca, ktoré boli ohodnotené a ktoré môžu byť kumulované na dosiahnutie kvalifikácie alebo prenesené do iných vzdelávacích programov alebo kvalifikácií.

Odporúčanie ECVET

Aby bol kredit uznaný s ohľadom na kvalifikáciu, **vzdelávacie výstupy musia byť relevantné pre danú kvalifikáciu.** Napríklad je vysoko nepravdepodobné, že kredit pre jednotku "navrhovanie elektrických obvodov" bude uznaný pre kvalifikáciu kuchár, zatiaľ čo je viac pravdepodobné, že bude uznaný pre kvalifikáciu pripravujúce pre profesiu elektrikára.

Avšak, existujú rozdiely medzi systémami kvalifikácií pokiaľ ide o chápanie toho, čo sa považuje za "relevantné" pre danú kvalifikáciu a aká flexibilita je možná. V celku existujú tieto tri hlavné rozdiely:

- Niektoré systémy kvalifikácií umožňujú malú flexibilitu a pre uznanie kreditu vyžadujú, aby **vzdelávacie výstupy korešpondovali s tými, ktoré by mohli byť dosiahnuté v domacom systéme.** Inými slovami, všetky vzdelávacie výstupy definované v opise jednotky v domovskej krajine musia byť obsiahnuté v jednotke, za ktorú učiaci sa dosiahol kredit v zahraničí. Znamená to, že **od učiaceho sa sa očakáva, že sa v zahraničí naučil (približne) to isté, čo by sa naučil, ak by ostal v domovskej krajine.**

V mnohých systémoch kvalifikácií sa to môže týkať určitých jednotiek (prvkov kvalifikácií), napríklad kľúčové jednotky, jednotky týkajúce sa ochrany a bezpečnosti pri práci alebo tie, ktoré sa týkajú konkrétnych právnych predpisov, kým pre iné jednotky je možná väčšia flexibilita.

- Často je ťažké identifikovať porovnateľnosť vzdelávacích výstupov z rôznych systémov. Takže v niektorých systémoch **sa akceptuje, že vzdelávacie výstupy dosiahnuté v zahraničných systémoch kvalifikácií nie sú tie isté, ale rovnocenné/ porovnateľné.** Znamená to, že vo všeobecnosti učiaci sa získal v zahraničí vedomosti a schopnosti požadované na to, aby vykonal tie isté činnosti ako tie, ktoré by sa naučil, ak by ostal doma, aj keď detailnejšie vedomosti a schopnosti sú do istej miery rozdielne (napr. preto, že výsledný produkt alebo postup sú rôzne). Napríklad výroba mnohých kulinárskych produktov sa bude mierne odlišovať od krajiny ku krajine.
- V niektorých prípadoch **je možné uznať kredit aj keď vzdelávacie výstupy dosiahnuté v zahraničí (v hostiteľskej inštitúcii) sa líšia od vzdelávacích výstupov, ktoré by učiaci sa dosiahol v domovskej inštitúcii.** Kompetentná inštitúcia môže posúdiť, či vzdelávacie výstupy, aj keď sú rôzne, sú **relevantné** pre kvalifikáciu - alebo presnejšie relevantné pre profesiu, pre ktorú kvalifikácia pripravuje. Je to možné, keď systém kvalifikácie umožňuje učiacim sa vybrať si voliteľné jednotky a jednotka, ktorá nie je normálne ponúkaná v domacom systéme kvalifikácií, môže byť "importovaná" a potvrdená ako jedna z možností. Napríklad učiaci sa môžu ísť do zahraničia naučiť sa o technológiách a/alebo postupoch, ktoré ich domovská inštitúcia neposkytuje.
- Napokon niekedy nie je možné uznať kredit, keď dosiahnuté vzdelávacie výstupy nie sú rovnocenné vzdelávacím výstupom požadovaným v domacom systéme kvalifikácií. Avšak niekedy je možné **uznať** takýto kredit ako **dodatočný kredit** - navyše vzdelávacích výstupov definovaných v štandarde kvalifikácií. V takýchto prípadoch učiaci sa by dosiahol plnú kvalifikáciu a dodatočná jednotka môže poskytnúť dodatočnú hodnotu do jeho životopisu, ak bude hľadať prácu.

Validizácia vzdelávacích výstupov znamená proces potvrdenia, že určité hodnotené vzdelávacie výstupy, dosiahnuté učiacim sa, zodpovedajú špecifickým výsledkom, ktoré sa požadujú pre danú jednotku alebo kvalifikáciu.

Odporúčanie ECVET

V niektorých systémoch kvalifikácií sa proces validizácie nelíši od procesu uznávania, čo znamená, že oba procesy sú realizované spolu jediným aktom. Avšak je užitočné pojmovo rozlišovať medzi týmito dvoma procesmi - aj preto, že v niektorých systémoch korešpondujú s rôznymi aktmi a sú za ne zodpovedné rozličné kompetentné orgány.

Validizácia kreditov učiacich sa sa realizuje, keď sa učiaci sa vráti do svojej domovskej inštitúcie.

Je založené na výsledkoch hodnotenia. Učiaci sa predloží domovskej inštitúcii záznam o tom, že hodnotenie v hostiteľskej inštitúcii sa konalo tak, ako bolo dohodnuté. Tento dôkaz tiež opisuje, aké vzdelávacie výstupy učiaci sa dosiahol a do akej miery boli plne zvládnuté.

Na základe dôkazu domovská inštitúcia potvrdí, v súlade s Dohodou o vzdelávaní, či učiaci sa "prešiel" - t.j. či **splnil očakávania** (pokiaľ ide o vzdelávacie výstupy) a ak áno, kredit je potvrdený.

V praxi to môže mať niekoľko foriem:

- Od učiaceho sa neočakáva, že bude opakovať akékoľvek vzdelávacie aktivity (to je minimálna forma potvrdenia).
- Učiaci sa môže byť oslobodený od formatívneho hodnotenia. Znamená to napríklad, že na základe evidencie úspešného hodnotenia je názov dosiahnutej jednotky alebo jej časti registrovaný v osobnom zázname učiaceho sa.
- Učiaci sa môže byť oslobodený od sumatívneho hodnotenia. Môže to znamenať napríklad, že na základe evidencie úspešného hodnotenia dosiahnutá jednotka v zahraničí je registrovaná v osobnom zázname učiaceho sa ako plne dosiahnutá.
- Učiaci sa môže získať extra kredit. Znamená to napríklad, že jednotka dosiahnutá v zahraničí je registrovaná v osobnom zázname učiaceho sa ako dodatočný kredit navyše ku kreditu dosiahnutému doma.

Keď je kredit učiaceho sa dosiahnutý v zahraničí validizovaný, znamená to, že bol **prenesený**. Považuje sa za prvok kvalifikácie, pre ktorú sa učiaci sa pripravuje. Po prenose kreditu učiaci sa bude pokračovať v nadobúdaní ďalších vzdelávacích výstupov, teda získa ďalšie vedomosti, schopnosti a kompetencie. Týmto spôsobom sa kredit učiaceho **akumuluje**.

Kredit učiaceho sa sa zvyčajne zapíše do osobného záznamu a podľa možnosti sa opíše bodmi ECVET. Znamená to, že **učiaci sa má dokument, ktorý opisuje** minimálne názov **jednotiek, ktoré už dosiahol** vzhľadom na danú kvalifikáciu (môže byť doplnený o krátky opis vzdelávacích výstupov). Keď sú vzdelávacie výstupy, ktoré učiaci sa dosiahol v zahraničí, registrované v osobnom zázname, malo by byť tiež uvedené, že boli dosiahnuté v zahraničí. Akumulácia kreditu učiaceho sa sa realizuje tým, že novodosiahnuté (jednotky) vzdelávacie výstupy sa pridávajú do osobného záznamu.

Uznanie vzdelávacích výstupov znamená proces oficiálneho osvedčenia dosiahnutých vzdelávacích výstupov prostredníctvom udelenia jednotiek alebo kvalifikácií.

Odporúčanie ECVET

Uznanie je proces, prostredníctvom ktorého jednotky vzdelávacích výstupov dosiahnuté v zahraničí, sú oficiálne dosvedčené a udelené.

V závislosti od systému kvalifikácií uznanie môže byť vykonané tou istou inštitúciou ako validizácia alebo odlišnou inštitúciou:

- Uznanie môže automaticky nasledovať po validizácii, ak napr. poskytovateľ OVP je zároveň aj kompetentnou inštitúciou pre udeľovanie jednotiek alebo kvalifikácií. V takých prípadoch, ak je jednotka potvrdená ako súčasť sumatívneho hodnotenia, poskytovateľ OVP môže tiež uznať jednotku udelením certifikátu za jednotku alebo inými prostriedkami.
- Uznanie môže byť časovo posunuté v porovnaní s procesom validizácie. Môže byť vykonané iným typom kompetentnej inštitúcie, ktorá môže overiť, že všetko prebiehalo v súlade s pravidlami a až potom udeliť jednotku a kvalifikáciu.

Zabezpečenie kvality - kľúčové body:

- V procese validizácie sa s učiacimi sa zaobchádza spravodlivo a berú sa do úvahy záležitosti, ako sú podmienky hodnotenia, rozdiely vo vzdelávacom prostredí medzi domovskou a hosťateľskou inštitúciou alebo možné jazykové bariéry, ktorým môžu čeliť v hosťateľskej inštitúcii.
- Zapojení aktéri implementujú praktické výsledky validizácie kreditu učiaceho sa (napr. oslobodenie od absolvovania určitých kurzov, oslobodenie od formálneho alebo sumatívneho hodnotenia, získanie extra kreditov) a uznania kreditu učiaceho sa (napr. zapísanie jednotky do osobného záznamu učiaceho sa, vydanie certifikátu, zapísanie kreditu iným spôsobom do osobného záznamu učiaceho sa).
- Mobilní učiaci sa môžu napredovať vo svojej vzdelávacej ceste, ako bolo plánované.
- V prípade ak proces uznania nie je implementovaný, ako bol plánovaný v Dohode o vzdelávaní, domovská inštitúcia objasní učiacemu sa dôvody a určí nápravné opatrenia.

Prílohy

Príloha 1: Kontrolný zoznam pre používanie ECVET pre nadnárodnú mobilitu

Príloha 2: Memorandum o porozumení

Príloha 3: Dohoda o vzdelávaní

Príloha 4: ECVET pre mobilitu v praxi

Príloha 5: Podmienky nevyhnutné pre implementáciu ECVET

Príloha 1: Kontrolný zoznam pre používanie ECVET v nadnárodnej mobilite

Kľúčové body, ktoré môžu podporiť zabezpečenie kvality v rôznych fázach a krokoch mobility ECVET individuálnych učiacich sa, sú zhrnuté v kontrolnom zozname nižšie. Tento kontrolný zoznam možno použiť ako základ pri hodnotení použitia ECVET pre mobilitu zapojenými kompetentnými inštitúciami. Je zameraný na kľúčové aspekty použitia ECVET pre mobilitu, ale užívatelia si ho môžu ďalej rozšíriť a upraviť.

Odporúča sa pozrieť na každú otázku a zvážiť, čo môže znamenať pre konkrétne partnerstvo alebo konkrétnu mobilitu, aby sa určilo, aké aktivity sú potrebné.

Fáza mobility	Ťažisko	Otázky pre hodnotenie
Pred mobilitou	Partnerstvo	<p>Poznajú partneri úlohy a funkcie kompetentných inštitúcií (vo vlastných systémoch, ako aj v systémoch partnerov) zapojených do partnerstva a rozumejú im?</p> <p>Pokrývajú zapojené kompetentné inštitúcie funkcie potrebné pre ECVET (vrátane validizácie a uznania vzdelávacích výstupov) relevantné pre partnerstvo? Inými slovami, sú zapojené inštitúcie, ktoré sa musia zúčastniť na prenose kreditov?</p> <p>Sú splnené relevantné (národné, regionálne, rezortné) predpisy a nariadenia pri výbere partnerov zo zahraničia, aby sa zabezpečil prenos kreditov?</p> <p>Rozumejú partneri v partnerstve ECVET svojim rolám a úlohám a súhlasia s nimi?</p> <p>Má každý z partnerov jasné a explicitné ciele pre účasť v partnerstve?</p> <p>Je medzi partnerskými inštitúciami jasná dohoda o tom, aké sú očakávania a čo má byť dosiahnuté?</p>
	Memorandum o porozumení	<p>Sú písomne špecifikované všetky dohody, ktoré sú spojené s nadobudnutím a hodnotením vedomostí, zručností a kompetencií v zahraničí a ich prenos na domácu inštitúciu?</p> <p>Sú si všetci aktéri, ktorých sa to týka, vedomí obsahu dokumentu a podmienok, na ktorých sa dohodli?</p> <p>Sú informácie zahrnuté v MoP postačujúce na opísanie všeobecného rámca spolupráce?</p>

Jednotky VV		<p>Výber vzdelávacích výstupov:</p> <p>Boli identifikované jednotky vzdelávacích výstupov (VV) pre mobilitu?</p> <p>Je jasné, ako sa tieto jednotky týkajú kvalifikácie, na ktorú sa učiaci sa pripravuje?</p> <p>Domovská inštitúcia jasne identifikovala, ako môžu byť vzdelávacie výstupy prenesené a uznané.</p> <p>Berúc do úvahy predchádzajúce vedomosti, zručnosti a kompetencie, jazykové schopnosti, trvanie mobility a vzdelávacie možnosti v hostiteľskej inštitúcii, je reálne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • že učiaci sa dosiahnu definované vzdelávacie výstupy v zahraničí? • zhodnotiť definované vzdelávacie výstupy v zahraničí? <p>Opis vzdelávacích výstupov:</p> <p>Sú opisy vzdelávacích výstupov zrozumiteľné pre hlavných zapojených aktérov (učiaci sa, učitelia/inštruktori v domovskej a hostiteľskej inštitúcii, v akejkolvek inej kompetentnej inštitúcii, ktorá potvrdí a uzná vzdelávacie výstupy zo zahraničia)?</p> <p>Je jasné prepojenie medzi plánovaným hodnotením a definovanými vzdelávacími výstupmi?</p> <p>Umožňujú kritériá a metódy plánovaného hodnotenia zhodnotiť, či učiaci sa dosiahol definované vzdelávacie výstupy?</p>
Hodnotenie		<p>Dohodli sa zapojení aktéri (hostiteľská a domovská inštitúcia a iné zapojené kompetentné inštitúcie) na procedúrach a kritériách hodnotenia?</p> <p>Týka sa daná dohoda otázok "kto, ako, kedy, atď." a je to opísané transparentným spôsobom (napr. v DoV)?</p> <p>Zabezpečia zapojení aktéri, aby plánované hodnotenie bolo uskutočniteľné a primerané (napr. berú sa do úvahy obmedzenia, ako je čas a dostupné zdroje alebo jazykové schopnosti učiacich sa a hodnotiteľov)?</p> <p>Týkajú sa kritéria a indikátory hodnotenia jasne dohodnutých vzdelávacích výstupov a majú procedúry hodnotenia jasné kritériá a indikátory hodnotenia?</p> <p>Sú metódy a kritéria hodnotenia primerané pre príslušné vzdelávacie výstupy (nie príliš komplexné a nie príliš jednoduché) a uskutočniteľné pre obdobie mobility?</p> <p>Je jasné, ako budú výsledky hodnotenia učiaceho sa zdokumentované v osobných záznamoch učiacich sa (teda keď sa učiaci sa vráti do domovskej inštitúcie, existuje evidencia o výsledkoch hodnotenia, aby sa potvrdil a uznal kredit?</p>
Validizácia a uznanie		<p>Je jasné, ako budú kredity učiaceho sa validizované a uznané?</p> <p>Je jasné, kto je zodpovedný za validizáciu a uznanie kreditov učiaceho sa? Je si učiaci sa vedomý, ako sa to uskutoční?</p> <p>Sú si osoby zodpovedné za mobilitu učiaceho sa a za certifikáciu vedomé praktických dôsledkov potvrdenia kreditov (napr. oslobodenie od absolvovania určitých kurzov, oslobodenie od formálneho alebo sumatívneho hodnotenia, získanie extra kreditov) a uznania kreditov (napr. registrovanie jednotky do osobného záznamu učiaceho sa, vystavenie certifikátu, zaznamenanie kreditu iným spôsobom do osobného záznamu učiaceho sa)?</p> <p>Sú praktické procedúry a zodpovednosti za validizáciu a uznanie kreditu učiaceho sa zdokumentované v dohodách partnerstva (MoP a/ alebo DoV)?</p>

	Dohoda o vzdelávaní	<p>Určuje DoV vzdelávacie výstupy, ktoré sa majú dosiahnuť, ako budú hodnotené a ako bude kredit učiacich sa potvrdený a uznaný?</p> <p>Súhlasí hostiteľská inštitúcia s prípravou učiaceho sa na dosiahnutie týchto vzdelávacích výstupov?</p> <p>Existuje dohoda o tom, ako bude hostiteľská inštitúcia dokumentovať výsledok hodnotenia (hodnotiaci formulár, písomné vyjadrenie - v akom jazyku/jazykoch) ?</p>
Počas mobility	Poskytnutie vzdelávacích aktivít, ktoré pripravujú na dosiahnutie vzdelávacích výstupov určených v Dohode o vzdelávaní	<p>Sú si všetci zainteresovaní aktéri (ako učitelia, inštruktori, mobilní učiaci sa) vedomí všetkých aspektov plánovaného vzdelávacieho procesu v zahraničí, ktoré sú relevantné pre ich úlohy (napr. dostali kópiu DoV alebo boli o svojich úlohách vo fáze mobility informovaní)?</p> <p>Koná hostiteľská inštitúcia podľa svojej zodpovednosti za zabezpečenie kvality vzdelávacieho kontextu (napr. dodávajú sa bezpečnostné nariadenia, potrebné zariadenie je dostupné, učitelia alebo inštruktori majú požadované kompetencie pre podporu vzdelávacieho procesu učiaceho sa)?</p> <p>Zabezpečuje hostiteľská inštitúcia kvalitu vzdelávacieho procesu? Inými slovami: pomáhajú učiacemu sa dosiahnuť vzdelávacie výstupy definované v DoV?</p> <p>Je určená osoba, ktorá je zodpovedná za dohľad nad procesom mobility v hostiteľskej inštitúcii (napr. je stanovený tútor)?</p> <p>Vie učiaci sa, koho má kontaktovať, ak zistí, že Dohoda o vzdelávaní nie je realizovaná?</p> <p>Sú vzdelávacie aktivity učiacich sa rovnaké, ako boli plánované vo fáze pred mobilitou?</p> <p>Realizujú sa procedúry na zabezpečenie súladu s opatreniami stanovenými v DoV (napr. vykonáva zodpovedná osoba v hostiteľskej inštitúcii pravidelné kontroly, či je všetko v súlade s DoV)?</p> <p>Realizujú sa procedúry na zvládnutie problémov, ktoré sa môžu objaviť počas obdobia mobility v zahraničí?</p>
	Hodnotenie	<p>Sú si všetci zainteresovaní aktéri (ako sú učitelia, inštruktori, učiaci sa) vedomí hodnotiacich kritérií, ktoré sa majú použiť pri hodnotení učiaceho sa? Sú hodnotiace procedúry a kritériá používané v súlade s tým, na čom sa dohodli?</p>
	Evidencia/ Dokumentácia	<p>Bol učiacemu sa poskytnutý záznam jeho hodnotenia, ktorý bude slúžiť ako základ pre validizáciu a uznanie kreditu?</p> <p>Bol osobný záznam učiaceho sa včas vydaný hostiteľskou inštitúciou po ukončení obdobia mobility?</p> <p>Stanovuje osobný záznam učiaceho sa jasne, čo bolo dosiahnuté?</p> <p>Boli informácie prezentované zrozumiteľným spôsobom osobe, od ktorej sa očakáva, že bude validizovať kredit učiaceho sa dosiahnutý v zahraničí, ako aj ďalším potenciálnym cieľovým skupinám (ako sú napr. zamestnávateľia)?</p> <p>Boli zhodnotené a dokumentované vzdelávacie výstupy v súlade s tým, čo bolo dohodnuté v DoV a/alebo v MoP (alebo presahujú dohodu)?</p>

Po mobilite	Validácia	<p>Dosiahol učiaci sa očakávané vzdelávacie výstupy, založené na zázname jeho hodnotenia hosťiteľskou inštitúciou?</p> <p>Môže byť jeho kredit validizovaný v súlade s DoV? Ak nie, prečo?</p> <p>Zaobchádzalo sa s učiacim spravodlivo v procese potvrdenia (berúc do úvahy záležitosti ako sú rozdiely vo vzdelávacom prostredí medzi domovskou a hosťiteľskou inštitúciou alebo možné jazykové bariéry, s ktorými sa môžu stretnúť v hosťiteľskej inštitúcii?)</p>
	Uznanie	<p>Môže byť kredit uznaný v súlade s DoV? Ak nie, prečo?</p> <p>Implementujú zapojení aktéri praktické výsledky uznávania kreditu učiaceho sa (napr. registrovanie jednotky v osobnom zázname učiaceho sa, vydávanie certifikátu, registrovanie kreditu ďalším spôsobom v osobnom zázname učiaceho sa)?</p>
	Následné aktivity	<p>Môžu mobilní učiaci sa napredovať v ich vzdelávacej ceste, ako sa plánovalo?</p> <p>V prípade, že nebolo možné implementovať proces potvrdenia a uznania, ako to bolo plánované v Dohode o vzdelávaní, domovská inštitúcia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • identifikovala príčiny odklonenia sa od Dohody o vzdelávaní? • vysvetlila učiacemu prečo? • určila nápravné opatrenia?

Príloha 2: Memorandum o porozumení

Partnerstvo pre mobilitu ECVET je potvrdené v Memorande o porozumení (MoP).

Ciele Memoranda o porozumení

MoP tvorí rámec pre spoluprácu medzi kompetentnými inštitúciami. Jeho cieľom je ustanoviť vzájomnú dôveru medzi partnermi. V MoP je jasne stanovené, že partnerské organizácie vzájomne akceptujú svoje príslušné kritériá a postupy pre hodnotenie, validizácia a uznanie vedomostí, schopností a kompetencií pre účely prenosu kreditov. Ak sa partneri dohodnú na dodatočných cieľoch špecifických pre dané partnerstvo, mali by byť zahrnuté v MoP.

Identifikácia organizácií podpisujúcich MoP

Partneri poskytnú informácie o organizáciách, ktoré podpisujú MoP, a popíšu, pre čo vo svojich systémoch sú kompetentné.

MoP obsahuje relevantné kontaktné informácie všetkých zapojených inštitúcií a ich funkcií a pozícií.

Organizácie, ktoré pokrýva MoP (ak je to vhodné)

Organizácie, ktoré priamo podpisujú MoP, nemusia byť nevyhnutne všetkými organizáciami, ktoré sú oprávnené pracovať v rámci MoP. Napr. v prípade MoP podpísaných na rezortnej alebo regionálnej úrovni, tieto sa môžu týkať celej škály poskytovateľov OPV, ktorí sú riadení národnými/rezortnými autoritami, ktoré ho podpisujú. Takže MoP môže obsahovať alebo zoznam mien poskytovateľov OPV, na ktorých sa MoP vzťahuje alebo sa môže týkať typu poskytovateľa OPV (napr. tých, ktorí sú akreditovaní národným ministerstvom školstva). Tento zoznam môže byť uvedený v prílohe.

Informácie o kvalifikáciách, ktoré MoP pokrýva

Dostupnosť dostatočných a transparentných informácií o kvalifikáciách OPV v domovskej a hostiteľskej krajine tvorí základ vzájomnej dôvery. Relevantné informácie sa zvyčajne vymenia už pred prípravou MoP. Samotné MoP môže obsahovať kľúčové informácie (ako je Dodatok k vysvedčeniu - Europass Certificate Supplement) - možné uviesť v prílohe. MoP môže pokrývať skupinu kvalifikácií.

Kompetentné inštitúcie s ohľadom na technické špecifikácie ECVET

Partneri popíšu kompetencie kompetentných inštitúcií týkajúcich sa funkcií ECVET (pozri Prílohu A). Tie sa líšia v jednotlivých systémoch. Je potrebné objasniť nasledujúce potreby:

- Kto je kompetentný identifikovať jednotky vzdelávacích výstupov vhodné pre mobilitu;
- Kto je kompetentný za/na poskytnutie vzdelávacieho programu a prípravy / vzdelávacích aktivít pripravovaných pre jednotky vzdelávacích výstupov pokrytých mobilitou;
- Kto je kompetentný hodnotiť, či učiaci sa nadobudol očakávané vzdelávacie výstupy;
- Kto je kompetentný potvrdiť a uznať kredit učiaceho sa po návrate do domovskej inštitúcie.

Hodnotenie, dokumentácia, validizácia a uznanie

MoP by malo vysvetliť postup a zodpovednosť za hodnotenie, dokumentáciu, validizáciu a uznanie:

- Aké sú postupy a metódy hodnotenia, ktoré používa hostiteľská inštitúcia;
- Aká je forma dokumentácie, ktorú používa hostiteľská inštitúcia (ako je osobný záznam učiaceho sa, ktorý môže byť priložený ako príloha k Dohode o vzdelávaní, Europass mobility alebo formulár špecifikovaný vysielačujúcou inštitúciou);
- Validizácia: ako domovská inštitúcia zisťuje, či vzdelávacie výstupy dosiahnuté v zahraničí môžu byť potvrdené;

- **Uznanie:** ako domovská inštitúcia oficiálne potvrdí, že vzdelávacie výstupy boli dosiahnuté a uznané (ako napr. vydaním certifikátu).

Detailnejšie informácie sú uvedené v Dohode o vzdelávaní.

Platnosť trvania MoP

Partneri špecifikujú trvanie platnosti MoP. V niektorých prípadoch môže byť užitočné ukončiť dohodu platnosťou na niekoľko rokov; v iných prípadoch bude vhodnejšie dlhšie obdobie platnosti. V zásade sa však odporúča obdobie na niekoľko rokov.

Proces hodnotenia a validizácie

Partneri špecifikujú termín a postupy pre zhodnotenie fungovania partnerstva a pre budúce zlepšenie.

Doplňujúce témy

MoP by malo tiež zahŕňať priestor pre doplňujúce témy. Napr. partneri by mali súhlasiť so zriadením partnerstva, ktoré je otvorené aj ďalším organizáciám, ktoré by chceli do partnerstva vstúpiť v neskoršej fáze.

Vzor 2013

„Kód/číslo” Memoranda o porozumení (voliteľné)

Odstráňte, ak to nie je potrebné

1. Ciele memoranda o porozumení

Memorandum o porozumení¹⁸ (MoU) tvorí rámec pre spoluprácu medzi kompetentnými inštitúciami. Jeho cieľom je potvrdiť vzájomnú dôveru medzi partnermi. V Memorande o porozumení partnerské organizácie vzájomne akceptujú svoje príslušné kritériá a postupy pre zabezpečenie kvality, hodnotenie, validizácia a uznanie vedomostí, zručností a spôsobilostí so zámerom prenosu kreditov.

Dohodli sa ďalšie ciele?
Vyznačte, prosím

- Nie
 Áno – sú to: uveďte

2. Organizácie, ktoré podpisujú Memorandum o porozumení

Organizácia 1

Krajina	
Názov organizácie	
Adresa	
Telefón /Fax	
E-mail	
Webová stránka	
Kontaktná osoba	Meno
	Funkcia
Telefón /Fax	
E-mail	

Organizácia 2

Krajina	
---------	--

¹⁸ Viac informácií o stanovení MoP je uvedených v Príručke pre užívateľov ECVET (ECVET User's Guide: 'Using ECVET for geographical mobility (2012) - Part II of the ECVET Users' Guide - Revised version – vrátane kľúčových boDoV pre zabezpečenie kvality') – dostupnej na: http://www.ecvet-projects.eu/Documents/ECVET_Mobility_Web.pdf

Názov organizácie	
Adresa	
Telefón /Fax	
E-mail	
Webová stránka	
Kontaktná osoba	Meno
	Funkcia
Telefón /Fax	
E-mail	

Organizácia 3 (odstráňte tabuľku, ak nie je potrebná)

Krajina	
Názov organizácie	
Adresa	
Telefón /Fax	
E-mail	
Webová stránka	
Kontaktná osoba	Meno
	Funkcia
Telefón /Fax	
E-mail	

Ak je to potrebné, vložte viac tabuliek. Ak to nie je potrebné, stranu vymažte.

3. Ďalšie organizácie zahrnuté do Memoranda o porozumení (ak je to relevantné)

Vysvetlivky:

K MoP, ktoré je vytvorené v rámci širšieho kontextu (ako sú dohody medzi sektorovými organizáciami, komorami, regionálnymi alebo národnými autoritami) môžete priložiť zoznam organizácií (poskytovateľov OVP, podnikov, a pod.), ktoré budú zapojené do MoP. Tento zoznam môže byť priložený ako príloha.

Uveďte informáciu alebo odstráňte, ak to nie je potrebné

4. Kvalifikácie, ktoré zahŕňa Memorandum o porozumení

Kvalifikácia 1

Krajina	
Názov kvalifikácie	
Úroveň EKR (ak je to relevantné)	
Úroveň NKR (ak je to relevantné)	
Jednotka (y) vzdelávacích výstupov pre fázy mobility (uvedené v prílohách, ak je to relevantné)	
Dokumenty priložené v prílohe – označte, čo je vhodné	☐ Europass Dodatok k vysvedčeniu / osvedčeniu ☐ Vzdelávacie výstupy súvisiace s kvalifikáciou ☐ Opis jednotky (tiek) vzdelávacích výstupov pre mobilitu ☐ Iné: špecifikujte, prosím

Kvalifikácia 2

Krajina	
Názov kvalifikácie	
Úroveň EKR (ak je to relevantné)	
Úroveň NKR (ak je to relevantné)	
Jednotka (y) vzdelávacích výstupov pre fázy mobility (uvedené v prílohách, ak je to relevantné)	

Dokumenty priložené v prílohe – označte, čo je vhodné	☐ Europass Dodatok k vysvedčeniu / osvedčeniu ☐ Vzdelávacie výstupy súvisiace s kvalifikáciou ☐ Opis jednotky (tiek) vzdelávacích výstupov pre mobilitu ☐ Iné: špecifikujte, prosím
---	--

Kvalifikácia 3 (odstráňte tabuľku, ak nie je potrebná)

Krajina	
Názov kvalifikácie	
Úroveň EKR (ak je to relevantné)	
Úroveň NKR (ak je to relevantné)	
Jednotka (y) vzdelávacích výstupov pre fázy mobility (uvedené v prílohách, ak je to relevantné)	
Dokumenty priložené v prílohe – označte, čo je vhodné	☐ Europass Dodatok k vysvedčeniu / osvedčeniu ☐ Vzdelávacie výstupy súvisiace s kvalifikáciou ☐ Opis jednotky (tiek) vzdelávacích výstupov pre mobilitu ☐ Iné: špecifikujte, prosím

Ak je to potrebné, vložte viac tabuliek. Ak to nie je potrebné, stranu vymažte.

5. Hodnotenie, dokumentácia, validizácia a uznanie

Podpísaním tohto Memoranda o porozumení potvrdzujeme, že sme prediskutovali procedúry pre hodnotenie, dokumentáciu, validáciu/validizáciu a uznanie a dohodli sme sa, ako sa budú realizovať.

6. Platnosť Memoranda o porozumení

Toto Memorandum o porozumení je platné do: uveďte dátum platnosti

7. Hodnotenie a proces preskúmania

Práca partnerstva bude zhodnotená a preskúmaná do: dd/mm/yyyy, osoba (y) / organizácia (e)

8. Podpisy

Organizácia / krajina	Organizácia / krajina
Meno, funkcia	Meno, funkcia

Miesto, dátum	Miesto, dátum
Organizácia / krajina (odstráňte, ak nie je potrebné)	Organizácia / krajina (odstráňte, ak nie je potrebné)
Meno, funkcia	Meno, funkcia
Miesto, dátum	Miesto, dátum

Vložte viac tabuliek, ak je to potrebné

9. Doplňujúce informácie

10. Prílohy

Príloha 3: Dohoda o vzdelávaní

Aby sa určili podmienky pre špecifické obdobie mobility, pre každého učiaceho sa sa uzavrie Dohoda o vzdelávaní. Tieto dokumenty zahŕňajú opatrenia, ktoré musia byť realizované pri používaní ECVET pre nadnárodnú mobilitu ako doplnenie zvyčajných praktických opatrení pre plánovanie mobilityných výmen¹⁹. Ak je to potrebné, možno zahrnúť doplňujúce opatrenia. Vzory z rôznych pilotných projektov ECVET sú dostupné v časti pomocných materiálov (tool-box) na <http://www.ECVET-projects.eu>.

Informácie o zriadení MoP

Dohoda o vzdelávaní poskytuje informácie o tom, či bolo vypracované MoP a stanovený rámec pre špecifickú mobilitynú výmenu.

Informácie o zapojených aktéroch

Dohoda o vzdelávaní obsahuje kľúčové kontaktné informácie o zapojených partnerských inštitúciách (ako sú poskytovatelia OVP v domovskej a hostiteľskej krajine, ako aj ďalšie kompetentné inštitúcie alebo sprostredkovateľské inštitúcie) a učiacom sa (alebo jeho právnom zástupcovi, ak je to relevantné).

Trvanie obdobia prípravy v zahraničí

Dohoda o vzdelávaní špecifikuje termíny začiatku a konca a celkovú dĺžku obdobia odbornej prípravy v zahraničí.

Kvalifikácia, na ktorú sa pripravuje učiaci sa

Aby sa zvýšila transparentnosť a zabezpečilo, že učiacemu sa budú počas mobilityného pobytu pridelené úlohy, ktoré sú v súlade s jeho úrovňou kompetencií a cieľmi odbornej prípravy počas pobytu v zahraničí, odporúča sa poskytnúť dostatočnú dokumentáciu vedomostí, schopností a kompetencií predtým získaných učiacim sa a/alebo uviesť úlohy, ktoré je schopný vykonávať (napr. po inštrukciách, pod dohľadom alebo samostatne). Existujúce nástroje a dokumenty Európy pomôžu opísať ďalšie už nadobudnuté vedomosti, schopnosti a kompetencie učiaceho sa, ako napr. jazykové schopnosti.

Opis vzdelávacích výstupov, ktoré majú byť nadobudnuté počas mobility

Kľúčovým prvkom Dohody o vzdelávaní je informácia o obsahu (jednotky vzdelávacích výstupov) pre každú špecifickú mobilitu. V niektorých prípadoch sa mobilita nezaobera plnou jednotkou. Ak ide o takýto prípad a ak sa mobilita týka iba časti vzdelávacích výstupov, DoV to špecifikuje.

Taktiež sa odporúča špecifikovať, ako budú organizované vzdelávacie činnosti vo vzťahu k vzdelávacím výstupom, ktoré majú byť dosiahnuté. Poskytnuté informácie nemusia byť príliš detailné, ale je dôležité, aby boli plánované vzdelávacie činnosti relevantné pre vzdelávacie výstupy, ktoré majú byť dosiahnuté. To napomôže, aby obdobie mobility prebiehalo hladko a učiaci sa mali dostatočné a primerané možnosti na získanie vzdelávacích výstupov, za ktoré budú hodnotení. Napr. plán rozvoja jednotlivca pre učiaceho sa môže byť zahrnutý alebo môže byť vytvorený na začiatku pobytu v zahraničí. Tento plán môže opisovať úlohy, ktoré majú byť splnené a/alebo kurzy, ktoré má navštíviť a ktoré sú potrebné pre nadobudnutie dohodnutých vedomostí, schopností a kompetencií.

¹⁹ Identifikácia týchto kľúčových aspektov je založená najmä na správe o dokumentoch, ktoré sa používajú na podporu procesov ECVET, ktorá bola vytvorená pilotnými projektmi ECVET. Predstavuje syntézu diskusie o Memorande o porozumení (MoP), Dohode o vzdelávaní (DoV) a osobnom zázname učiaceho sa, ktorá sa konala počas 4. seminára v Prahe (18.-19. november 2010) (dostupná v časti tool-box na <http://www.ECVET-projects.eu>).

Hodnotenie a dokumentácia

Aby sa po návrate do domovskej inštitúcie uznal kredit učiaceho sadomovskej , domovská a hostiteľská inštitúcia špecifikujú a dohodnú sa na postupoch hodnotenia (vrátane kritérií, indikátorov a metód). Ďalej je dôležité špecifikovať, ako budú výsledky hodnotenia zaznamenané v osobnom zázname učiaceho sa a kto je zodpovedný to, že dokumentácia bude jasná, aby vzdelávacie výstupy mohli byť potvrdené a uznané domovskou inštitúciou.

Validizácia a uznanie

Aby sa zabezpečilo, že vzdelávacie výstupy dosiahnuté v zahraničí budú začlenené do kvalifikácie alebo vzdelávacej cesty učiaceho sa, Dohoda o vzdelávaní špecifikuje, ako ich bude domovská inštitúcia potvrdzovať a uznávať. Taktiež špecifikuje, kto je zodpovedný za validizáciu a uznanie v domácom systéme a konkrétnejšie v domovskej inštitúcie (všimnite si, že organizácia zodpovedná za uznanie môže byť iným orgánom). V závislosti od systému sa validizácia a uznanie môžu realizovať samostatne dvoma krokmi, ale môžu byť tiež skombinované do jedného kroku. Malo by to byť vysvetlené. V prípade, že učiaci sa zúčastňujú na programe OVP, v ktorom sa používajú známky, malo by byť špecifikované, ako budú známky udeľované mobilnému učiacemu sa za vzdelávacie výstupy dosiahnuté v zahraničí.

Doplňujúce témy

Dohoda o vzdelávaní môže obsahovať priestor pre doplnenie dodatočných tém, ktoré sú relevantné pre predmetné partnerstvo.

1. Informácie o účastníkoch

Kontaktné údaje domovskej organizácie

Názov organizácie	
Adresa	
Telefón /Fax	
E-mail	
Webová stránka	
Kontaktná osoba	
Telefón /Fax	
E-mail	

Kontaktné údaje hosťujúcej organizácie

Názov organizácie	
Adresa	
Telefón /Fax	
E-mail	
Webová stránka	
Kontaktná osoba	
Tútor /mentor	
Telefón/Fax	
E-mail	

Kontaktné údaje učiaceho sa

Meno	
Adresa	
Telefón / Fax	
E-mail	
Dátum narodenia	(dd/mm/yyyy)
Vyznačte	☐ Muž ☐ Žena

Kontaktné údaje rodičov alebo právnych zástupcov učiaceho sa, ak je to relevantné

Meno	
Adresa	
Telefón	
E-mail	

Ak je zapojená sprostredkovateľská organizácia, uveďte kontaktné údaje

Názov organizácie	
Adresa	
Telefón / Fax	
E-mail	
Webová stránka	
Kontaktná osoba	
Telefón / Fax	
E-mail	

2. Trvanie obdobia vzdelávania v zahraničí

Začiatok odbornej prípravy v zahraničí	(dd/mm/yyyy)
Koniec odbornej prípravy v zahraničí	(dd/mm/yyyy)

Dĺžka pobytu v zahraničí	(počet týždňov)
--------------------------	-----------------

3. Kvalifikácia, na ktorú sa učiaci sa pripravuje – vrátane informácií o pokroku učiaceho sa (už nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie)

Názov kvalifikácie, na ktorú sa učiaci sa pripravuje (uveďte názov aj v jazyku partnerstva, ak je to relevantné)	
Úroveň EKR (ak je to relevantné)	
Úroveň NKR (ak je to relevantné)	
Informácie o napredovaní učiaceho sa vo vzťahu k vzdelávacej ceste (Informácie uvádzajúce nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie môžu byť zahrnuté v prílohe)	
Dokumenty priložené v prílohe – označte, čo je vhodné	☐ Europas Dodatok k vysvedčeniu / osvedčeniu ☐ Europas životopis ☐ Europas Mobility ☐ Europas Jazykový pas ☐ Európsky profesijný pas ☐ (Jednotky) Vzdelávacie výstupy, ktoré už učiaci sa nadobudol ☐ Iné: špecifikujte, prosím

4. Opis vzdelávacích výstupov, ktorá má učiaci sa dosiahnuť počas mobility

Názov jednotky (tiek)/ skupiny vzdelávacích výstupov/častí jednotiek, ktoré má nadobudnúť	
Počet bodov ECVET, ktoré má získať počas pobytu v zahraničí	Prosím, uveďte (ak je to relevantné)
Vzdelávacie výstupy, ktoré má učiaci sa dosiahnuť	

Opis vzdelávacích aktivít (napr. informácie o mieste odbornej prípravy, úlohách, ktoré ma vykonávať a/alebo kurzoch, ktoré má navštevovať)	
Dokumenty priložené v prílohe – označte, čo je vhodné	☐ Opis jednotky (tiek) / skupín vzdelávacích výstupov, ktoré sú cieľom mobility ☐ Opis vzdelávacích aktivít ☐ Vzdelávací plán jednotlivca počas pobytu v zahraničí ☐ Iné: špecifikujte, prosím

5. Hodnotenie a dokumentácia

Osoba (y) zodpovedná za hodnotenie výkonu učiaceho sa	Meno: Organizácia, funkcia:
Hodnotenie vzdelávacích výstupov	Dátum hodnotenia: dd/mm/rrrr Metóda: Špecifikujte, prosím
Ako a kedy bude hodnotenie zaznamenané?	
Priložte	☐ Detailne informácie o procedúre hodnotenia (napr. Metódy, kritériá, hodnotiaci formulár) ☐ Vzor pre zdokumentovanie nadobudnutých vzdelávacích výstupov (ako je osobný zápis učiaceho sa alebo Europass Mobility) ☐ Plán rozvoja jednotlivca počas zahraničného pobytu ☐ Iné: Špecifikujte, prosím

6. Validizácia a uznanie vzdelávacích výstupov

Osoba (y) zodpovedná za validizáciu vzdelávacích výstupov dosiahnutých v zahraničí	Meno: Uveďte meno Organizácia, úloha: Uveďte
Ako sa bude realizovať validizácia?	Špecifikujte, prosím
Záznam potvrdených výstupov	Dátume: dd/mm/rrrr Metóda: Špecifikujte, prosím
Osoba (y) zodpovedná za uznanie vzdelávacích výstupov nadobudnutých v zahraničí	Meno: Uveďte meno Organizácia, úloha: Uveďte

Ako sa bude riadené uznávanie?	Špecifikujte, prosím
--------------------------------	----------------------

7. Podpisy

Domovská organizácia / krajina	Hostujúca organizácia / krajina	Učiaci sa
Meno, funkcia	Meno, funkcia	Meno
Miesto, dátum	Miesto, dátum	Miesto, dátum

Ak je to relevantné: Sprostredkovateľská organizácia	Ak je to relevantné: rodič alebo právny zástupca
Meno, funkcia	Meno, funkcia
Miesto, dátum	Miesto, dátum

8. Doplnujúce informácie

9. Prílohy

Príloha 4: ECVET pre mobilitu v praxi

Legenda: **VV** – vzdelávacie výstupy (Learning outcomes), **MoP** - Memorandum o porozumení (Memorandum of Understanding), **OVP** - Odborné vzdelávanie a príprava (anglický originál?)

Pred mobilitou	Počas mobility	Po mobilite
----------------	----------------	-------------

PRÍKLAD

Mobilita Anny, ktorá sa pripravuje na kvalifikáciu v rezorte turizmu (organizátor cestovného ruchu) vo Fínsku (založené na skúsenosti z pilotného projektu M.O.T.O)

Príprava partnerstva	<p>V rámci širšej dohody medzi národnými kompetentnými inštitúciami zodpovednými za kvalifikácie, fínska škola OVP vytvorila partnerstvo so školou OVP na Islande. Toto širšie partnerstvo spojilo Fínsky národný úrad vzdelávania s Ministerstvom školstva na Islande, ale tiež ďalšie národné authority (z Talianska a Rakúska), ktoré sa zúčastnili na projekte M.O.T.O.</p> <p>Vo Fínsku je škola OVP zodpovedná za validizáciu a uznanie kreditu učiacich sa. Na Islande, spolu so školou OVP, bol dôležitým partnerom zamestnávateľ, ktorý Anne poskytol pracovnú stáž.</p>
Podpísanie MoP	<p>Dve školy OVP podpíšu MoP, ktoré špecifikuje, okrem iného, požiadavky na hodnotenie, validizáciu a uznanie vzdelávacích výstupov dosiahnutých v zahraničí každej zo škôl OVP a zabezpečenie kvality použité každou inštitúciou</p>
Určenie jednotky vzdelávacích výstupov	<p>Anna pôjde na mobilitu na Island. Na Islande dosiahne vzdelávacie výstupy, ktoré korešpondujú jednotke kvalifikácie, pre ktorú sa pripravuje doma pod názvom <i>Vykonávanie služieb turizmu</i>. Vzdelávacie výstupy pre túto jednotku sú opísané v Dohode o vzdelávaní.</p> <p>Na Islande sa Anna bude učiť pri práci. Bude sa učiť v jazdeckom centre, kde sa bude zúčastňovať na rôznych činnostiach, vrátane starostlivosti o kone (medzi 30 až 60 zvierat), ich čistenia a sprevádzania klientov na prehlídkach. Anna už pracovala s koňmi v minulosti, a preto mala potrebné predpoklady na plné zapojenie sa do týchto činností. Táto mobilita bude trvať tri týždne.</p>
Prediskutovanie hodnotenia VV	<p>MoP uvádza všeobecné pravidlá, podľa ktorých je potrebné sa riadiť pri hodnotení počas obdobia mobility. Špecifikuje pre fínskych študentov v zahraničí:</p> <p>Keď sa odborná príprava realizuje v inej krajine, učiteľ v hostiteľskej krajine zabezpečuje hodnotiacu diskusiu na konci obdobia odbornej prípravy so študentom, zástupcom pracoviska alebo inštruktorom a kontaktnou osobou alebo učiteľom OVP z inštitúcie v hostiteľskej krajine.</p> <p>Dohoda o vzdelávaní obsahuje hodnotiaci formulár, ktorý tiež určuje hodnotiace kritériá pre všetky vzdelávacie výstupy. Nadobudnutie vzdelávacích výstupov Anny bude hodnotené použitím týchto kritérií počas diskusie medzi týmito tromi partnermi. Je to tiež v súlade s fínskym prístupom k hodnoteniu učiacich sa.</p>
Dohoda o tom, ako budú VV validizované a uznané	<p>Prostredníctvom tejto skúsenosti Anna nadobudne niektoré veľmi špecifické vedomosti a schopnosti, ktoré sa týkajú predovšetkým jazdenia a chovu koní. Tieto nie sú explicitne špecifikované v kvalifikácii, na ktorú sa pripravuje doma. Avšak zlepši si všeobecné zručnosti, ktoré sa týkajú rozvoja a implementácie služieb cestovného ruchu. Tieto kompetencie sú explicitné v kvalifikácii, pre ktorú sa Anna pripravuje vo Fínsku, a preto bude schopná kumulovať kredity pre tieto vzdelávacie výstupy.</p> <p>Ak bude Anna hodnotená pozitívne, dosiahne jednotku <i>realizácia služieb cestovného ruchu</i>. Bude to zaznamenané v jej osobnom zázname a získa kreditové body, ktoré korešpondujú s touto jednotkou.</p>

Podpísanie Dohody o vzdelávaní	Keď sú všetky detaily mobility dohodnuté, zástupcovia z domovskej a hostiteľskej inštitúcie ako aj Anna podpíšu Dohodu o vzdelávaní. Prinesie ju so sebou do hostiteľskej inštitúcie a je tiež zabezpečené, že k nej majú počas obdobia mobility prístup všetci zapojení aktéri.
Účasť na vzdelávacích aktivitách pripravujúcich na stanovené VV	<p>Anna sa zúčastní na rôznych činnostiach jazdeckého centra: stará sa o kone, pričom sa riadi sa nariadeniami bezpečnosti práce (jeden z vzdelávacích výstupov, ktorý má dosiahnuť). Sprevádza turistov v anglickom jazyku (jazykové schopnosti patria tiež medzi vzdelávacie výstupy, ktoré má dosiahnuť) a pomáha klientom a berie do úvahy ich kultúrne zázemie (tiež medzi výsledkami vzdelávania), atď..</p> <p>Anna si uvedomuje vzdelávacie výstupy, ktorých dosiahnutie sa od nej očakáva, a ak je potrebné, môže požiadať svojho inštruktora, aby ju nechal ďalej pracovať/zlepšovať sa v špecifickej oblasti, v ktorej sa potrebuje zlepšiť.</p>
Hodnotenie VV, ktoré učiaci sa dosiahol	<p>Ako sa predpokladá, na konci obdobia mobility inštruktor, učiteľ OVP z islandskej školy a Anna majú hodnotiacu diskusiu. Táto diskusia je riadená hodnotiacimi kritériami stanovenými v Dohode o vzdelávaní. Annu najprv požiada o sebahodnotenie svojho výkonu s ohľadom na rôzne VV. Zástupca podniku urobí to isté a výsledky prediskutujú všetci traja účastníci hodnotenia. Na základe tejto diskusie učiteľ OVP z hostiteľskej inštitúcie potvrdí výsledok hodnotenia.</p> <p>Počas diskusie sa zistí, že malá časť vzdelávacích výstupov nebola dosiahnutá, pretože Anna sa nezúčastnila niektorých činností - týka sa to najmä VV zameraných na používanie zdrojov na pracovnom mieste. Tieto vzdelávacie výstupy preto nie sú hodnotené.</p>
Poskytnutie evidencie o hodnotení	Sebahodnotenie Anny, hodnotenie inštruktora, ako aj hodnotenie učiteľa OVP sú zaznamenané v jednotnom hodnotiacom formulári, ktorý je pripojený k Dohode o vzdelávaní, ktorý Anna prinesie so sebou do svojej domovskej inštitúcie.
Uznanie kreditov učiacich sa	<p>Keď sa Anna vráti do domovskej inštitúcie, jej učiteľ si pozrie hodnotiaci formulár a potvrdí, že naozaj nadobudla vzdelávacie výstupy potrebné pre jednotku Realizácia služieb v cestovnom ruchu.</p> <p>Napriek tomu, že nenadobudla niektoré vzdelávacie výstupy (z dôvodu nedostatku možností), domovská inštitúcia považuje túto medzeru za menej závažnú časť jednotky, a to nezabráni Anne v dosiahnutí jednotky.</p>
Validizácia kreditov učiacich sa	Jednotka Realizácia služieb v cestovnom ruchu je zapísaná v osobnom zázname Anny spolu so známku, ktorú dostala. Taktiež sú jej udelené kreditové body, ktoré korešpondujú s touto jednotkou.
Hodnotenie a preverenie	Následne je zhodnotená celá mobilita. Pomocou štandardizovaného dotazníka všetci zapojení aktéri (Anna, jej učiteľ vo Fínsku, inštruktor a učiteľ OVP z islandskej školy) sú požiadaní o spätnú väzbu ohľadne všetkých krokov a fáz mobility. Na základe výsledkov tohto hodnotenia je vytvorený akčný plán na zlepšenie budúcich mobilit (napr. aby sa vyhlo situácii, že niektoré dohodnuté VV sa nedosiahnu počas pobytu v zahraničí).

C. PRÍKLADY IMPLEMENTÁCIE ECVET V PILOTNÝCH PROJEKTOCH

Táto časť objasňuje princípy a postupy ECVET doložené konkrétnymi príkladmi z pilotných projektov implementácie tejto európskej politiky v rozličných systémoch OVP. Ako už bolo uvedené v úvode, rozsah alternatív poskytnutých vo forme príkladov určite nie je úplný. Cieľom tejto vysvetľujúcej časti je poskytnúť čitateľovi príklady konkrétneho uplatňovania ECVET. Uvedené príklady môžu byť podnetom na ďalšie experimentovanie a následnú implementáciu, ale nemajú byť príručkou na implementáciu ECVET.

Upozornenie:

Uvedené príklady boli napísané v období rokov 2010-2011. Vychádzajú z dvoch typov zdrojov:

- Realizované pilotné projekty ECVET; alebo
- Systavy kvalifikácií, ktoré už používajú niektoré postupy a procesy ECVET. V prípade, že príklady sú priamo zo sústav kvalifikácií (a nie z projektov), nie sú príkladom implementácie ECVET ako takej. Väčšina sústav zvykne uvádzať, že postupy ECVET využívajú len niektoré aspekty ECVET, a to hlavne na interné účely (v rámci sústavy), nikdy nie na účel nadnárodnej mobility.

V dôsledku toho, ako už bolo uvedené vyššie, by príklady mali byť považované za ukážky a možné zdroje inšpirácie pre ďalšie iniciatívy a projekty. V každom prípade by sa prístupy mali prispôbiť potrebám špecifických prostredí alebo partnerstiev.

Cieľom príkladov a ukážok, ktoré sú uvedené, nie je v žiadnom prípade predstaviť úplný súpis prístupov k implementácii ECVET. Ďalšie príklady budú postupne k dispozícii na internetovej stránke: www.ecvet-projects.eu.

Použitie vzdelávacích výstupov na tvorbu kvalifikácií vo vybraných krajinách EÚ

V závislosti od sústavy kvalifikácií sa na identifikovanie a opis vzdelávacích výstupov používajú rozličné metódy a prístupy. Vzdelávacie výstupy sa tiež využívajú na rozličné účely (kvalifikácie, programy, hodnotenie). Tieto rozdiely sú uvedené nižšie.

// Holandsko //

Poradný výbor pre vzdelávanie a trh práce v Holandsku zverejnil v roku 1999 návrh pod názvom *Posun k základným kompetenciám* ako odpoveď na argument zamestnávateľov, že zručnosti požadované na výkon práce je lepšie získať prostredníctvom práce než vo formálnom vzdelávaní. Pre 291 povolání boli zadefinované podrobné profily spôsobilostí, ktoré v každom prípade bližšie určovali opis zamestnania a odborných spôsobilostí so súvisiacimi kritériami úspešnosti rozdelenými do základných funkčných alebo technických úloh a základného spôsobu fungovania. Tie sa ďalej delia na špecifické kompetencie súvisiace s prácou, pričom niektoré z nich sú kombináciou funkčných a behaviorálnych aspektov. Každú pracovnú kompetenciu možno zaradiť podľa toho, či má jednu alebo viacero nasledovných „dimenzií“:

- Dimenzia metódy alebo postupu špecifického pre dané povolanie sa týka odborných spôsobilostí, ako sú techniky, pomocou ktorých sa vhodným spôsobom realizujú základné funkcie a základné úlohy;
- Administratívno-organizačné a strategické dimenzie, ktoré sa týkajú odborných spôsobilostí zameraných na odborné fungovanie v kontexte zamestnávateľských organizácií; sociálno-komunikatívna dimenzia sa týka odborných spôsobilostí zameraných na tvorbu a udržiavanie kontaktov, spolupráce a tímovej práce atď.;
- Vývojová dimenzia sa týka odborných spôsobilostí, ktoré prispievajú k rozvoju jednotlivca, tímu, povolania, organizácie alebo podnikania.

Zdroj: CEDEFOP (2009): *Posun k vzdelávacím výstupom*. S. 73²⁰. Ďalšie informácie: Brožúra o holandskej sústave kvalifikácií v anglickom jazyku²¹.

Kompetencie v kvalifikáciách získaných v odbornom vzdelávaní a príprave sú opísané v časti C súboru kvalifikácií prostredníctvom:

- súboru 25 spôsobilostí, ktoré sú všeobecne použiteľné pre všetky kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave,
- základných úloh, ktoré sú špecifické pre dané povolanie a ktoré sú ďalej rozdelené do pracovných procesov.

Každý pracovný proces je podrobne opísaný v tabuľke, ktorá obsahuje:

- názov hlavnej úlohy,
- názov pracovného procesu,
- požadovaný výsledok pracovného procesu,
- potrebné kompetencie,
- zložky spôsobilostí (podrobne ich opisujú v kontexte pracovného procesu),
- indikátory výkonnosti,
- odborné vedomosti a kompetencie: keďže vzdelávací systém je založený na kompetenciách, vedomosti sú vždy brané v kontexte praktického použitia.

²⁰ <http://www.cedefop.europa.eu/EN/publications/12900.aspx>

²¹ http://www.colo.nl/publications.html?file=tl_files/publicaties/publicaties%202010/colo-bro-preparedforthefuture2010.pdf

Příklad: výňatek z kvalifikácie „predavač v maloobchode“ (Holandsko)

Úplná kvalifikácia je opísaná prostredníctvom 5 základných úloh a 22 pracovných procesov. Výňatok uvedený nižšie ukazuje opis jedného pracovného procesu, ktorý spadá pod základnú úlohu nazvanú „prijímanie a spracovanie tovaru“.

Tabuľka č. 6: Kvalifikácia: Predavač v maloobchode, základná úloha 1 Prijímanie a spracovanie tovaru (Holandsko)

Základná úloha 1 Prijímanie a spracovanie tovaru			
1.1 Pracovný proces: prijímanie tovaru			
Opis	Predavač v maloobchode, v spolupráci s kolegami, zodpovedá za výdaj tovaru a príjem vráteného tovaru a zabezpečuje, aby bol priestor na zásobovanie voľne prístupný. Pri prijímaní tovaru pomocou sprievodných dokladov kontroluje dodávky. Na dodacích dokladoch ráta dodacie a záznamové odchýlky a informuje svojho nadriadeného. Odovzdáva vrátený tovar dodávateľovi/distribútorovi.		
Požadovaný výsledok	Kontroluje sa množstvo a kvalita dodaného tovaru. Tovar bol prijatý bezpečne a v súlade s postupmi... V prípade odchýlok postupoval obchodník v súlade s postupmi.		
Kompetencia	zložka/zložky	Požadované výsledky	Odborné vedomosti a kompetencie
Spolupráca a konzultácie	Konzultuje s ostatnými	Pri prijímaní tovaru sa opakovaně a včas radí s kolegami, pričom zabezpečuje, že sú jasné postupnosť úloh, rozdelenie úloh a priorit.	Vo vzťahu k špecifickému odvetviu, súčasťou ktorého je isté obdobie praxe: <ul style="list-style-type: none"> • všeobecné vedomosti o maloobchode, • vedomosti o tom, ako sa vyhnúť strate tovaru, • o sprievodných dokladoch, • o dopravných prostriedkoch.
Použitie materiálov a zdrojov	Efektívne využíva materiály a zdroje a ich vhodný výber	Na príjem tovaru si vyberá vhodné nástroje a používa ich správnym spôsobom, ktorý minimalizuje možnosti straty tovaru a vedie k efektívnemu príjmu tovaru.	
Zabezpečenie kvality	Sleduje úroveň kvality a výroby Dosahuje určitú úroveň výroby Pracuje systematicky	Štruktúrovaným a presným spôsobom prijíma a kontroluje tovary a informuje o odchýlkach, pričom sa snaží pracovať vhodným tempom, slušným spôsobom, aby v čo najväčšej miere zabránil strate tovarov.	
Dodržiavanie pokynov a postupov	Postupuje podľa pokynov Pracuje podľa stanovených postupov	Dodržiava disciplínu dodržiavaním predpisov, pokynov a stanovených postupov, pričom zabezpečuje, že tovar je prijatý bezpečne a v súlade s postupmi (holandsky: arbo wet), ako aj podľa predpisov.	

Poznámka: Vyššie uvedené je pracovný preklad. **Zdroj:** Kenniscentrum Handel²²

²² Podrobné informácie v holandčine sú k dispozícii na: <http://www.kchandel.nl/kch/Beroepskwalificaties/kwalificatiedossiers-handel-2010-2011/Pages/Verkoper.aspx>

// Francúzsko //

Vo Francúzsku tvoria alebo upravujú odborné kvalifikácie, ktoré spadajú pod rôzne ministerstvá²³ zodpovedné za kvalifikácie, odborné poradné komisie (CPC). Od jedného ministerstva k druhému sa mierne líšia, ale vždy sú v nich zástupcovia ministerstva, zamestnávateľov, zamestnancov a experti. Hlavné stupne, prostredníctvom ktorých sa formulujú vzdelávacie výstupy, sú nasledovné:

- Analýza potrieb: Analýza potrieb, ktorú by mohli požadovať akýkoľvek zainteresovaní aktéri, berie do úvahy: vývoj odvetvia, náborové schémy príslušného odvetvia, vyhliadky, ktoré kvalifikácia ponúka, rozličné spôsoby vzdelávania, ktoré sú na to najvhodnejšie, ako aj relevantnosť požiadavky vo vzťahu k existujúcim diplomom.
- Štandard povolania: Týka sa „vytvorenia identity kvalifikácie“. Tento štandard sa definuje podľa spôsobilostí potrebných na výkon povolania a zahŕňa významné vstupné údaje odborníkov.
- Štandard kompetencie: Tento stupeň sa týka opísania odborných aktivít do spôsobilostí, ktoré je potrebné získať (vedomosti a zručnosti). Kľúčová je tu úloha učiteľov.
- Hodnotiace štandard: Za tento stupeň je zodpovedné príslušné ministerstvo. Stanovia sa kontrolné predpisy (obsah, rozsah, závažnosť predmetov), všetky nevyhnutné podmienky pre kvalifikáciu a počet vyučovacích hodín.²⁴

Francúzske kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave v rámci ministerstva školstva sú opísané prostredníctvom:

- spôsobilostí a
- súvisiacich (technických) vedomostí.

Kompetencie a súvisiace vedomosti sú zoskupené do väčších súborov (pozri nižšie tabuľku č. 3). Jednotky sú zložené z jedného alebo viacerých súborov spôsobilostí. Ak chcete porozumieť opisom kvalifikácií, je dôležité mať na pamäti, že súbor vedomostí nemusí nevyhnutne zodpovedať jednému súboru spôsobilostí, ale jeden súbor vedomostí môže prispievať k niekoľkým súborom spôsobilostí.

Príkladom toho je výňatok z kvalifikácie v oblasti stavebníctva s názvom „Verejné práce“, ktorý je uvedený v tabuľkách nižšie.

²³ Ide o ministerstvá zodpovedné za poľnohospodárstvo, školstvo (povinnú školskú dochádzku a počiatočné odborné vzdelávanie a prípravu), vysokoškolské vzdelávanie, zamestnanosť, sociálne veci, zdravotníctvo a šport.

²⁴ Zdroj: Cedefop (2009): *Posun k vzdelávacím výstupom*. S. 76.

Tabuľka č. 7: Vzťah medzi súbormi kompetencií a súbormi vedomostí (Baccalaureat Professionnel – Verejné práce – Francúzsko)

(súbory) spôsobilostí	Súvisiace vedomosti (súbory)	Administratívny a právny kontext stavebných zákonov	Stavebná a technická komunikácia	Spokojnosť užívateľov	Vedecký a technický prístup k výstavbe	Stavebné technológie	Zdravie a bezpečnosť pri práci
Zhromažďovať a zaraďovať informácie		•	•	•	•	•	•	..
Čítať technickú dokumentáciu		•	•	•	•	•	•	..
Organizovať stavenisko		•	•	•	•	•	•	..
Vyberať zariadenie, materiály a nástroje							•	..
Kvantifikovať potreby tímu							•	..
Stanoviť náklady			•			•		..
.....								

Tabuľka č. 8: Opis dvoch súborov spôsobilostí, ktoré tvoria jednu jednotku (Baccalaureat Professionnel – Verejné práce – Francúzsko)

Jednotka 21 – Kvantitatívny manažment potrieb a zdrojov			
Súbor spôsobilostí	Byť schopný (kompetencia)	Podmienky (na hodnotenie)	Kritériá hodnotenia
Kvantifikovať potreby tímu	Kvantifikovať materiál potrebný na dokončenie stavby	Plán výstavby Výškový plán	Súpis zložiek je ukončený
	Zhodnotiť povrch potrebný na skladovanie materiálu	Balenie materiálu, ktorý bude použitý	Vypočítaný povrch umožňuje bezpečné uskladnenie materiálu
	Naplánovať potrebné materiály podľa vývoja na stavenisku	Plánovanie	Pokračovanie prác je zabezpečené
Stanovenie nákladov	Rozdeliť stavbu do základných jednotiek	Záznam o trhu Stavebný záznam	Rozdelenie je v súlade so záznamom o trhu.....
	Stanoviť alebo zostaviť ukazovateľ (čas za jednotku atď.)	Záznam o trhu	Odhad berie do úvahy: • dostupné zdroje, • údaje o činnosti, • atď.
	Na stavbu alebo časť stavby stanoviť náklady na: • ľudské zdroje, • materiál, • zariadenie.cena prenájmu Dodacie listy	Do úvahy sa berú všetky parametre.....
	Opísať spôsob výpočtu predajnej ceny	Do úvahy sa berú všetky jednotky predajnej ceny.....

Zdroj (vo francúzštine): Bac Pro Travaux Publics (nie je úradne preložené)²⁵

// Španielsko //

V Španielsku sa každá kvalifikácia skladá na jednej strane z ucelených jednotiek kompetencií a na strane druhej z odborných modulov (pozri tiež časť C.6). Ucelené jednotky spôsobilostí sú prepojením medzi kvalifikáciami, za ktoré sú zodpovedné rozličné oprávnené orgány (ministerstvo školstva a ministerstvo práce). Kým ucelené jednotky spôsobilostí sa definujú z hľadiska pracovných aktivít, odborné moduly sa definujú z hľadiska vzdelávacích výstupov. Súbor vzdelávacích výstupov každého odborného modulu (jednotiek vzdelávania) možno chápať ako kompetenciu vloženú do istého kontextu. Každý z vzdelávacích výstupov je vyjadrený a zhodnotený ako celok (vedomosti, zručnosti a kompetencie sa neopisujú samostatne); vrátane osobných a sociálnych spôsobilostí. Súbor obsahov sa rieši komplexne: z hľadiska procedurálneho, koncepčného a postojového. Tabuľka č. 9 uvedená nižšie uvádza príklad opisu vzdelávacích výstupov odborného modulu – výňatku z kvalifikácie technika v projektoch pozemného staviteľstva. Cieľom týchto výňatkov je uviesť príklady opisov vzdelávacích výstupov, ktoré sa týkajú jednotiek (v španielskej terminológii odborných modulov), ktoré sú úzko previazané s odbornými aktivitami, ako aj kľúčovými kompetenciami (podnikateľstvo) a prierezovými vzdelávacími výstupmi (vzdelávanie na pracovisku).

Tabuľka č. 9: Výňatok z kvalifikácie technika v projektoch pozemného staviteľstva (Španielsko)

Odborný modul	Vzdelávacie výstupy
Zariadenia v stavebníctve	<ul style="list-style-type: none">• Nastaví klampiarske a hygienické zariadenia predstavujúce schémy, meranie ich zložiek a uplatňovanie osobitných predpisov.• Nastaví elektrické a telekomunikačné zariadenia predstavujúce schémy a meranie ich zložiek• Nastaví ventilačné zariadenia predstavujúce schémy a meranie ich zložiek.• Nastaví plynové a vykurovacie zariadenia predstavujúce schémy a meranie ich zložiek.• Nastaví klimatizačné zariadenia predstavujúce schémy a používanie normalizovaných symbolov.• Nastaví požiarne hlásiče a hasenie predstavujúce schémy a meranie ich zložiek.• Zabezpečí špeciálne zariadenia (medzi iným výťahy, automatizačnú techniku, bleskozvody, fotoelektrickú solárnu energiu a centrálny prívod vzduchu), použitie príslušných symbolov a uplatnenie súčasnej legislatívy.
Obchodné a podnikateľské iniciatívy	<ul style="list-style-type: none">• Uzná zručnosti týkajúce sa podnikateľských iniciatív, analýzy požiadaviek vyplývajúce z pracovných pozícií a obchodných aktivít.• Definuje možnosti vytvárania malých podnikov, posúdenie vplyvu nastavenia výkonu a začlenenie etických hodnôt.• Vykonáva aktivity na zriadenie spoločnosti a jej uvedenie do praxe, voľbu právnej štruktúry a identifikáciu súvisiacich právnych záväzkov.• Vykonáva základné administratívne a finančné riadiace aktivity v rámci malých a stredných podnikov, identifikuje hlavné účtovné a daňové povinnosti a vyplňa príslušnú dokumentáciu.
Vzdelávanie na pracovisku	<ul style="list-style-type: none">• Určuje štruktúru a organizáciu spoločnosti, ktorá sa týka rovnakého typu poskytovaných služieb.• V rámci svojej odbornej činnosti používa pracovné a etické návyky, a to v súlade s opisom pracovnej pozície a postupmi stanovenými spoločnosťou.• Získava informácie týkajúce sa vývoja stavebných projektov a prác, analýzy technických informácií a zberu údajov s cieľom určiť, usporiadať a opísať významné prvky.• Rozvíja stavebné projekty, navrhuje riešenia a pripravuje grafickú

	<p>a písomnú dokumentáciu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zostavuje príslušenstvo stavebných projektov, vopred kótuje ich prvky a predstavuje schémy a plány. • Hodnotí projekty a stavebné práce, a to vykonávaním meraní pracovných jednotiek a prípravou predbežných odhadov a certifikátov. • Spolupracuje pri plánovaní stavebných projektov a prác, pri príprave, úprave alebo aktualizovaní plánov a programov. • Riadi dokumentáciu stavebných projektov a prác, množí ju a vyplňa, a to v súlade so stanovenými kritériami kvality.
--	--

Zdroj: španielske ministerstvo školstva

Priklad z projektu nadnárodného partnerstva

Ako je uvedené v časti A, v partnerstvách pre nadnárodnú mobilitu, partneri projektu často opisujú vzdelávacie výstupy pre jednotky, ktorých sa mobilita týka, spoločne, aby tak zabezpečili vzájomné porozumenie a transparentnosť obsahu jednotiek, ktoré sa na mobilitu používajú. Takýto príklad uvedený nižšie je založený na prístupe, ktorý bol použitý v rámci projektu OPIR.

Partneri v projekte OPIR najprv identifikovali základné aktivity pre dané povolanie, ktoré boli pre partnerské inštitúcie spoločné (pozri tiež časť C.9). Po určení toho, ktoré kľúčové aktivity boli pre kvalifikácie v partnerských krajinách spoločné, boli opísané z hľadiska vzdelávacích výstupov, pričom boli využité kategórie vedomosti, zručnosti a kompetencie. Vzdelávacie výstupy pre kľúčovú aktivitu „Tvorba dámskych a pánskych účesov (česanie, sušenie vlasov atď.)“ sú uvedené v tabuľke č. 10.

Tabuľka č. 10: Opis vzdelávacích výstupov pre základnú aktivitu – tvorba účesov (OPIR²⁶)

Vedomosti	Zručnosti	Kompetencie
C.1.S.1. Vlastnosti vlasu (pevnosť v ťahu, pružnosť, pórovitosť, reakcia na vodu, elektrické vlastnosti,).	C.1.A.1. Identifikovať vlastnosti vlasu.	C.1. Samostatným a zodpovedným spôsobom zákazníkovi poradiť pri správnej voľbe strihu vlasov.
C.1.S.2. Typy strihov vlasov vo vzťahu k morfológii a typu vlasu	C.1.A.2. Navrhnuť a prispôsobiť účes zákazníkovi.	Zodpovedným a samostatným spôsobom novému alebo pravidelnému zákazníkovi poradiť s cieľom dohodnúť sa na zvolenom účese s prihliadnutím na jeho/jej želania alebo požiadavky.
C.1.S.3. Techniky účesov: narovnávanie, natáčanie, česanie atď.	C.1.A.3. Vybrať techniku účesu v súlade so zvoleným strihom.	
C.2.S.1. Kritériá na umiestnenie zákazníka (prispôsobené a pohodlné).	C.2.A.1. Usadiť zákazníka.	C.2. Náležite zákazníka pripraviť na realizáciu účesu s prihliadnutím na hygienické, zdravotné a bezpečnostné pravidlá a postupy.
C.2.S.2. Ochranné pomôcky (zástera, plášť....)	C.2.A.2. Zvoliť pre zákazníka ochranné pomôcky. C.2.A.3. Poskytnúť zákazníkovi ochranné pomôcky.	Berúc do úvahy dohodnutý účes vybrať techniky nevyhnutné na jeho realizáciu.
C.3.S.1. Ochranné prvky pre kaderníka.	C.3.A.1. Zabezpečenie ochrany pre kaderníka.	C.3. Vykonať prípravu nevyhnutnú pre zvolený účes, nástroje, materiály, výrobky, dodržiavať hygienické, zdravotné a bezpečnostné
C.3.S.2. Nástroje (kefy, hrebene, spony do vlasov....).	C.3.A.2. Zvoliť potrebné nástroje a prístroje.	

²⁶

Projekt OPIR je pilotným projektom financovaným prostredníctvom centralizovaných akcií Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2008-2010. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=8>

<p>C.3.S.3. Prístroje (sušič na vlasy, kulma, žehlička na vlasy....).</p> <p>C.3.S.4. Ovládacie prvky potrebné na zabezpečenie dobrého fungovania prístrojov.</p> <p>C.3.S.5. Organizácia miesta práce.</p> <p>C.3.S.6. Hygienické pravidlá (dezinfekcia nástrojov.....) a bezpečnostné pravidlá pre zákazníka a kaderníka.</p>	<p>C.3.A.3. Overiť fungovanie prístrojov.</p> <p>C.3.A.4. Zaobchádzať s výrobkami a prístrojmi na pracovisku.</p>	<p>pravidlá.</p> <p>Zákazníka primeraným spôsobom a samostatne pripraviť na realizáciu účesu, s prihliadnutím na bezpečnostné a hygienické opatrenia, ako aj opatrenia na ochranu pri práci.</p>
<p>C.4-5.S.1. Techniky účesov: narovnávanie vlasov, natáčanie vlasov, česanie,</p> <p>C.4-5.S.2. Techniky na sušenie vlasov: ručný sušič vlasov, stojanový sušič vlasov,</p> <p>C.4-5.S.3. Techniky česania vlasov: pomocou hrebeňov, kief, rúk.</p> <p>C.4-5.S.4. Kritériá kvality pre dobrý účes.</p> <p>C.4-5.S.5. Posilnenie objemu vlasov na základe ich diagnostiky.</p> <p>C.4-5.S.6. Česanie a použitie výrobkov na konečnú úpravu vlasov.</p> <p>C.4-5.S.7. Vedomosti kaderníka o ergonómii (postavenie, ovládacie zariadenia).</p>	<p>C.4-5.A.1. Používať nástroje a prístroje.</p> <p>C.4-5.A.2. Vytvoriť účes pomocou zvolenej techniky (narovnávanie, natáčanie, česanie).</p> <p>C.4-5.A.3. Sušiť vlasy.</p> <p>C.4-5.A.4. Vytvoriť účes.</p> <p>C.4-5.A.5. Zvoliť vhodné kadernícke prípravky a výrobky na konečnú úpravu vlasov.</p> <p>C.4-5.A.6. Použiť tieto prípravky.</p> <p>C.4-5.A.7. Dodržiavať hygienické a bezpečnostné pravidlá.</p> <p>C.4-5.A.8. Osvojiť si ergonómické postoje.</p>	<p>C.4. Použiť vhodné techniky zodpovedajúce štruktúre vlasu, očakávaniam zákazníka, typu a stavu vlasu, morfolologickej charakteristike a zvolenému strihu.</p> <p>Samostatne vykonať prípravu dohodnutého účesu, nástrojov, materiálov a prípravkov s prihliadnutím na bezpečnostné a hygienické opatrenia, ako aj opatrenia na ochranu pri práci.</p> <p>C.5. Použiť najvhodnejšie prístroje a výrobky, pričom je potrebné uplatniť vhodné ergonómické postoje.</p> <p>Samostatne vytvoriť účes pomocou použitia prevzatých techník, materiálu a prípravkov prispôbených dohodnutému účesu.</p>
<p>C.6.S.1. Rady pre zákazníka: udržiavanie účesu doma.</p>	<p>C.6.A.1. Poradiť zákazníkovi, ako sa ďalej starať o vlasy doma.</p>	<p>C.6. Poradiť použitie vhodných výrobkov a ošetrovacích prípravkov s cieľom podporiť alebo udržať výsledky.</p> <p>Samostatne poradiť postupy a výrobky na udržanie získaného účesu.</p>

Zdroj: OPIR (preložené z francúzskeho jazyka)

C2. Kto definuje jednotky?

Časť dokumentu, ktorá sa zaoberá otázkami a odpoveďami k otázke, kto definuje jednotky, uvádza niekoľko alternatív. Vo všeobecnosti odpoveď na túto otázku závisí od rozdelenia právomocí medzi zainteresovanými aktérmi pôsobiacimi v sústavách kvalifikácií. Odseky nižšie uvádzajú rôzne alternatívy vychádzajúce z existujúcich sústav kvalifikácií.

Jednotky navrhuje ten istý orgán, ktorý navrhuje aj úplné kvalifikácie.

- Vo Francúzsku sa v prípade kvalifikácií, ktoré opisujú ministerstvá zodpovedné za kvalifikácie, na tvorbe a schvaľovaní kvalifikácií zúčastňujú tripartitné výbory (odborné poradné komisie). Pomocou rovnakého procesu sa definujú aj jednotky. Každá kvalifikácia v odbornom vzdelávaní a príprave obsahuje niekoľko jednotiek, ktoré sú definované ako súčasť kvalifikačného štandardu.
- V Nemecku nie je úplná kvalifikácia definovaná z hľadiska jednotiek, ale existujú isté experimenty. Príkladom toho je práca, ktorú vykonal Spolkový inštitút pre odborné vzdelávanie a prípravu s cieľom definovať spoločné jednotky (v nemčine sa používa termín „modul odbornej prípravy“) pre kvalifikácie v duálnom systéme, ktoré sa týkajú 14 povolání. Tieto jednotky (v nemčine nazývané „modul odbornej prípravy“) sú na národnej úrovni štandardizované, certifikované a prenosné. Týkajú sa kvalifikácií, ktoré pripravujú na uznávané odborné povolania. Boli navrhované so zameraním sa na určité skupiny osôb, najmä mladých ľudí, ktorí sa v duálnom systéme uchádzajú o učňovskú prax, ale nenájdu si umiestnenie. Títo mladí ľudia vstúpia do systému počiatočnej odbornej prípravy, pričom cieľom tejto iniciatívy je umožniť uznávanie jednotiek, ktoré mladí ľudia získajú, a to prostredníctvom počiatočného odborného vzdelávania a prípravy v duálnom systéme, keď si v rámci svojej cesty vzdelávania nájdu umiestnenie na stáži neskôr. Tieto moduly odbornej prípravy sa v súčasnosti testujú v BMBF Programme Jobstarter-Connect²⁷.
- V Anglicku sa kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave akreditujú v kvalifikačnom a kreditovom rámci, orgány, ktoré definujú a udeľujú kvalifikácie, navrhujú aj jednotky. Jednotky a kvalifikácie sa navrhujú po schvaľovacom procese sektorových rád. Pri definovaní kvalifikácie môžu orgány, ktoré kvalifikácie udeľujú, použiť už existujúce jednotky (ktoré boli vytvorené ako súčasť iných kvalifikácií) a tiež môžu definovať nové jednotky, ktoré sú špecifické pre novú kvalifikáciu, ktorú navrhnú.
- Kvalifikačný štandard je definovaný na centrálnej (systémovej) úrovni, pričom jednotky môžu navrhnúť iní aktéri, napríklad poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy:
- Tento prístup sa v súčasnej dobe testuje v nemeckej pilotnej iniciatíve DECVET²⁸. Cieľom tejto iniciatívy BMBF je v desiatich pilotných projektoch preskúmať, či by mohol kreditový systém založený na jednotkách zvýšiť transparentnosť a podporiť vertikálnu a horizontálnu priestupnosť v rámci a medzi rôznymi nemeckými systémami odborného vzdelávania a prípravy. Iniciatíva sa zameriava na nasledujúce štyri kľúčové podsystemy nemeckého odborného vzdelávania a prípravy, v ktorých sa v súčasnosti vynárajú závažné nedostatky vo výmennej mobilite a mechanizmoch prechodu medzi cestami vzdelávania:
- prechod z odbornej prípravy do počiatočného odborného vzdelávania a prípravy v duálnom systéme,

²⁷ Viac informácií o programe Jobstarter Connect (v nemčine) je možné nájsť na: <http://www.jobstarter.de/de/1208.php>.

²⁸ Viac informácií o iniciatíve DECVET je možné nájsť na: http://www.decvet.net/en/Home/site_2/.

- prenos na rozhraní medzi spoločnými prierezovými kvalifikáciami v odbornom vzdelávaní a príprave, ktoré sa týkajú osobitnej oblasti povolania v rámci počiatočného odborného vzdelávania a prípravy v duálnom systéme,
- prechod z denného školského počiatočného odborného vzdelávania a prípravy do duálneho systému odborného vzdelávania a prípravy,
- právne upravené ďalšie odborné vzdelávanie a príprava s uznávaním vzdelávacích výstupov z duálneho systému, ďalších kvalifikácií a/alebo odbornej praxe.

Na základe legislatívnych predpisov týkajúcich sa vzdelávania a rámcových kurikúl, ktoré v Nemecku definujú kvalifikácie, projekty DECVET identifikujú základné aktivity konkrétnych kvalifikácií a definujú ich z hľadiska prenosných jednotiek. Je dôležité poznamenať, že v tejto iniciatíve sa jednotky navrhujú len za účelom prenosu a uznávania, ale nie sú schválenými zložkami kvalifikácie. Inými slovami, učiacim sa, ktorí sa pripravujú na dané kvalifikácie tradičným spôsobom vzdelávania, nie sú tieto jednotky „udelené“. Tieto jednotky sa používajú len na identifikáciu toho, čo učitelia sa, ktorí sa chcú presunúť z jedného systému do druhého, môžu ich uznaním získať.

Napokon existujú aj kombinované situácie:

- V Slovinsku 70% kvalifikačných štandardov a súvisiacich jednotiek na národnej úrovni definujú sektorové rady s pomocou Národného inštitútu pre odborné vzdelávanie a prípravu, pričom ich schvaľuje Ministerstvo školstva, mládeže a športu. Zvyšných 30% kvalifikačných štandardov a súvisiacich jednotiek definujú priamo poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy. Tí sú úplne samostatní pri rozhodovaní o tom, akým vzdelávacím výstupom bude tých 30% zodpovedať a ako sa bude vzdelávanie organizovať, hodnotiť a posudzovať. Táto flexibilita sa zaviedla preto, aby poskytovateľom umožnila prispôbiť ich ponuku miestnym a regionálnym potrebám zručností a tiež aby im umožnila definovať konkrétnejšie profily absolventov.

C3. Vzťah medzi jednotkami a úplnými kvalifikáciami:

Ako je uvedené v časti A tohto dokumentu niektoré jednotky môžu byť spoločné pre viacero kvalifikácií. Príkladmi toho sú prípady rumunského počiatočného odborného vzdelávania a prípravy a fínskeho odborného vzdelávania a prípravy.

// Rumunsko //

V rumunskom systéme počiatočného odborného vzdelávania a prípravy sú všetky kvalifikácie založené na jednotkách vzdelávacích výstupov. Dokument, ktorý opisuje každú kvalifikáciu, sa nazýva „štandard odbornej prípravy“ a má nasledovnú štruktúru:

- Názvy jednotiek vzdelávacích výstupov,
- Úroveň kvalifikácie,
- Počet kreditových bodov,
- Vzdelávacie výstupy,
- Kritériá výkonu,
- Požiadavky na hodnotenie.

Pre každú kvalifikáciu existujú tri „typy jednotiek“:

- Jednotky, ktoré sú spoločné pre všetky kvalifikácie v počiatočnom odbornom vzdelávaní a príprave na tej istej úrovni. Tieto jednotky sa týkajú kľúčových spôsobilostí, ako sú: komunikácia v cudzích

jazykoch, kritické myslenie a riešenie problémov, informačno-komunikačné technológie, osobný rozvoj, podnikateľské zručnosti atď.

- Jednotky, ktoré sú spoločné pre všetky kvalifikácie v počiatočnom odbornom vzdelávaní a príprave v rámci danej oblasti povolania na tej istej úrovni. Napríklad všetky kvalifikácie v oblasti obchodu na úrovni 4 EKR obsahujú tieto jednotky: marketing, financovanie, ľudské zdroje, podnikateľské prostredie a prevádzkové plánovanie.
- Jednotky, ktoré sú špecifické pre konkrétnu kvalifikáciu.

Tento prístup je demonštrovaný v schéme č. 1 uvedenej nižšie.

Schéma č. 1: Štruktúra kvalifikácií v Rumunsku

Kľúčové jednotky vzdelávacích výstupov					
Všeobecné jednotky výsledkov odborného vzdelávania			Všeobecné jednotky výsledkov odborného vzdelávania		
Špecializovaná jednotka výsledkov odborného vzdelávania	Špecializovaná jednotka výsledkov odborného vzdelávania	Špecializovaná jednotka výsledkov odborného vzdelávania	Špecializovaná jednotka výsledkov odborného vzdelávania	Špecializovaná jednotka výsledkov odborného vzdelávania	Špecializovaná jednotka výsledkov odborného vzdelávania
Oblasť odbornej prípravy <<obchod>>			Oblasť odbornej prípravy „cestovný ruch“		

Schéma č. 2: Príklad jednotiek v rumunskej kvalifikácii „technik v obchodnej činnosti“ (úroveň 4 EKR)

Jednotky špecifické pre kvalifikáciu „technik v obchodnej činnosti“	Jednotka „predaj“	Jednotka „e-obchod“	Jednotka „vedenie skladu“	Jednotka „obchodné techniky“
	Jednotka „prieskum trhu“	Jednotka „dodanie tovaru“	Jednotka „ochrana spotrebiteľa a životného prostredia“	Jednotka „reklama a propagácia“
Jednotka spoločná pre všetky kvalifikácie v oblasti obchodu	Jednotka „marketing“	Jednotka „ľudské zdroje“	Jednotka „riadenie kvality“	
	Jednotka „financovanie“	Jednotka „podnikateľské prostredie“	Jednotka „prevádzkové plánovanie“	
Jednotky spoločné pre všetky kvalifikácie na úrovni 4 EKR	Jednotka „komunikácia v cudzom jazyku“	Jednotka „kritické myslenie a riešenie problémov“	Jednotka „IKT“	Jednotka „kariérový rast“
			Jednotka „podnikanie“	Jednotka „kariérový rast“

Zdroj: Národné centrum pre odborné a technické vzdelávanie (Rumunsko)

// Fínsko //

Vo Fínsku odborné kvalifikácie tvoria jednotky, ktoré sú buď povinné alebo voliteľné, pričom voliteľné jednotky zahŕňajú slobodne voliteľné predmety. Okrem toho môžu učitelia sa získať viac jednotiek kvalifikácie ako je požadované minimum (zvyšuje to kvalifikáciu), aby boli splnené sektorovo špecifické pracovné požiadavky alebo miestne odborné potreby a aby sa obohatili odborné zručnosti uchádzača. Existuje množstvo jednotiek, ktoré sú spoločné pre všetky kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave na rovnakej úrovni. Ide o jednotky, ktoré sa týkajú vzdelávacích výstupov a ktoré sa viažu na oblasť všeobecného vzdelávania, ako je: materinský jazyk (4 fínske kreditové body); druhý národný jazyk (1 fínsky kreditový bod); matematika (3 fínske kreditové body); atď. (celkom 20 fínskych kreditových bodov). Tiež existujú spoločné jednotky, ktoré sa týkajú vzdelávacích výstupov, ktoré sú špecifickejšie pre odborné vzdelávanie a prípravu, ako sú podnikateľstvo (10 fínskych kreditových bodov). Rozsah voliteľných navrhnutých jednotiek je tiež pre všetky kvalifikácie spoločný. To znamená, že učitelia sa, ktorí sa pripravujú na akúkoľvek kvalifikáciu tohto typu, si môžu vybrať z jednotiek, ako sú: odborná príprava na pracovisku pod vedením mentora (2 národné kreditové body), IKT (až do 4 národných kreditových bodov), ochrana životného prostredia (až do 4 národných kreditových bodov) atď.

C4. Združovanie vzdelávacích výstupov do jednotiek

Ako je uvedené v časti A tohto dokumentu, existujú rôzne kritériá, na základe ktorých môžu byť vzdelávacie výstupy zoskupované do jednotiek. Nižšie uvedené príklady uvádzajú prístupy, v ktorých boli vzdelávacie výstupy zoskupené do jednotiek podľa:

- aktivít kľúčových povolání,
- oblastí spôsobilostí,
- produktov alebo služieb.

Prístup založený na základných aktivitách (Cominter²⁹)

Jeden z prístupov združovania vzdelávacích výstupov do jednotiek je prostredníctvom ich zoskupovania podľa základných aktivít profilu zamestnania, ku ktorému prispievajú (pozri tiež príklad z projektu OPIR v časti C.1).

Projekt Cominter³⁰ napríklad identifikoval, že obchodného asistenta pre import a export možno opísať prostredníctvom piatich základných aktivít, ktorými sú:

- realizácia štúdií a obchodného monitoringu,
- exportný predaj,
- importný nákup,
- koordinácia služieb zameraná na úspešný importný nákup a exportný predaj,
- riadenie vzťahov a kontaktov v rozličných prostrediach a kultúrach.

Tieto aktivity sa môžu ďalej členiť do úloh. Napríklad aktivita uskutočňovanie štúdií a obchodného monitoringu má tieto hlavné úlohy:

- nepretržité monitorovanie trhu,
- zbieranie informácií zo zahraničia,
- príprava na rozhodovanie.

²⁹ Projekt Cominter bol pilotný projekt financovaný prostredníctvom centralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2006 – 2007 (na projekt nadväzoval projekt Recomfor). Viac informácií je možné nájsť na: <http://cominter-europe.org/>

³⁰ <http://www.recomfor.eu>

Na základe týchto aktivít a úloh týkajúcich sa povolania projekt popísal nasledovné kvalifikačné jednotky (a podjednotky). Jednotky sa jasne vzťahujú na základné aktivity. Podjednotky sa vzťahujú na rozličné pracovné metódy, aktivity alebo produkty, ktoré vytvárajú aktivitu (pozri tabuľku č. 7).

Každá jednotka opisuje vzdelávacie výstupy z hľadiska vedomostí, zručností a spôsobilostí nevyhnutných na uskutočňovanie aktivít na úrovni absolventa (nie skúseného odborníka).

Tabuľka č. 11: Zoskupovanie vzdelávacích výstupov do jednotiek podľa základných aktivít (projekt Cominter)

Jednotky	Podjednotky
Medzinárodný marketing	Výskum trhu a plánovanie trhu na zahraničných trhoch
	Obchodný informačný systém
Exportný predaj	Vyhľadávanie a nadväzovanie vzťahov so zákazníkmi/partnermi
	Obchodné rokovania
Importný nákup	Identifikovanie potenciálnych dodávateľov a zdrojov
	Organizácia rokovania
Riadenie medzinárodných obchodných operácií	Výber a spolupráca s poskytovateľmi služieb
	Riadenie medzinárodnej obchodnej administratívy
Práca v multikultúrnom prostredí	Anglický jazyk v obchodnom styku A
	Cudzí jazyk v obchodnom styku B
	Interkultúrny manažment a komunikácia

Zdroj: Kompletný profil << obchodného asistenta pre import a export >> z hľadiska spoločnej certifikácie v rámci projektu Cominter

Prístup založený na oblastiach spôsobilostí (VQTS³¹)

Iný prístup na zoskupovanie vzdelávacích výstupov do jednotiek je prostredníctvom odvolania sa na širšie oblasti spôsobilostí. Prístup v projekte VQTS definuje niekoľko oblastí spôsobilostí v určitej oblasti povolania (tie sú ďalej opisované z hľadiska krokov rozvoja spôsobilostí). Jedna oblasť kompetencie pozostáva z rozličných foriem vedomostí, zručností a spôsobilostí nevyhnutných na dokončenie hlavných pracovných úloh v určitej oblasti týkajúcej sa povolania. Tieto základné pracovné úlohy musia byť empiricky odvodené zo sveta práce (pracovná prax/pracovné miesto). Opisované a rozlišované majú byť len holistické kompetencie, ktoré skutočne vo svete práce existujú. Tak, ako hlavné pracovné úlohy majú komplexný vzťah k pracovnému procesu, tak aj oblasti spôsobilostí predstavujú určitú komplexnosť.

Na základe kľúčových aktivít (alebo základných pracovných úloh) je definovaný rôzny počet oblastí spôsobilostí, a to v závislosti od komplexnosti, rozsahu činností alebo pracovných príležitostí v rámci určitého povolania.

Projekt VQTS určil nasledujúce oblasti kompetencií v rámci povolania týkajúceho sa mechatroniky:

- Udržiavanie a zabezpečovanie spoľahlivosti mechatronických systémov;
- Inštalácia a demontáž mechatronických systémov a zariadení;
- Inštalácia a nastavovanie mechatronických súčiastok do systémov a produkčných liniek;
- Navrhovanie, nastavovanie a budovanie mechatronických systémov a zariadení na základe potrieb klienta a plánov daného miesta;
- Spreádzkovanie mechatronických systémov a poskytovanie technickej a ekonomickej podpory pre klientov;

Kontrola a hodnotenie procesných sekvencií mechatronických systémov a zariadení, ako aj operačných sekvencií (vrátane zabezpečenia kvality);

³¹ VQTS bol projekt financovaný prostredníctvom decentralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2005 – 2006 a nadväzoval naň projekt VQTS II, ktorý prebiehal v rokoch 2007 – 2009. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.vocationalqualification.net/vqts/>

- Inštalácia, konfigurácia, programovanie a testovanie častí hardvéru a softvéru za účelom kontroly a regulácie mechatronických systémov a zariadení;
- Príprava a distribúcia technických informácií na nastavenie mechatronických systémov pre každý podnik;
- Diagnostikovanie a oprava porúch mechatronických systémov a zariadení, poradenstvo pre klientov týkajúce sa predchádzania poruchám a upravovanie a rozširovanie mechatronických systémov;

Viac informácií a kompletný opis matrice spôsobilostí VQTS nájdete na webovej stránke projektu VQTS³².

Prístup orientovaný na produkty/služby (Baltické vzdelávanie³³)

Ďalší prístup združovania vzdelávacích výstupov je podľa rozličných produktov alebo služieb, ktoré poskytujú osoby s potrebnou kvalifikáciou. Projekt Baltické vzdelávanie určil nasledujúce jednotky potrebné pre kvalifikáciu maliara a tapetára:

- Maľovanie (vnútorné a vonkajšie);
- Lепенie a tapetovanie;
- Lakovanie objektov a maľovanie kovov;
- Stavanie priečok;
- Podlahárske práce;
- Robenie omietok;
- Suché stavebné práce bez použitia malty;
- Projektové a rekonštrukčné práce.

Zdroj: Baltické vzdelávanie: Odborné vzdelávanie a príprava v regióne Baltického mora (BSR) – Modularizácia kvalifikačných jednotiek pre hlavné povolanie „Maliar a tapetár“.

C5. Kľúčové kompetencie a jednotky

V časti A tohto dokumentu sa uvádzajú odlišné možnosti integrácie kľúčových spôsobilostí do jednotiek vzdelávacích výstupov v rámci kvalifikácií v odbornom vzdelávaní a príprave. Tieto možnosti sú v rámci troch príkladov uvedené nižšie.

// Írsko //

V rámci írskych odborných kvalifikácií, ktoré riadi FETAC, sa určité kľúčové kompetencie alebo prierezové zručnosti (napr. tie, ktoré sa týkajú komunikácie v materinskom jazyku) systematicky zoskupujú do samostatných jednotiek. Napríklad pri kvalifikácii súvisiacej s **chemickým spracovaním** musí osoba získať všetky časti kvalifikácie (každá časť sa skladá z jednotiek)³⁴:

- **Čerpadlá, kompresory a hnacie stroje** (obsahuje tieto jednotky: zdravie a bezpečnosť, čerpadlá, stroje, kompresory, hnacie stroje),

³² <https://www.vocationalqualification.net>

³³ Projekt Baltické vzdelávanie bol financovaný prostredníctvom centralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2006 – 2007. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.baltic-education.eu/index.html>

³⁴ Viac informácií o kvalifikácii je možné nájsť na: <http://fetac.ie/fetac/awardsDirectory.do?method=getMajorAwardDetails&majorAwardId=5404&fromPage=awardsByNFQLevel>

- **Nádrže, potrubia, ventily a oddeľovače pary** (obsahuje tieto jednotky: zdravie a bezpečnosť, nádrže, potrubie, ventily, oddeľovače pary),
- **Komunikácia** (obsahuje tieto jednotky: počúvanie a čítanie, čítanie a písanie, neverbálna a vizuálna komunikácia, komunikačné technológie),
- **Pracovná skúsenosť** (obsahuje tieto jednotky: plánovanie a príprava, skúsenosť, kontrola a hodnotenie).

Okrem týchto štyroch častí musí osoba získať ďalšie tri časti z vopred definovanej skupiny možností. Vyššie uvedený zoznam poukazuje na to, že vzdelávacie výstupy prepojené na kľúčové kompetencie, ako je komunikácia, sú zoskupené do samostatných kvalifikačných častí a sú definované v samostatných jednotkách. Všeobecné vzdelávacie výstupy časti komunikácia sú uvedené v tabuľke č. 8 nižšie. Detailnejší opis vzdelávacích výstupov pre túto jednotku je možné nájsť na internetovej stránke FETAC³⁵.

Tabuľka č. 12: Opis vzdelávacích výstupov pre kľúčové kompetencie v rámci zložky kvalifikácie „Komunikácia“ (Írsko)

Opis vzdelávacích výstupov pre kľúčové kompetencie v rámci zložky kvalifikácie „Komunikácia“
<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjať povedomie o zásadnej úlohe, ktorú zohráva komunikácia v ľudskej interakcii, • získať komunikačné zručnosti dôležité pre odborný a osobný rozvoj, • porozumieť komunikačným princípom a postupom spojeným so zhromažďovaním a odovzdávaním informácií, • získať zručnosti a sebadôveru na vyjadrenie a interpretáciu úmyslu, v písomnej, ústnej a vizuálnej podobe, • rozvíjať kritické povedomie o komunikácii týkajúcej sa správ a médií, • preskúmať využitie moderných komunikačných a informačných technológií a ich uplatnenie v osobnom a odbornom živote.
Konkrétne vzdelávacie výstupy pre jednotku „počúvanie a rozprávanie“ (jedna zo štyroch jednotiek v rámci vyššie uvedenej časti)
<p>Učiaci sa by mali byť schopní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • chápať kľúčové pojmy používané v teórii komunikácie, a to najmä v súvislosti s pracovným životom, ako je odosielateľ, príjemca, správa, kód, kanál, komunikovať, hluk, spätná väzba, kontext, • rozpoznávať druhy počúvania, ktoré sa vyžadujú v rôznych situáciách, napr. porozumenie, interpretácia, prijímanie informácií, • preukázať rozsah spôsobov počúvania zodpovedajúci danej situácii, ako je očný kontakt, výraz tváre, odhodlanie, kontrola vlastných reakcií, • používať komunikačné techniky, ktoré sa vzťahujú na rôzne situácie týkajúce sa práce a voľného času, ako sú: konverzácie, pohovory, oficiálne prezentácie, preberanie správ/odovzdávanie správ a telefónne rozhovory, • aktívne sa zapájať do skupinovej diskusie a uskutočňovania rozhodnutí na základe rokovaní, • účinne spolupracovať a aktívne sa zúčastňovať formálnych stretnutí, • pripravovať prezentáciu, predniesť ju a odpovedať na otázky.

Zdroj: FETAC³⁶

³⁵ <http://www.fetac.ie/doc/WelcomeServlet?DocId=0901df9e80002207>

³⁶ <http://www.fetac.ie/fetac/awardsDirectory.do?method=getMinorAwardDetails&minorAwardId=1917>

// Fínsko //

Stredoškolské kvalifikácie v odbornom vzdelávaní a príprave vo Fínsku obsahujú takzvané „odborné jednotky“ a „jednotky hlavných predmetov“. „Jednotky hlavných predmetov“ obsahujú vzdelávacie výstupy, ktoré dopĺňajú odborné zručnosti s cieľom poskytnúť študentom kompetencie, zručnosti a vedomosti, ktoré budú potrebovať v práci, ďalšom štúdiu a ako občania, pričom môžu byť zároveň nahradené všeobecným stredoškolským štúdiom. Jednotky povinných hlavných predmetov zahŕňajú kľúčové kompetencie, ako sú jazyky, matematika, telesná výchova, ako aj umenie a kultúra.

Avšak niektoré kľúčové kompetencie sú tiež integrované do „odborných jednotiek“. Národné požiadavky pre odborné kvalifikácie, ktoré riadia rôzne stredoškolské odborné kvalifikácie, určujú kľúčové celoživotné zručnosti, ktoré sú zahrnuté do súboru požiadaviek odborných zručností pre odborné jednotky a hlavné predmety. Tieto kľúčové celoživotné zručnosti zahŕňajú učenie sa a riešenie problémov, súčinnosť a spoluprácu, pracovnú etiku, trvalo udržateľný rozvoj, estetiku, komunikáciu a mediálnu kompetencia, ako aj aktívne občianstvo a rozdielnosť kultúr.

C6. Prepojenie medzi jednotkami a programami vzdelávania a odbornej prípravy

Ako už bolo prediskutované v časti A tohto dokumentu, jednotky predstavujú prvky kvalifikácií, a nie programov vzdelávania a odbornej prípravy. Program a jeho vzdelávacie aktivity však pripravujú na kvalifikáciu a jednotky, pričom následne môže dôjsť k jasnému prepojeniu medzi jednotkami a programom.

// Belgicko – po francúzsky hovoriace spoločenstvo //

Vo francúzsky hovoriacom spoločenstve Belgicka je autonómia poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy pri organizovaní vzdelávania kľúčovým pilierom systému vzdelávania a odbornej prípravy (túto pedagogickú autonómiu zaručuje ústava). V dôsledku toho nemôžu orgány zodpovedné za sústavu kvalifikácií definovať spôsob, ktorým budú poskytovatelia vzdelávania organizovať cesty vzdelávania. V rámci prebiehajúcej reformy týkajúcej sa kvalifikácií je zámerom:

- zabezpečiť súdržnosť kvalifikácií na národnej úrovni prostredníctvom zadefinovania spoločne schválených jednotiek pre každú kvalifikáciu; a
- chrániť autonómiu poskytovateľov tým, že sa im ponechá plná autonómia v rozhodovaní o tom, ako budú definovať vzdelávacie cesty, ktoré vedú k daným jednotkám a kvalifikáciám.

// Španielsko //

V rámci španielskej sústavy kvalifikácií je „jednotka kompetencie“ minimálnou kombináciou odborných spôsobilostí, ktoré môžu byť uznané a na základe ktorých možno získať čiastočnú akreditáciu. Tieto „jednotky spôsobilostí“ sú spoločným referenčným bodom pre jednotlivé ministerstvá školstva a práce, ktoré vytvárajú kvalifikácie. Sú základom pre tvorbu kvalifikácií v odbornom vzdelávaní a príprave a súvisiacich programoch vzdelávania a odbornej prípravy. Kvalifikácie ministerstva školstva sú založené na modulovej štruktúre. Programy vzdelávania a odbornej prípravy sú organizované do odborných modulov, ktoré sa delia na dva typy: tie, ktoré súvisia s „jednotkou kompetencie“ (najšpecifickejšie) a prierezové alebo základné moduly, ktoré pomáhajú vytvárať základné prierezové zručnosti súvisiace s odbornou kompetenciou, ktorá je základom konkrétnej kvalifikácie. Odborné moduly tvoria oblasti teoretických a praktických vedomostí. Ak si to odborný profil kvalifikácie vyžaduje, sú doňho zahrnuté odborné moduly, ktoré poskytujú vzdelávanie v informačných a komunikačných technológiách, jazykoch a prevencii rizík na pracovisku. Vo všetkých ostatných kurzoch odbornej prípravy je tento typ vzdelávania prierezovo zahrnutý do odborných modulov, ktoré tvoria kvalifikáciu.

V Španielsku existujú rozličné spôsoby, v rámci ktorých sú odborné moduly previazané s „jednotkami spôsobilostí“:

- môže existovať vzájomný vzťah, pomocou ktorého sa jeden modul pripravuje na jednu konkrétnu „jednotku kompetencie“;
- ale modul môže tiež pripravovať na niekoľko „jednotiek spôsobilostí“ alebo niekoľko modulov môže pripraviť pre jednu „jednotku kompetencie“;
- niektoré moduly sa netýkajú konkrétnej „jednotky kompetencie“, ale pre niektoré z nich môžu byť prierezové.

Odborné moduly sú pomerne rozsiahle (pozri príklad nižšie), pričom sa môžu ďalej deliť do vzdelávacích modulov podľa poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy, ktorí definujú konkrétne programy vzdelávania a odbornej prípravy.

Zdroj: Refernet Španielsko (2009) Španielsko: *Odborné vzdelávanie a príprava v Európe – Národná správa*³⁷

Nižšie uvedený príklad kvalifikačného opisu vysokokvalifikovaného technika v rámci stavebných projektov znázorňuje tento vzťah medzi „jednotkami spôsobilostí“ a modulmi.

Tabuľka č. 13: Technik v projektoch pozemného staviteľstva (Španielsko)

Všeobecná kompetencia : navrhovať technické dokumenty projektov pozemného staviteľstva, vypracovať plány rekonštrukcií budov, riadiť a kontrolovať dokumenty týkajúce sa výkonu prác, dodržiavať právne predpisy a predpisy týkajúce sa životného prostredia, zdravia a bezpečnosti.

Jednotky spôsobilostí (v Národnom katalógu odborných kvalifikácií)	Odborné moduly	Vyučovací hodiny	Typ modulu
žiadne	0562. Stavebné štruktúry	100	Posudzované prostredníctvom vzdelávacieho systému
	0573. Odborná príprava a poradenstvo	90	
	0574. Obchodná a podnikateľská iniciatíva	60	
UC0638_3: Vytvoriť stavebné združenie	0563. Stavebné združenia	290	Priamo prepojené na jednotky spôsobilostí
UC0639_3: Realizovať stavebné projekty a dohliadať na postup prác	0570. Postup prác na bytových stavebných projektoch.	160	
UC0876_3: Riadiť systémy dokumentácie stavebných projektov	0571. Postup prác na nebytových stavebných projektoch	120	
UC0874_3: Sledovať stavebný plán	0566. Stavebný plán	80	
UC0875_3: Kontrolovať náklady na stavbu	0564. Stavebné opatrenia a hodnotenia	80	
UC0879_3: Prepracovať stavebné projekty	0565. Nastavenie stavebných prác	130	
UC1195_3: Pomáhať v procese stavebnej energetickej certifikácie	0569. Energetická výkonnosť v stavebníctve	60	
UC0640_3: Ponúkať stavebné zariadenia			
UC1162_3: Vypracovať plány			

³⁷

http://libserver.cedefop.europa.eu/vetelib/eu/pub/cedefop/vetreport/2009_CR_ES.pdf

tepelných zariadení	0568. Stavebné montáže.	130	
UC1280_3: Vypracovať plány elektrických distribučných systémov a sietí			
žiadne	0567. Dizajn a pozemné staviteľstvo.	130	Odvožené z profesijného profilu. Prechádza niekoľkými jednotkami spôsobilostí.
	0572. Stavebný projekt.	40	
	0575. Vzdelávanie na pracovisku.	400	

Zdroj: španielske ministerstvo školstva

C7. Rozličné typy jednotiek

V časti A je rozdiel medzi jednotkami, ktoré sú:

- povinné,
- voliteľné,
- nepovinné.

Príklad: Povinné a voliteľné jednotky (Írsko)

Za účelom získania kvalifikácie (úplnej kvalifikácie) v oblasti farmaceutického priemyslu musí učitelia sa:

- získať tieto povinné časti (každá je zložená z jednotiek): základné farmaceutické zručnosti; všeobecné farmaceutické činnosti,
- vybrať si jednu z týchto troch voliteľných častí: spracovanie aktívnych farmaceutických príprav, ukončené farmaceutické spracovanie, spracovanie biofarmaceutík.

Príklad: Nepovinné jednotky (Fínsko)

Vo Fínsku sú stredoškolské odborné kvalifikácie (120 kreditových bodov³⁸) zložené z odborných kvalifikačných modulov (90 kreditových bodov) a jednotiek hlavných predmetov potrebných na doplnenie si odborných zručností (20 kreditových bodov), ktoré môžu byť povinnými alebo voliteľnými, ako aj nepovinnými jednotkami (10 kreditových bodov).

- **Odborné jednotky** sú založené na pracovných a funkčných jednotkách, ktoré sú vo svete práce a zahŕňajú aspoň 20 kreditových bodov za vzdelávanie na pracovisku. Okrem toho, všetky kvalifikácie obsahujú odborné jednotky, ktoré zahŕňajú požiadavky na odborné zručnosti, ktoré sa týkajú kľúčových spôsobilostí, akými sú podnikateľské kompetencie a schopnosti, ako aj tie, ktoré vedú k posilneniu zdravia a pracovnej výkonnosti. Každá kvalifikácia tiež zahŕňa konečný projekt. Odborné jednotky sú rozdelené do nasledovných kategórií:
 - základné a špecifické študijné jednotky v určitom odbore (povinné a spoločné pre všetky kvalifikácie v danom odbore),
 - špecializované študijné jednotky (čiastočne voliteľné: ak sa chce učitelia sa pripraviť na konkrétnu špecializáciu, tak si on/ona musí vybrať tieto jednotky),
 - ďalšie voliteľné jednotky (poskytovateľ odborného vzdelávania a prípravy je ten, kto rozhodne o tom, aké ďalšie voliteľné jednotky poskytne učiacim sa).

³⁸

Je potrebné poukázať na to, že toto sa vzťahuje na národný systém kreditových bodov.

- **Jednotky hlavných predmetov** na doplnenie si odborných zručností majú za cieľ poskytnúť študentom zručnosti a vedomosti, ktoré budú potrebovať v práci, ďalšom štúdiu a ako občania, pričom ich možno nahradiť všeobecným štúdiom na strednej škole. Povinné hlavné jednotky predmetov zahŕňajú jazyky, matematiku, telesnú výchovu a tiež umenie a kultúru. Tieto jednotky sú spoločné pre všetky kvalifikácie toho istého typu v odbornom vzdelávaní a príprave.
- **Nepovinné jednotky** môžu byť odborné jednotky, jednotky hlavných predmetov alebo všeobecné a záujmovovo orientované jednotky.

Učiaci sa si tiež môžu ako súčasť stredoškolských odborných kvalifikácií vybrať moduly z iných odborných, ďalších alebo špecializovaných kvalifikácií. Tým získajú ďalšie kredity. Okrem toho, šance na účasť na ďalšom vzdelávaní si môžu zlepšiť absolvovaním všeobecného stredoškolského vzdelávania a prijímacou skúškou na všeobecnú strednú školu, či postupným započítaním väčšieho množstva odborných jednotiek, než si vyžaduje rozsah kvalifikácie.

Primerane svojej schopnosti učiť sa, životnej situácii alebo zamestnaniu sa môžu učitelia sa tiež rozhodnúť ukončiť v tom istom čase jednu alebo viac kvalifikačných jednotiek. V takýchto prípadoch, ak je to možné, navrhnú poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy v spolupráci s pracoviskami plán pre učiacich sa, ktorým ukončia úplnú kvalifikáciu.

Príklad toho, ako táto štruktúra kvalifikácií a rôznych typov jednotiek umožňuje vo Fínsku individuálne cesty vzdelávania, je uvedený v časti C.19.

Zdroj: fínska Národná rada pre vzdelávanie

C8. Jednotky a úrovne

Ako sa uvádza v časti A tohto dokumentu, všetko závisí od sústavy kvalifikácií a spôsobu používania úrovne a jednotiek, napríklad:

- V Českej republike môžu úplné kvalifikácie obsahovať niekoľko čiastočných kvalifikácií. Tieto čiastočné kvalifikácie možno považovať za jednotky, pretože ich je možné zhromaždiť s cieľom dosiahnutia úplnej kvalifikácie. Avšak každá čiastočná kvalifikácia je sama o sebe na trhu práce platná. Napríklad získanie živnosti je podmienené dosiahnutím čiastočnej kvalifikácie. To je dôvod, prečo má každá čiastočná kvalifikácia svoju úroveň. Čiastočná kvalifikácia môže byť: o jednu úroveň nižšie, na tej istej úrovni alebo o jednu úroveň vyššie nad úrovňou úplnej kvalifikácie.
- Vo Veľkej Británii má v rámci kvalifikačného a kreditového rámca každá jednotka svoju úroveň a každá jednotka je zaradená „do rámca“ (podpornou súčasťou rámca je databáza jednotiek a tiež databáza kvalifikácií). Dôvodom toho je, že jednotky sa používajú na to, aby podporovali rozličné kvalifikácie (existuje mnoho jednotiek, ktoré sú spoločné pre viaceré kvalifikácie). Orgán na udeľovanie kvalifikácií môže pri tvorbe novej kvalifikácie použiť existujúce jednotky a pridať nové jednotky. Jednotky môžu byť na inej úrovni ako úplná kvalifikácia. Napríklad jednotka *Rozprávanie vo francúzskom jazyku*, ktorá je na úrovni 3 v kvalifikačnom a kreditovom rámci (úroveň 4 EKR) by mohla byť súčasťou kvalifikácií na vyššej úrovni. Najmenej 50% jednotiek kvalifikácie (50% z hľadiska kreditových bodov) však musí byť na tej istej úrovni ako úplná kvalifikácia.
- Vo Francúzsku majú úroveň len úplné kvalifikácie, ale nie jednotky. Pri rôznych kvalifikáciách existuje medzi jednotkami rovnocennosť, čo znamená, že ak sa osoba pripravuje na ďalšiu kvalifikáciu, je v niektorých prípadoch možné uznať jednotku, ktorá bola súčasťou kvalifikácie A. Toto je však možné len pri kvalifikáciách, ktoré sú na rovnakej úrovni. Okrem toho,

ak nebola dosiahnutá úplná kvalifikácia, tak jednotky nemôžu byť prenositeľné na ďalšiu kvalifikáciu.

C9. Využitie základných aktivít na porovnanie kvalifikácií

Na to, aby bol medzi rôznymi sústavami kvalifikácií (napr. v dvoch rôznych krajinách) možný prenos kreditov, musia partnerské inštitúcie identifikovať to, či vzdelávacie výstupy z jednej sústavy sú vhodné/prijateľné pre inú sústavu. Toto je podmienka pre uznávanie kreditov.

Prvým krokom v tomto porovnávaní je zistiť, či sú dané kvalifikácie podobné. To sa uskutočňuje na základe ich úrovne (pomocou EKR), povolania, ku ktorému tieto kvalifikácie vedú, a vzdelávacích výstupov kvalifikácie.

Dva príklady uvedené nižšie (tabuľky 10 a 11) predstavujú prístup, v rámci ktorého partnerské inštitúcie identifikujú podobnosti a rozdiely v kvalifikáciách, pričom základom prístupu sú:

1. Pochopením vzdelávacích výstupov príslušných kvalifikácií sa identifikujú základné aktivity pre konkrétnu profesiu/povolanie;
2. Na základe týchto základných aktivít, ktoré umožňujú identifikáciu spoločných znakov, sa následne mapujú rôzne kvalifikácie z partnerských sústav kvalifikácií.

Ako je možné vidieť v týchto dvoch tabuľkách, rozdiely sa môžu v závislosti od kvalifikácie podstatne líšiť – zdá sa, že kvalifikácie pre kaderníkov boli v rámci partnerských sústav kvalifikácií veľmi podobné, kým pre automechanikov sa v kvalifikáciách ukázali omnoho väčšie rozdiely.

Tabuľka č. 14: Základné aktivity pre povolanie kaderníka v rámci kvalifikácií, ktoré pripravujú pre túto profesiu v partnerských sústavách kvalifikácií (pilotný projekt ECVET OPIR³⁹)

Základné aktivity spoločné pre všetkých partnerov projektu								
Základné aktivity identifikoval tím odborníkov, ktorí majú v rámci svojich sústav kvalifikácií hlboké vedomosti o národných kvalifikáciách, ktoré sa týkajú tohto povolania. Niektoré základné aktivity možno identifikovať vo všetkých kvalifikáciách v rámci partnerstva, kým iné sú špecifické pre jednu alebo niekoľko kvalifikácií. Základné aktivity očíslované 1 až 8 sú spoločné pre všetky dotknuté kvalifikácie.								
1.	Umytie vlasov šampónom a starostlivosť o vlasy (diagnostika vlasov a vlasovej pokožky, výber vhodných prípravkov pre daný typ vlasov a vlasovej pokožky, ako aj postupov, ktoré budú nasledovať) <ul style="list-style-type: none"> • Pripraviť a upratať pracovisko, • Použiť hygienické, bezpečnostné postupy, ako aj opatrenia na ochranu životného prostredia a ergonomické techniky. 							
2.	Vytvorenie jednoduchého (základného) pánskeho a dámskeho strihu vlasov <ul style="list-style-type: none"> • Pripraviť a upratať pracovisko, • Použiť hygienické, bezpečnostné postupy, ako aj opatrenia na ochranu životného prostredia a ergonomické techniky. 							
3.	Vytvorenie dámskych a pánskych účesov (česanie, sušenie vlasov atď.) <ul style="list-style-type: none"> • Pripraviť a upratať pracovisko, • Použiť hygienické, bezpečnostné postupy, ako aj opatrenia na ochranu životného prostredia a ergonomické techniky. 							
4.	Vytvorenie trvalých účesov: <ul style="list-style-type: none"> • Trvalá, vodová trvalá,.... - Pripraviť a upratať pracovisko, - Použiť hygienické, bezpečnostné postupy, ako aj opatrenia na ochranu životného prostredia a ergonomické techniky 							
5.	Farbenie, odfarbovanie, vytvorenie melíru: <ul style="list-style-type: none"> • Miešanie, aplikácia a vymývanie prípravkov z vlasov.... - Pripraviť a upratať pracovisko, - Použiť hygienické, bezpečnostné postupy, ako aj opatrenia na ochranu životného prostredia a ergonomické techniky 							
7.	Komunikácia so zákazníkom							
8.	Organizácia práce a plánovanie							
Základné aktivity špecifické pre niektoré krajiny v partnerstve								
		ES - Andalúzia	ES - Katalánsko	BE – Francúzsky hovoriace spoločenstvo	IT Lombardsko	RO	FR	CH – Francúzsky hovoriaci región
9.	Starostlivosť o bradu a fúzy							
10.	Navrhovanie účesu vhodného pre zákazníka a poskytovanie poradenstva o službách Poznámka: V niektorých sústavách sa táto aktivita vykonáva, ale nehodnotí sa.							

Zdroj: OPIR (pilotný projekt ECVET)

³⁹ Projekt OPIR je pilotným projektom, ktorý je financovaný prostredníctvom centralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v rámci Výzvy na podávanie návrhov projektov 2008. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=8>.

Tabuľka č. 15: Základné aktivity pre povolanie automechanika v rámci kvalifikácií, ktoré pripravujú pre túto profesiu v partnerských sústavách kvalifikácií (pilotný projekt ECVET OPIR⁴⁰)

Základné aktivity		ES - Andalúzia	ES – Katalánsko	BE – Francúzsky hovoriace spoločenstvo	IT Lombardsko	RO	FR	CH – Francúzsky hovoriaci región
1.	Plánovanie a organizácia výroby.							
2.	Príprava zariadení a systémov.							
3.	Zabezpečenie prognózy výrobku (plánovanie).							
4.	Zabezpečenie prípravy výrobku (katalogizačné údaje, usporiadanie, testovanie a nastavenie).							
5.	Zabezpečenie kvality výroby.							
6.	Účast' na zvyšovaní kvality.							
8.	Uplatňovanie právnych predpisov týkajúcich sa zdravia a bezpečnosti.							
9.	Štúdium a výklad technických dokumentov (plánov, noriem, záznamov...).							
10.	Používanie softvéru CAD (CAD) na zakresľovanie.							

C10. Jednotky v rámci partnerstiev ECVET pre mobilitu

Ako už bolo uvedené v časti A, existujú rôzne spôsoby, v rámci ktorých môžu partnerstvá pre nadnárodnú geografickú mobilitu používať jednotky na podporu mobility. Nižšie uvedené príklady znázorňujú tri nasledovné prípady:

- Partnerstvá sa zhodujú v tom, že jednotky (vzdelávacie výstupy) tak, ako existujú v kvalifikáciách národných sústav kvalifikácií, sú rovnocenné, a tým vhodné na prenos;
- Na základe analýzy zhody medzi kvalifikáciami v partnerských sústavách kvalifikácií definujú partnerstvá malý počet jednotiek, ktoré zhromažďujú vzdelávacie výstupy, ktoré sú prítomné vo všetkých kvalifikáciách, ale nevyhnutne neformujú jednotky v partnerských sústavách. Tieto „jednotky otvorené pre mobilitu“ sa navrhujú tak, aby boli vhodné najmä pre mobilitu;
- Partnerstvo definuje súbor spoločných referenčných jednotiek, ku ktorým každý z partnerov prideluje kvalifikáciu a jednotky, ktoré existujú v ich sústave kvalifikácií. Tieto referenčné jednotky slúžia ako prevodový nástroj;

⁴⁰ Projekt OPIR je pilotným projektom, ktorý je financovaný prostredníctvom centralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v rámci Výzvy na podávanie návrhov projektov 2008. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=8>.

- Partnerstvo definuje súbor spoločných jednotiek, ktoré je možné nájsť v kvalifikáciách vo všetkých partnerských sústavách kvalifikácií. Na všeobecnej úrovni sú medzi partnerskými sústavami vzdelávacie výstupy pre tieto jednotky rovnaké, a tým ich je možné uznávať.

Dohoda o rovnocennosti medzi vzdelávacími výstupmi (VaLOGreg⁴¹)

VaLOGreg projekt sa netýka navrhovania spoločných jednotiek alebo prepojení, ale priamo analyzuje existujúce kvalifikácie s cieľom dosiahnuť rovnocennosť vzdelávacích výstupov naprieč všetkými jednotkami (tam, kde existujú) alebo kvalifikáciami (tam, kde sústava nepoužíva jednotky).

Za týmto účelom projekt po prvýkrát identifikuje to, ktoré kvalifikácie sú v rámci oblastí súvisiacich s partnerstvom (mechanika a elektrotechnika) širšie porovnateľné. Realizuje sa to analýzou profilu zamestnania, oblasťou jeho činnosti a hlavnými úlohami súvisiacimi s povoláním.

Na základe kritérií ECVET každú kvalifikáciu následne analyzuje skupina národných expertov (zaoberajúca sa konkrétnou kvalifikáciou). To znamená, že každá expertná skupina vypracuje opis národnej kvalifikácie na základe špecifikácií ECVET (napr. jednotky majú názov a v rámci každej jednotky sú opísané vzdelávacie výstupy, atď.).

V tretej etape odborníci každú oblasť prediskutujú a vypracujú spoločné stanovisko o zlučiteľnosti alebo zhode, ale tiež možno o rozdieloch vo výsledkoch vzdelávania v rámci kvalifikácií v partnerských krajinách. Následne tento výstup overí riadiaca skupina. Výstupom bude prijatie rozhodnutia o tom, aké vzdelávacie výstupy v existujúcich kvalifikáciách je možné počas mobility ECVET získať.

V krajinách zapojených do partnerstva, kde v sústave kvalifikácií neexistujú jednotky, sa vzdelávacie výstupy porovnateľné s vzdelávacími výstupmi v ďalších partnerských krajinách zoskupujú do jednotiek, ktoré slúžia konkrétne na účely mobility.

Zdroj: VaLOGreg

Identifikovanie jednotiek „otvorených pre mobilitu“ (ECVET ASSET⁴²)

Projekt ECVET ASSET definuje malý počet jednotiek, ktoré sú vhodné na účely mobility a sú spoločné pre všetkých zapojených partnerov. Podobne ako je uvedené v príklade vyššie, projekt najskôr definuje kvalifikácie, ktoré sú porovnateľné v rámci sústav kvalifikácií všetkých partnerov.

Pri analyzovaní kvalifikácií z hľadiska základných aktivít súvisiacich s povoláním, partneri identifikujú oblasti, ktoré sú spoločné pre ich sústavy kvalifikácií. Následne sa vyberajú len tie oblasti (v tejto fáze definované z hľadiska aktivít súvisiacich s povoláním), ktoré sú vhodné na mobilitu (pozrie nižšie). Tie sú opísané z hľadiska vzdelávacích výstupov, pričom dohody sa týkajú ich hodnotenia a posudzovania. Keďže tieto jednotky boli navrhnuté tak, aby zodpovedali prostrediu mobility tohto konkrétneho partnerstva, opisujú sa ako jednotky „otvorené pre mobilitu“.

Kritériá tvorby týchto jednotiek „otvorených pre mobilitu“ sú:

- Zbližovanie kvalifikácií v príslušných krajinách: to znamená, že obsah jednotky (vzdelávacích výstupov) je prítomný v kvalifikáciách všetkých partnerských krajín;
- Rozmer (veľkosť) jednotky: počet a komplexnosť vzdelávacích výstupov v jednotke musí byť vhodný pre obdobie mobility po dobu troch týždňov;

⁴¹ VaLOGreg projekt bol pilotný projekt financovaný prostredníctvom centralizovaných akcií v rámci Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2008-2011. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=16>

⁴² Projekt ECVET ASSET bol pilotným projektom financovaným prostredníctvom centralizovaných akcií v rámci Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2008-2011. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=9>

- Chronológia (pedagogický postup): partnerstvo sa dohodlo na tom, že mobilita sa uskutoční v druhej časti odbornej prípravy (v niektorých sústavách je to ekvivalent k druhému roku). Preto musia byť vzdelávacie výstupy v týchto jednotkách na takej úrovni, ktorá by mala byť dosiahnutá v druhej časti programu vzdelávania a odbornej prípravy.

Príklad jednotky navrhnuť v rámci projektu ECVET ASSET, ktorá spĺňa spomínané kritériá, je uvedený v tabuľke č. 12.

Na to, aby bolo možné počas obdobia mobility jednotku dokončiť, musia byť splnené nasledovné predpoklady:

Technické predpoklady:

- *Ešte pred začatím programu odbornej prípravy na túto jednotku, musí byť študent schopný dokončiť údržbu štandardného brzdového systému (okrem ABS).*

Metodologické predpoklady:

- *Ešte pred začatím programu odbornej prípravy na túto jednotku, musí byť študent schopný:*
 - *porozumieť elektrickej schéme,*
 - *identifikovať vzájomné pôsobenie periférnych systémov,*
 - *použiť osciloskop na vizualizáciu signálov zo systémov vozidla,*
 - *urobiť testy pomocou diagnostického nástroja,*
 - *zvoliť na požadovanú prácu vhodné dokumenty.*

Zdroj: ECVET ASSET

Tabuľka č. 16: Príklad jednotky „otvorenej pre mobilitu“ z projektu ASSET

Systémy riadenia stability vozidla (ECVET ASSET)		
Vedomosti	Zručnosti	Kompetencie
1. Protiblokovacie brzdové systémy kolesa: 1.1. Teória prevádzky <ul style="list-style-type: none"> • Integrovaný systém • Dodatočný systém 1.2. Štúdium obvodov <ul style="list-style-type: none"> • Elektrický obvod (vstup/výstup) • Hydraulický obvod 1.3. Stratégia systému kontroly 1.4. Diagnostika, údržba a servis 2. Protišmykové systémy 2.1. Teória prevádzky 2.2. Elektrické obvody (vstupy/výstupy) 2.3. Hydraulické obvody 2.4. Vzájomné pôsobenie medzi pomocnými systémami 2.5. Diagnostika, údržba a servis 2.6. Špecifiká kontroly systému pohonu všetkých kolies	Z1: Identifikovať prvky, ktoré tvoria protiblokovací brzdový systém kolesa, elektrické a hydraulické spojenia a špecifiká protišmykového systému a kontroly stability. Z2: Vytvoriť diagnostický postup, ktorý berie do úvahy možné vzájomné pôsobenia medzi periférnymi systémami. Z3: Použiť testovací postup. Z4: Zvoliť druh činnosti, ktorá sa má uskutočniť. Z5: Opraviť/vymeniť súčiastky systémov riadenia stability vozidla.	S1: Diagnostikovať a opraviť systém riadenia stability vozidla. S2: Organizovať prácu s ohľadom na zdravotné a bezpečnostné pravidlá.

3. Systémy kontroly stability 3.1. Teória prevádzky 3.2. Elektrické obvody 3.4. Hydraulické obvody 3.5. Senzory (vstupy/výstupy) 3.6. Diagnostika, údržba a servis		
--	--	--

Vytvorenie spoločných referenčných jednotiek (Recomfor/Cominter⁴³)

Prístup spoločných referenčných jednotiek zahŕňa tieto hlavné kroky:

1. Definovanie referenčného profilu zamestnania na európskej úrovni (medzi partnerskými inštitúciami). V prípade projektov Recomfor a Cominter ide o „obchodného asistenta pre import a export“. Profil je opísaný z hľadiska činností a úloh. Návrh tohto profilu zahŕňa konzultácie so zástupcami sektora. Profil berie do úvahy rôzne národné špecifiká, ale jeho hlavným cieľom je zdôrazniť základné aktivity;
2. Definovanie vedomostí, zručností a spôsobilostí učiacich sa potrebných na získanie kvalifikácie;
3. Zoskupovanie týchto vzdelávacích výstupov do jednotiek, ktoré sú na týchto základných aktivitách založené.

Boli prijaté flexibilné postupy, ktorých cieľom je prispôsobiť referenčné jednotky realite národných kvalifikácií.

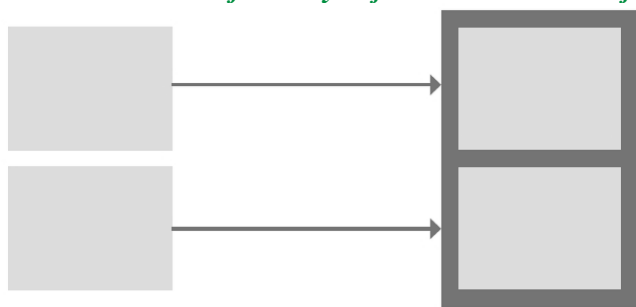
Spoločné referenčné jednotky umožňujú flexibilné prispôbenie sa každej národnej sústave. Existujú rôzne spôsoby, na základe ktorých možno spoločný opis použiť:

- Tvoria národné kvalifikácie: v tomto prípade sú všetky referenčné jednotky používané na národnej úrovni, pričom neexistujú žiadne ďalšie národné jednotky/vzdelávacie výstupy;
- Referenčné jednotky tvoria súčasť širšej kvalifikácie: k spoločným referenčným jednotkám tak môžu byť pridané ďalšie jednotky;
- Referenčné jednotky môžu byť súčasťou niekoľkých kvalifikácií: takže sa používa len časť spoločných referenčných jednotiek, ktoré tvoria kvalifikáciu ako takú.

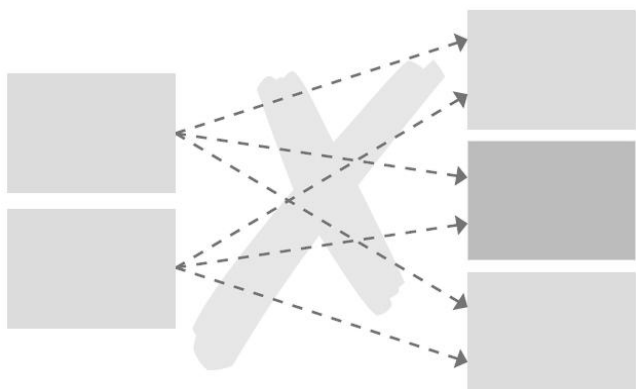
Referenčné jednotky, ako boli definované, sú celistvými zoskupeniami vzdelávacích výstupov, ale vždy je možné nájsť ďalšie väzby. V takomto prípade môžu byť referenčné jednotky spoločne zoskupené tak, aby vytvorili väčšie jednotky, alebo môžu byť rozdelené do súboru menších jednotiek. Preto je na zachovanie kompatibility s inými systémami a uľahčenie mobility dôležité dodržiavať niekoľko jednoduchých pravidiel (pozri nižšie). Na uľahčenie uznávania z jednej sústavy do druhej sa neodporúča rozdeliť tak vzdelávacie výstupy z jednej referenčnej jednotky do niekoľkých, ako ani vzdelávacie výstupy z iných referenčných jednotiek (pozri druhý príklad uvedený nižšie).

⁴³ Projekt Recomfor (ktorému predchádzal projekt Comiter) bol projektom siete, ktorý bol financovaný v rámci centralizovaných akcií Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2008 – 2012. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.recomfor.eu/>

Schéma č. 3: Od referenčných jednotiek k rozsiahlejším národným jednotkám (projekt Recomfor)

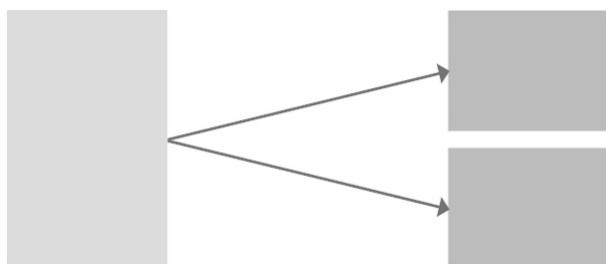

2 (alebo viac)
referenčných
jednotiek tvorí
jednu národnú
jednotku.

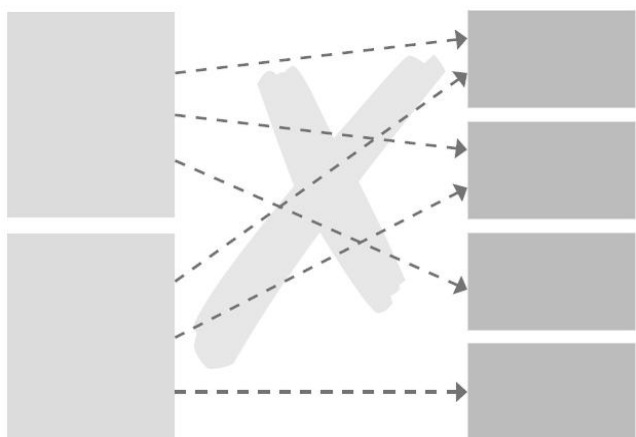

Neodporúča sa
rozdeľovať
vzdelávacie výstupy
z jednej referenčnej
jednotky do
niekoľkých
nesúrodých jednotiek.

Od referenčných jednotiek k menším jednotkám

Vzdelávacie výstupy
z jednej referenčnej
jednotky možno
rozložiť do niekoľkých
národných jednotiek,
pričom bude
zachovaná integrita
referenčnej jednotky.

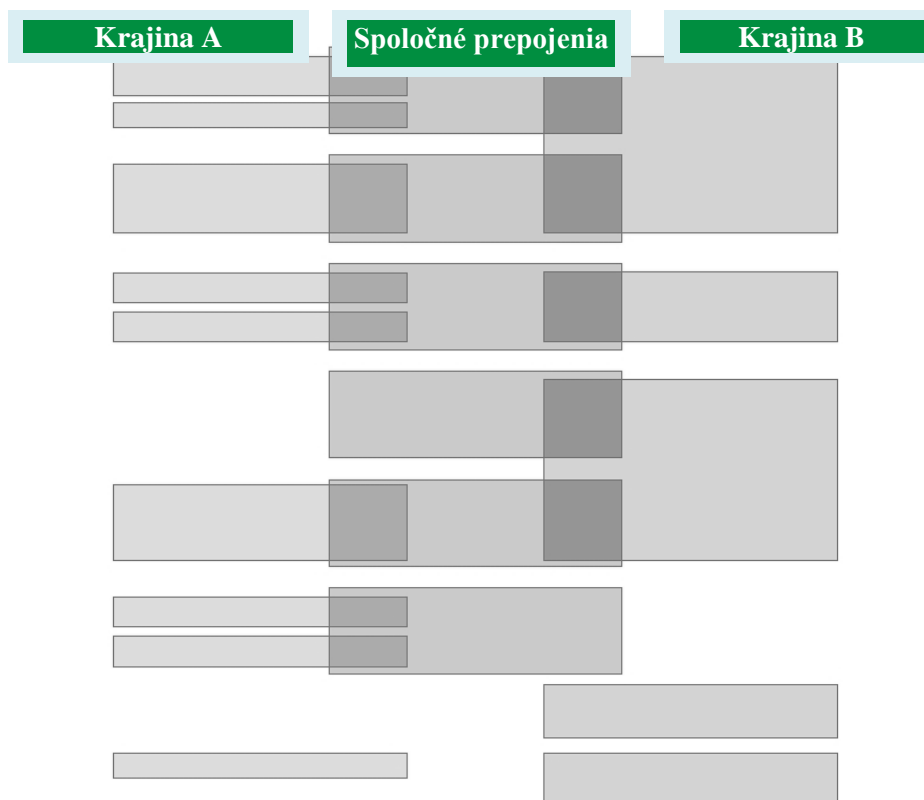

Neodporúča sa
rozdeľovať
vzdelávacie výstupy
z jednej referenčnej
jednotky do
niekoľkých národných
jednotiek, ak to vedie
k vytváraniu
nesúrodých jednotiek.

Kombinované riešenia možno očakávať v prípade, že integrita referenčných jednotiek bude zachovaná.

Prostredníctvom tohto mechanizmu možno kvalifikácie porovnávať naprieč sústavami, pričom porovnateľné jednotky možno ľahko identifikovať a uznávať.

Schéma č. 4: Spoločné referenčné jednotky a vzťah s národnými kvalifikáciami

Zdroj: Recomfor

Definovanie spoločných jednotiek (SME Master⁴⁴)

Projekt SME Master definuje jednotky, ktoré sú v rámci účastníckych krajín spoločné pre kvalifikáciu pekársky majster. Tieto jednotky a ich vzdelávacie výstupy sú definované na pomerne všeobecnej úrovni, aby sa mohli prispôbovať požiadavkám na národnej úrovni. Okrem toho zoznam jednotiek, ktoré definoval projekt, predstavuje súčasný status quo kvalifikácie remeselnícky majster. V snahe brať do úvahy budúci vývoj tejto kvalifikácie a zároveň zostať otvoreným iným krajinám, možno matricu výsledku vzdelávania rozšíriť pridaním nových jednotiek. Existujúce jednotky musia byť pravidelne preskúmané a v prípade potreby pozmenené alebo úplne odstránené.

Projekt SME Master Plus zaznamenal, že špecifikácia zamestnania remeselnícky majster je vo všetkých partnerských krajinách veľmi podobná: podnikateľská kvalifikácia pre malé a stredné podniky, ktorá spája obchodné a personálne riadiace zručnosti, ako aj technické a odborné špecifické know-how.

Podobne boli, napriek mnohým rozdielom medzi krajinami, identifikované niektoré zhodné prvky, ktoré sa týkali štruktúry a obsahu odbornej prípravy a kvalifikácie remeselníckeho majstra. Okrem odborne špecifickej oblasti (zhodnej pre všetky programy vzdelávania a odbornej prípravy remeselníckeho majstra v danej krajine), v ktorej sa dôraz kladie na odovzdávanie vedomostí v oblasti obchodnej administratívy, ako aj na výučbové a vzdelávanie zručnosti, sa odborná príprava týka technickej oblasti, v rámci ktorej sa získavajú špecifické obchodné kompetencie týkajúce sa daného povolania alebo sektora.

⁴⁴ SME Master a SME Master Plus boli pilotné projekty, ktoré boli financované prostredníctvom centralizovaných akcií Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2006-2007 a 2008-2011. Viac informácií je možné nájsť na: <http://sme-master.schnittsteller.de/> a na <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=10>

Najprv sa identifikujú dve hlavné oblasti činnosti – „riadenie“ a „technológia“. Tie sa potom delia do niekoľkých jednotiek. Následkom ďalšej diferenciacie bolo vytvorených desať jednotiek, ktoré zodpovedajú základným oblastiam činností remeselníckeho majstra. Ide o týchto desať jednotiek:

- účtovníctvo a kontrolu,
- zostavovanie rozpočtu a výpočtov,
- podnikanie a finančné riadenie malých a stredných podnikov,
- riadenie ľudských zdrojov,
- tutoring,
- marketing a riadenie predaja pre malé a stredné podniky,
- výroba pekárenských výrobkov,
- bezpečnosť a hygiena potravín,
- riadenie kvality a bezpečnosti,
- odborne špecifická obchodná administratíva.

Takže matrica výsledku vzdelávania predstavuje tie vzdelávacie výstupy, ktoré sa vyskytovali v kvalifikácii remeselníckeho majstra vo všetkých partnerských krajinách projektu SME Master. Špecifické kompetencie jednotlivých profilov kvalifikácií (napr. zručností v cudzom jazyku vo Francúzsku) sa nezohľadňujú. Dôsledkom je teda výsledok vzdelávania zameraný na zobrazenie „najmenšieho spoločného menovateľa“, t.j. „profilu základnej kvalifikácie“ pekárskemu majstra.

Zdroj: SME Master⁴⁵

Používanie ECVET v prostrediach, v ktorých sa národné kvalifikácie nevytvárajú na základe jednotiek (Credchem)

Väčšina partnerov zapojených do projektu **Credchem** pôsobí v sústavách kvalifikácií, ktoré nedefinujú kvalifikácie z hľadiska jednotiek (napríklad Nemecko alebo Slovenská republika). Avšak kvôli uľahčeniu mobility učiacich sa a podpore kvality mobility badať ochotu používať ECVET. Kľúčom k projektovému prístupu je:

- spoločná metodológia na identifikáciu a opis vzdelávacích výstupov, ktoré sú súčasťou kvalifikácií vo všetkých partnerských krajinách a
- používanie „jednotiek mobility“ alebo jednotiek pre mobilitu.

Jednotky mobility sú súborom vzdelávacích výstupov, ktoré si schválili a definovali dve partnerské inštitúcie (domovská a hosťiteľská). Vzdelávacie výstupy týchto jednotiek sú prítomné v kvalifikáciách oboch sústav, ale netvorí jednotku na úrovni sústavy. Preto sú „jednotky mobility“, podľa ich použitia v projekte Credchem, konceptom, ktorý podporuje mobilitu učiacich sa, ale nie sú prvkom, ktorý zostavuje kvalifikáciu.

„Jednotky mobility“ v rámci tohto projektu sa v domovskej sústave nemôžu posudzovať a uznávať ako celok. Posudzujú sa ako súčasť cesty vzdelávania učiaceho sa, pričom vzdelávacie výstupy sa uznávajú len vtedy, keď učiaci sa získal úplnú kvalifikáciu.

Partneri projektu vnímajú veľkú pridanú hodnotu používania takýchto „jednotiek mobility“ z hľadiska vzdelávania sa v zahraničí:

- Kvalita mobility sa zvyšuje: dohoda o výsledkoch vzdelávania a ich transparentnosti, ktoré by mal učiaci sa v zahraničí získať, objasňuje očakávania, čo hosťiteľská inštitúcia učiacemu sa „poskytne“.

⁴⁵

http://stage.sunbeam-berlin.de/zdh/uploads/media/SME-Master_Manual_01.pdf

- Spoločná práca na identifikácii vzdelávacích výstupov a analyzovaní kvalifikácií z hľadiska skupín vzdelávacích výstupov vedie k rozvoju vzájomnej dôvery medzi príslušnými predstaviteľmi v oblasti chemického priemyslu.

Zdroj: ECVET Magazine, vydanie 4 (marec 2011)⁴⁶

C11. Opisy jednotiek ECVET

Časť A predstavuje časti, ktoré by mali byť použité na opísanie jednotiek vzdelávacích výstupov s cieľom podporiť s pomocou ECVET nadnárodnú mobilitu. Nižšie sú uvedené dva príklady takéhoto opisu z pilotných projektov ECVET.

Pilotný projekt ECVET OPIR⁴⁷

Všeobecný názov jednotky: Vytváranie účesov

Názov kvalifikácie: Úplný názov bude závisieť od danej krajiny – povolanie, na ktoré kvalifikácia pripravuje, je kaderník.

Úroveň EKR: *Ešte nie je definovaná (v závislosti od sústavy kvalifikácií).*

Body ECVET: Budú závisieť od sústavy kvalifikácií.

Opis vzdelávacích výstupov: Opis vzdelávacích výstupov tejto jednotky je uvedený v časti C.1 (tabuľka č. 6) a nebudeme ho opäť opakovať.

Kritériá a indikátory na hodnotenie: Tabuľka č. 17 uvedená nižšie opisuje kritériá a indikátory hodnotenia. Zvyčajne sa tu tiež uvádzajú údaje o váhe každej kompetencie v procese hodnotenia (nie je tu uvedená): body (percentá) sa pridelia vtedy, ak môže hodnotiteľ odpovedať áno pri každom hodnotiacom indikátore, pričom je potrebných minimálne 60 percent, aby učiaci sa hodnotením prešiel.

⁴⁶ <http://www.ecvet-projects.eu/Bulletins/Default.aspx>

⁴⁷ Projekt OPIR je pilotným projektom, ktorý je financovaný prostredníctvom centralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v rámci Výzvy na podávanie návrhov projektov 2008. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=8>

Tabuľka č. 17: Opis kritérií a indikátorov hodnotenia – kvalifikácia kaderník (pilotný projekt OPIR)

Kompetencie	Kritériá	indikátory hodnotenia
Zodpovedným a samostatným spôsobom poradiť novému alebo pravidelnému zákazníkovi s cieľom dohodnúť sa na zvolenom účese s prihliadnutím na jeho želania alebo požiadavky.	1. <i>Zvolený výber účesu, ktorý sa bude realizovať</i>	1.1. Dodržiavanie procesov nevyhnutných na identifikovanie charakteristických vlastností vlasu. 1.2. Otázky, pomocou ktorých je možné pochopiť želania a preferencie zákazníka. 1.3. Prezentované návrhy berú do úvahy potreby a charakteristiku zákazníka.
Náležite zákazníka pripraviť na realizáciu účesu s prihliadnutím na hygienické, zdravotné a bezpečnostné pravidlá a postupy. Berúc do úvahy dohodnutý účes vybrať techniky nevyhnutné na jeho realizáciu.	2. <i>Prispôsobený výber techník v súlade so zvoleným účesom</i>	1.1. Výber techník, ktoré majú byť použité, zodpovedá identifikovaným vlastnostiam vlasov zákazníka. 1.2. Výber techník musí umožniť dosiahnutie očakávaného výsledku (účes).
Vykonať prípravu nevyhnutnú pre zvolený účes, nástroje, materiály, výrobky, dodržiavať hygienické, zdravotné a bezpečnostné pravidlá. Zákazníka primeraným spôsobom a samostatne pripraviť na realizáciu účesu, s prihliadnutím na bezpečnostné a hygienické opatrenia, ako aj opatrenia na ochranu pri práci.	3. <i>Správne umiestnenie a usadenie zákazníka s cieľom realizovať vybraný účes</i>	1.1. Zákazník je usadený spôsobom, ktorý umožňuje kaderníkovi pracovať ergonomickým spôsobom . 1.2. Ochranné pomôcky zodpovedajúce bezpečnostným a hygienickým normám boli pre zákazníka správne zvolené. 1.3. Zákazník je vybavený primeranými ochrannými pomôckami (zástera, plášť atď.).
Použiť vhodné techniky zodpovedajúce štruktúre vlasu, očakávaniam zákazníka, typu a stavu vlasu, morfolologickej charakteristike a zvolenému strihu. Samostatne vykonať prípravu dohodnutého účesu, nástrojov, materiálov a prípravkov s prihliadnutím na bezpečnostné a hygienické opatrenia, ako aj opatrenia na ochranu pri práci.	4. <i>Správna príprava nástrojov, materiálov a výrobkov</i>	1.1. Výber zodpovedá nástrojom potrebným na realizáciu zvoleného účesu. 1.2. Výber zodpovedá všetkým materiálom potrebným pre pracovisko. 1.3. Výber zodpovedá všetkým výrobkom potrebným pre zvolený účes. 1.4. Vykonanie overenia správneho fungovania nástrojov a materiálov. 1.5. Vykonanie overenia dobrého stavu hygieny materiálu.

		1.6. Pracovisko je zorganizované spôsobom, že uľahčuje použitie nástrojov, materiálov a výrobkov.
		1.7. Pri realizácii všetkých aktivít sa dodržiavajú bezpečnostné a hygienické normy.
Použiť najvhodnejšie prístroje a výrobky, pričom je potrebné uplatniť vhodné ergonomické postoje.	5. <i>Správne vykonanie techník v súlade so zvoleným účesom</i>	5.1. Technika je prispôbená dĺžke, namáhaniu a fixácii vlasov.
		5.2. Postup je logický.
		5.3. Gestá sú zosynchronizované.
		5.4. Sušenie vlasov je prispôbené technike.
		5.5. Vlasy sú suché.
		5.6. Použitie materiálov a nástrojov sa realizuje pomocou prispôbených ergonomických pozícií.
		5.7. Čas určený na tvorbu účesu je zodpovedajúci (neprekračuje stanovený čas).
		5.8. Počas celého postupu sa dodržiavajú bezpečnostné a hygienické pravidlá.
Samostatne vytvoriť účes pomocou použitia prevzatých techník, materiálov a prípravkov prispôbených dohodnutému účesu.	6. <i>Správne vykonanie techník česania v súlade so zvoleným účesom</i>	1.1. Výsledok česania je pedantný a estetický.
		1.2. Výslednú kvalitu práce hodnotí učiaci sa, ktorý možno bude vykonávať ďalšie konečné úpravy.
		1.3. Výsledok je v súlade s tým, čo bolo dohodnuté.
		1.4. Rozdelenie prameňov vlasov je primerané zvolenému účesu.
	7. <i>Správne použitie výrobkov</i>	1.1. Výber kozmetických výrobkov je v súlade s očakávaným výsledkom.
		1.2. Množstvo a rozdelenie použitých kozmetických prípravkov je adekvátne (v súlade s dĺžkou a hustotou vlasov, technikou ...)
		1.3. Počas celého procesu sa dodržiavali pravidlá na skladovanie, uchovávanie a zaobchádzanie s kozmetickými prípravkami.
		1.4. Pri likvidácii a recyklácii obalov z kozmetiky sa dodržiavali pravidlá na ochranu životného prostredia.
Poradiť použitie vhodných výrobkov a ošetrovacích prípravkov s cieľom podporiť alebo udržať výsledky.	8. <i>Význam poradenstva, pokiaľ ide</i>	1.1. Poskytnuté rady, ktoré sa týkajú výrobkov/ošetrovania vlasov, a ich použitie s cieľom zachovania účesu sú primerané.

Samostatne poradiť postupy a výrobky na udržanie účesu.	<i>o výrobky/ošetrovanie a postupy česania</i>	1.2. Poskytnuté rady, ktoré sa týkajú postupov na zachovanie účesu, sú primerané.
---	--	---

Poznámka: Iný príklad opisu hodnotiacich kritérií pre jednotku je možné nájsť v prezentácii projektu ECVET ASSET⁴⁸. **Zdroj:** OPIR

Pilotný projekt ECVET SME Master⁴⁹

Tabuľka uvedená nižšie stručne predstavuje jednotku, ako bola navrhnutá v pilotnom projekte ECVET SME Master.

Tabuľka č. 18: Predstavenie jednotky „Výroba chleba, pečiva a rožkov“ (SME Master)

Názov kvalifikácie:	Pekársky majster		
Úroveň EKR:	Ešte nie je definovaná.		
Všeobecný názov jednotky:	Výroba chleba, pečiva a rožkov		
Body ECVET:	Počet bodov ECVET sa bude od krajiny ku krajine líšiť, a to v závislosti od relatívnej váhy danej jednotky v krajine. V tejto fáze tvorby partneri projektu ešte pre túto jednotku body ECVET nedefinovali.		
Postupy a kritériá na hodnotenie:	Poznámka: Ešte nie sú definované v matici, ktorá zvyčajným spôsobom opisuje kvalifikácie. Sú opísané v konkrétnej dohode o vzdelávaní.		
Vzdelávacie výstupy:	<p>Učiaci sa je schopný zvoliť si suroviny, metódy výroby a techniky pre rôzne typy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • svetlého, tmavého a zmiešaného chleba, • tradičného, špeciálneho a organického chleba, • pečiva a rožkov. <p>Učiaci sa je schopný použiť receptúry.</p>	<p>Učiaci sa je schopný preukázať zručnosť vo výrobe rôznych typov chleba, pečiva a rožkov.</p>	<p>Učiaci sa je schopný navrhnúť, ozdobiť a predstaviť rôzne druhy chleba, pečiva a rožkov podľa objednávok zákazníkov.</p> <p>Učiaci sa je schopný upraviť existujúce recepty a metódy výroby chleba, pečiva a rožkov.</p> <p>Učiaci sa je schopný vytvoriť inovatívne recepty a metódy výroby chleba, pečiva a rožkov.</p>

Zdroj: SME Master Plus

C12. Pridelovanie bodov ECVET ku kvalifikáciám

Táto časť opisuje vzťah bodov ECVET a kvalifikácií, pridelovanie bodov a ich úloha pri procese prenosu a akumulácie

Čo sú body ECVET?

Body ECVET sú numerickým vyjadrením celkovej váhy vzdelávacích výstupov v kvalifikácii a relatívnej váhy jednotiek v súvislosti s kvalifikáciou.

Spolu s jednotkami, opismi vzdelávacích výstupov a informáciami o úrovni kvalifikácií môžu body ECVET napomáhať chápaniu kvalifikácie. Počet bodov ECVET pridelených kvalifikácii, spolu s ďalšími špecifikáciami môže naznačovať napríklad to, či je rozsah kvalifikácie úzky alebo široký.

⁴⁹ SME Master a SME Master Plus boli pilotné projekty, ktoré boli financované prostredníctvom centralizovaných akcií Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2006-2007 a 2008-2011. Viac informácií je možné nájsť na: <http://sme-master.schnittsteller.de/> a na <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=10>

Počet bodov ECVET pridelených k jednotke poskytuje učiacemu sa informácie, ktoré sa týkajú relatívnej váhy toho, čo si nazhromaždil/a, resp. poskytuje informácie o tom, čo je ešte potrebné dosiahnuť.

Koľko bodov ECVET je pridelených kvalifikácii a ako to prebieha?

Pridelovanie bodov ECVET kvalifikácii je založené na použití tradičného pravidla, podľa ktorého je vzdelávacím výstupom, ktoré by podľa predpokladu mali byť dosiahnuté počas jedného roka formálneho denného odborného vzdelávania a prípravy, pridelených 60 bodov.

Pre danú kvalifikáciu je formálne vzdelávacie prostredie chápané ako referenčný bod a na základe 60 bodov ECVET, ktoré zodpovedajú ročnému formálnemu dennému odbornému vzdelávaniu a príprave, je tejto kvalifikácii pridelený celkový počet bodov ECVET.

V mnohých európskych krajinách sú opisy kvalifikácií nezávislé od programu vzdelávania a odbornej prípravy, ktorý na tieto kvalifikácie pripravuje. Okrem toho je tiež možné, že na tú istú kvalifikáciu je možné pripraviť prostredníctvom rôznych programov. Preto ECVET pridáva kreditové body kvalifikáciám, a nie programom vzdelávania a odbornej prípravy. Avšak na to, aby bolo možné rozhodnúť o počte bodov ECVET pridelených kvalifikácii, je potrebné zvoliť si ako referenčný bod jeden formálny vzdelávací program. Je na rozhodnutí príslušných inštitúcií zodpovedných za tvorbu kvalifikácií, ktorý konkrétny program si vyberú za referenčný bod (napr. počiatočné odborné vzdelávanie a príprava alebo najbežnejší program).

Koľko bodov ECVET je pridelených jednotkám a ako to prebieha?

Z celkového počtu bodov ECVET pridelených kvalifikácii je každej jednotke pridelený určitý počet bodov ECVET založený na jej relatívnej váhe v rámci kvalifikácie. Relatívna váha jednotky je stanovená na základe použitia jedného z týchto prístupov alebo ich kombinácie:

- *Relatívny význam vzdelávacích výstupov, ktoré tvoria jednotku s cieľom účasti na trhu práce, postupu na ďalšie úrovne kvalifikácií alebo sociálnej integrácie;*

Táto metóda pridávania bodov ECVET je založená na tom, ako rôzne subjekty „oceňujú“ rôzne jednotky, ktoré sú súčasťou kvalifikácie. Napríklad niektoré jednotky môžu byť pre profesijný profil, ku ktorému kvalifikácia vedie, kľúčové. Môže prísť k rozhodnutiu, že takéto kľúčové jednotky by mali mať väčší počet bodov ECVET než ostatné. Tiež je možné, že niektoré jednotky by umožňovali postup na ďalšie úrovne kvalifikácií (napr. všeobecné vedomosti, zručnosti a kompetencie, ktoré umožňujú postup k vysokoškolskému vzdelávaniu).

- *Zložitosť, rozsah a množstvo vzdelávacích výstupov v jednotke;*

Tento prístup je založený na vyhodnotení zložitosti, rozsahu a množstva vedomostí, zručností a spôsobilostí v jednotke, s ohľadom na tie v kvalifikácii. Z dôvodu hodnotenia vzdelávacích výstupov môže byť založený na indikátoroch, ako je úroveň výkonu. Napríklad: súbor technických, technologických, vedeckých a všeobecných vedomostí, ktoré je potrebné zmobilizovať, aby bolo možné získať požadované zručnosti a kompetencie; množstvo postupov alebo metód, ktorými je potrebné sa riadiť, zložitosť kombinácií týchto postupov alebo metód; rozmanitosť a zložitosť využívaných materiálových a dokumentačných zdrojov.

- *Úsilie potrebné na to, aby učitelia sa získali vedomosti, zručnosti a kompetencie potrebné pre jednotku;*

Táto metóda pridávania bodov ECVET je založená na programoch vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré sú považované za referenčné body, ako aj na posúdení snahy učiacich sa (ktorá tiež môže byť preložená ako pracovná záťaž alebo predpokladaný čas učenia) dosiahnuť očakávané vzdelávacie výstupy.

Príklady postupov na pridelovanie bodov ECVET jednotkám sú opísané v časti C.13.

Kto body ECVET prideluje?

Pridelovanie bodov ECVET je zvyčajne súčasťou návrhu kvalifikácií a jednotiek.

Pridelenie bodov ECVET kvalifikáciám a/alebo jednotkám uskutočňuje príslušná inštitúcia zodpovedná za tvorbu kvalifikácií alebo inštitúcia oprávnená na pridelovanie bodov ECVET v rámci danej krajiny alebo sústavy kvalifikácií.

V rámci súčasných pilotných projektov ECVET je okruh inštitúcií, ktoré experimentujú s pridelovaním bodov ECVET, široký a siaha od ministerstiev, sektorových organizácií alebo sociálnych partnerov až po strediská odbornej prípravy.

Kedy a ako sú učiacim sa pridelované body ECVET?

Úspešné získanie kvalifikácie alebo jednotky je impulzom na udelenie príslušných bodov ECVET, a to nezávisle od skutočnej doby potrebnej na ich získanie.

Preto keď učitelia sa spĺňa kritériá na získanie jednotky alebo kvalifikácie, čo znamená, že on/ona dosiahol/hla očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sa zhodnotia a posúdia, jemu/jej sú udelené zodpovedajúce body ECVET. Tie sa zaznamenajú, spolu s vzdelávacími výstupmi a jednotkami, do jeho/jej osobného záznamu.

Aká je úloha bodov ECVET pri procese prenosu a akumulácie?

Prenos jednotiek obvykle znamená prenos zodpovedajúcich bodov ECVET tak, aby boli zohľadnené pri uznávaní prenesených vzdelávacích výstupov, v súlade s národnými alebo regionálnymi pravidlami. Je na príslušnej inštitúcii, aby opätovne posúdila, ak je to potrebné, potrebu vziať body ECVET do úvahy, ak sú pravidlá a metodika, ktoré sú na tento účel stanovené, transparentné a v súlade so zásadami zabezpečovania kvality.

V súlade s odporúčaním o ECVET (pozri citáciu uvedenú vyššie) a tým, čo je uvedené v časti o prenose a akumulácii kreditov, sa prenos kreditu týka posudzovania a uznávania vzdelávacích výstupov hodnotených v inom kontexte. Tento proces sprevádza prepis bodov ECVET v osobných záznamoch, ale body ECVET nie sú predmetom prenosu kreditov. Podobne sa aj proces akumulácie týka zhodnotených a posúdených vzdelávacích výstupov, ale nie bodov ECVET.

Body ECVET prispievajú k informovanosti inštitúcie zodpovednej za prenosnosť vzdelávacích výstupov a ich uznávanie týkajúce sa relatívnej váhy jednotiek/kvalifikácie, ktorú už učitelia sa získal (najmä ak sa prenos uskutočňuje mimo rámca uznávanej mobility).

V praxi, keď príde k prenose a akumulácii kreditov učiacich sa, bude počet bodov ECVET, spolu so špecifikáciami jednotky a informáciami o výsledkoch vzdelávania, zaznamenaný v osobnom zázname.

Ako sa body ECVET využívajú pri prenose a akumulácii v sústavách, ktoré už kreditové body používajú?

V krajinách, v ktorých už je vytvorený národný systém kreditových bodov, kompetentné inštitúcie zavádzajú opatrenia na prevedenie národných kreditových bodov na body ECVET.

Aký je rozdiel medzi bodmi ECVET a kreditom?

Body ECVET nie je možné zamieňať s kreditom. Kým kredit označuje vzdelávacie výstupy, ktoré učitelia sa dosiahol (pozri časť uvedenú nižšie o prenose a akumulácii kreditov), body ECVET poskytujú informácie o kvalifikácii a jednotkách. Inými slovami, kým kredit sa týka osoby a jeho/jej osobných úspechov (kredit neexistuje sám o sebe, bez niekoho, kto ho dosiahol), body ECVET sú spojené s štruktúrou a opisom kvalifikácií (nezávisle od toho, či niekto získal alebo nezískal kvalifikáciu).

Kredit možno preniesť a akumulovať vtedy, ak príslušná inštitúcia uzná, že kredit, ktorý učitelia sa dosiahol, je relevantný a možno ho vziať do úvahy ako súčasť kvalifikácie, na ktorú sa učitelia sa pripravuje (alebo sa usiluje o uznanie). Body ECVET poskytujú informácie o kredite, ktorý si učitelia sa preniesol a akumuloval (napr. aká je relatívna váha jednotiek, ktoré už učitelia sa dosiahol).

Má 10 bodov ECVET vždy hodnotu 10 bodov ECVET?

Vo všeobecnosti platí, že počet bodov ECVET pridelených jednotke nemá absolútnu hodnotu. To znamená, že 10 bodov ECVET pridelených istej jednotke v kvalifikácii A sa nemusí nevyhnutne rovnať 10 bodom ECVET pridelených inej jednotke v kvalifikácii B. Porovnávať by sa mali len vzdelávacie výstupy.

V rámci organizovanej mobility sa partnerské inštitúcie vopred dohodnú na počte bodov ECVET, ktoré budú pridelené jednotke (jednotkám) týkajúcej sa mobility. Následne, keď sa učitelia sa vráti do domovskej inštitúcie, bude mu/jej pridelený tento dohodnutý počet bodov ECVET za kredit, ktorý získali v zahraničí.

Mimo takýchto organizovaných výmen učiacich sa je možné, aby príslušná inštitúcia v plnej miere uznala kredit učiacim sa bez toho, aby im nevyhnutne udelila ten istý počet bodov ECVET, keďže im boli pridelené už hosťovskou inštitúciou. Môže to byť spôsobené napríklad skutočnosťou, že relatívna váha jednotky je medzi dvoma systémami rozdielna.

Čo to znamená získať X bodov ECVET?

To, že je kvalifikácia opísaná 120 bodmi ECVET znamená, že vzdelávacie výstupy tejto kvalifikácie je zvyčajne možné dosiahnuť po dvoch rokoch formálneho vzdelávania. To neznamená, že všetci tí, ktorí majú danú kvalifikáciu, strávili dva roky štúdia prípravou na ňu.

Môžu existovať kratšie alebo dlhšie vzdelávacie programy, ktoré vedú k získaniu danej kvalifikácie. Okrem toho môže každému učiacemu sa trvať rôzne dlhú dobu, kým dosiahne dané vzdelávacie výstupy.

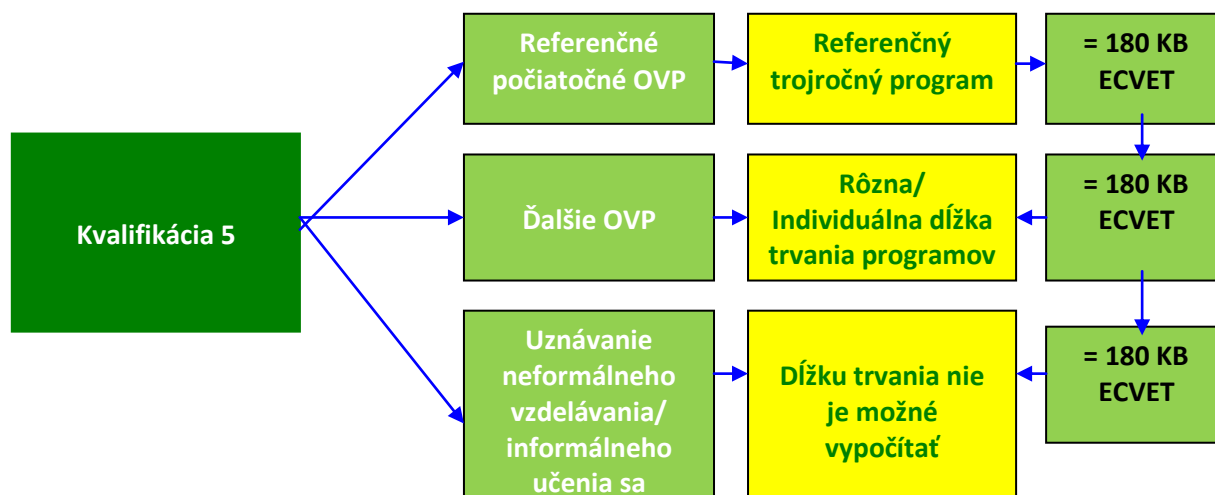
V prípade kvalifikácií, kde neexistuje žiadny formálny vzdelávací program, ktorý pripravuje na určité vzdelávacie výstupy (t.j. na kvalifikáciu je možné pripraviť sa len prostredníctvom rozličných neformálnych vzdelávacích aktivít alebo prostredníctvom uznávania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa), to znamená, že kvalifikácia je veľkosťou porovnateľná s kvalifikáciou, ktorú by bolo za normálnych okolností možné dosiahnuť do dvoch rokov formálneho vzdelávania.

Čo sa týka jednotky, skutočnosť, že jej je pridelených 5 bodov ECVET, nie je zmysluplná bez informácie o počte bodov ECVET pridelených kvalifikácii a ďalším jednotkám.

Na pridelovanie bodov ECVET ku kvalifikáciám sa volí referenčná cesta vzdelávania. Môže to byť napríklad najtypickejšia cesta vzdelávania (z hľadiska počtu učiacich sa). Počet bodov ECVET pre kvalifikáciu sa definuje pomocou pravidla týkajúceho sa bodov ECVET (jeden rok = 60 bodov ECVET). Napríklad 180 bodov pre kvalifikáciu, ktorá má referenčnú cestu vzdelávania, ktorá trvá dva roky. V dôsledku toho je kvalifikácii pridelených 180 bodov ECVET aj napriek tomu, že je možné sa na ňu pripraviť prostredníctvom kratšej alebo dlhšej cesty vzdelávania (pozri schému č. 5 uvedenú nižšie).

Schéma č. 5: Pridelovanie bodov ECVET

Napríklad vo Francúzsku možno stredoškolskú kvalifikáciu *Baccalauréat professionnel* (odborná maturita) dosiahnuť prostredníctvom:

- počiatkoveho školskeho odborného vzdelávania a prípravy – normálna doba trvania programu je tri roky;
- učňovskej odbornej prípravy – normálna doba trvania je tiež tri roky;
- ďalšieho odborného vzdelávania a prípravy – doba trvania sa líši v závislosti na predchádzajúcej skúsenosti učiaceho sa alebo jeho/jej predchádzajúcej kvalifikácie⁵⁰.
- Úplnú kvalifikáciu možno tiež získať prostredníctvom posudzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa alebo kombinácie ďalšej odbornej prípravy a posudzovania vzdelávania.

Zdroj: Ministerstvo národného školstva⁵¹

V prípade, že je za referenčnú cestu vzdelávania braný program počiatkoveho odborného vzdelávania a prípravy (ktorý je v skutočnosti najbežnejšie uskutočňovanou cestou vzdelávania), mala by mať kvalifikácia získaná v rámci odbornej maturity 180 bodov ECVET. Tento počet bodov ECVET by sa mal používať bez ohľadu na sledovanú cestu vzdelávania, ktorá vedie k získaniu kvalifikácie.

C13. Pridelovanie bodov ECVET jednotkám

Relatívna dôležitosť vzdelávacích výstupov v jednotkách (Recomfor/Cominter⁵²)

Spoločná metodológia Cominter na pridelovanie kreditových bodov bola vytvorená tak, že brala do úvahy skutočnosť, že žiadna z krajín zapojených do projektu nepoužívala systém kreditových bodov. Vo všetkých fázach projektu sa aktívne zúčastňovali všetci hlavní aktéri (zamestnávateľia v sektore obchodu, inštitúcie zodpovedné za proces certifikácie, centrá odbornej prípravy), ktorí v zapojených krajinách plnili v procese certifikácie svoje úlohy. Táto pracovná metóda bola tiež použitá pri tvorbe metodológie na pridelovanie kreditových bodov.

⁵⁰ Informácie sú prevzaté z ponuky katalógu vzdelávania Greta Tertiaire Sud 77: <http://www.greta-tersud77.org/CA-2008-2009.pdf>

⁵¹ <http://www.education.gouv.fr/cid2552/le-baccalaureat-professionnel.html>

⁵² Projekt Recomfor (ktorému predchádzal projekt Cominter) bol projektom siete, ktorý bol financovaný v rámci centralizovaných akcií Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2008 – 2012. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.recomfor.eu/>

Fáza č. 1: V snahe zdôrazniť dôležitosť každej jednotky z hľadiska požiadaviek na zamestnanie (význam a dôležitosť vzdelávacích výstupov pre odborné činnosti) prebiehali diskusie so zamestnávateľmi a profesijnými organizáciami zapojenými do projektu. Tento význam, vyjadrený v percentách, vyjadruje relatívnu váhu každej jednotky, ktorá vedie k hierarchii jednotiek v kvalifikáciách.

Fáza č. 2: Analýza vzdelávacích výstupov v každej jednotke z hľadiska komplexnosti v rámci vyučovacieho procesu. Túto analýzu uskutočnili poskytovatelia odbornej prípravy na základe hierarchie vyplývajúcej z fázy č. 1 (bez jej úpravy). Cieľom bolo zladit' percentuálny podiel pridelený jednotkám.

Prepis referenčného rozdelenia v národnom kontexte:

- Kreditové body boli pridelené spoločným referenčným jednotkám: s vedomím toho, že tieto jednotky možno prispôbiť každému národnému kontextu, a preto ich v národných kvalifikáciách nemožno identifikovať v rámci tej istej formy;
- Aby bolo možné zachovať súdržnosť spoločnej práce, nesmie prepis bodov pridelených jednotkám na národnej úrovni viesť k odchýlke väčšej ako 10% v porovnaní so spoločnou definíciou.
- Relatívna hodnota jednotky je vyjadrená vo forme percenta (v porovnaní so všetkými referenčnými jednotkami v spoločnom profile). Dôvod použitia percent je vysvetlený na príklade z projektu Cominter, ktorý sa týka toho, akým spôsobom sa prispôsobovanie referenčných jednotiek na národnej úrovni líši.

Dohoda o vyjadrovaní v percentách bude účinná iba vtedy, ak si každá národná sústava stanoví svoje vlastné pravidlá. Preto je rozdelenie bodov ECVET, ako je vyjadrené v tabuľke č. 15 uvedenej nižšie, len orientačné a v rámci každej sústavy umožňuje rozličné úpravy.

Tabuľka č. 19: Kritériá na relatívne pridelovanie bodov ECVET

Certifikačné jednotky a podjednotky	Kreditové body/%
UC1 Medzinárodný marketing	20%
UC11 Výskum trhu a plánovanie trhu na zahraničných trhoch	10
UC12 Obchodný informačný systém	10
UC2 Exportný predaj	20%
UC21 Vyhľadávanie a nadväzovanie vzťahov so zákazníkmi/partnermi	10
UC22 Obchodné rokovania	10
UC3 Importný nákup	20%
UC31 Identifikovanie potenciálnych dodávateľov a zdrojov	10
UC32 Organizácia rokovaní	10
UC4 Riadenie medzinárodných obchodných operácií	20%
UC41 Výber a spolupráca s poskytovateľmi služieb	10
UC42 Riadenie medzinárodnej obchodnej administratívy	10
UC5 Práca v multikultúrnom prostredí	20%
UC51 Anglický jazyk v obchodnom styku A	8
UC52 Cudzí jazyk v obchodnom styku B	8
UC53 Interkultúrny manažment a komunikácia	4
SPOLU	100

Tabuľka č. 20: Príklad použitia spoločnej metodológie v národnom kontexte: Rumunsko

Certifikačné jednotky a podjednotky	Kreditové body/%	Kreditové body ECVET	Rumunské kreditové body
UC1 Medzinárodný marketing	20%	24	6
UC11 Výskum trhu a plánovanie trhu na zahraničných trhoch	10	12	3
UC12 Obchodný informačný systém	10	12	3
UC2 Exportný predaj	20%	24	6
UC21 Vyhľadávanie a nadväzovanie vzťahov so zákazníkmi/partnermi	10	12	3
UC22 Obchodné rokovania	10	12	3
UC3 Importný nákup	20%	24	6
UC31 Identifikovanie potenciálnych dodávateľov a zdrojov	10	12	3
UC32 Organizácia rokovaní	10	12	3
UC4 Riadenie medzinárodných obchodných operácií	20%	24	6
UC41 Výber a spolupráca s poskytovateľmi služieb	10	12	3
UC42 Riadenie medzinárodnej obchodnej administratívy	10	12	3
UC5 Práca v multikultúrnom prostredí	20%	24	6
UC51 Anglický jazyk v obchodnom styku A	8	10	2,5
UC52 Cudzí jazyk v obchodnom styku B	8	10	2,5
UC53 Interkultúrny manažment a komunikácia	4	4	1
SPOLU	100	120	30

Zdroj: Recomfor⁵³

⁵³

<http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=17>

C14. Príklad opisu kritérií hodnotenia

Fínsky príklad uvedený nižšie demonštruje opis kritérií hodnotenia pre jednotku nazvanú „Podávanie jedál a nápojov“ v rámci kvalifikácie Reštauračné a stravovacie služby.

Vo Fínsku opisujú tzv. „ciele hodnotenia“ VV, ktoré sú špecifické pre danú jednotku. Kritériá hodnotenia sú opísané z hľadiska VV na troch úrovniach výkonu: uspokojivý, dobrý a výborný. Tieto ciele hodnotenia sú opísané jednotkami VV, ktoré sú definované na národnej úrovni. Poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy podrobnejšie definujú VV pre proces vzdelávania a odbornej prípravy.

Požiadavky na zručnosti pre jednotku sú:

Študent alebo uchádzač

- sa stará o zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie,
- prijíma zákazníkov a stará sa o nich počas celej doby poskytovania služieb,
- pozná predávané výrobky a požiadavky na ich kvalitu,
- prezentuje, predáva a ponúka zákazníkovi alebo skupinám zákazníkov jedlo a nápoje,
- v oblasti služieb zákazníkovi využíva jazykové zručnosti týkajúce sa daného špecifického sektora,
- pôsobí v oblasti predaja alkoholických nápojov,
- registruje predaj a vystavuje účty zákazníkovi,
- upravuje a organizuje zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie,
- používa základné gastronomické pojmy,
- zabezpečuje spokojnosť zákazníkov,
- hodnotí svoju vlastnú prácu a výkon.

Všetky jednotky všetkých kvalifikácií sú opísané zo štyroch hľadísk: zvládnutie pracovného procesu, zvládnutie pracovných metód, nástrojov a materiálov, zvládnutie vedomostí, na ktorých je práca založená a kľúčové zručnosti pre celoživotného vzdelávanie.

Ukážka odborných zručností (opis)

Študent alebo uchádzač, ktorý získava svoju odbornú kvalifikáciu, demonštruje svoje odborné zručnosti pri práci na úlohách v rámci služieb zákazníkovi v reštauráciách, zamestnaneckých kaviarňach alebo jedálňach, a to v spolupráci s ostatnými zamestnancami na pracovisku. Udržiavajú zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie, prezentujú, predávajú a ponúkajú jedlá a nápoje podľa jedálneho lístka, ako aj dodávané jedlá a nápoje, podávajú alkoholické nápoje, registrujú predaj a vystavujú účty z predaja zákazníkovi. Študent alebo kandidát, ktorý získava svoju odbornú kvalifikáciu, demonštruje v situáciách týkajúcich sa služieb zákazníkovi svoje jazykové zručnosti, a to v súlade s jedným z cieľov hodnotenia uvedených v tabuľke vyššie. Práca sa vykonáva takým spôsobom, že je možné určiť, či predmetné odborné zručnosti spĺňajú stanovené požiadavky.

Pri ukážke zručností musí byť preukázané minimálne nasledovné:

- úplná znalosť pracovného procesu,
- úplné zvládnutie pracovných metód, zariadení a materiálov,
- úplné zvládnutie vedomostí, na ktorých je založená práca, prezentácia jedál a nápojov, konanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, efektívny a výnosný výkon, podávanie alkoholických nápojov a zvládnutie jazykových zručností týkajúcich sa daného špecifického

sektora (jazykové zručnosti týkajúce sa daného špecifického sektora sa preukazujú v súlade s jazykovým vzdelaním jednotlivca),

- úplná znalosť kľúčových zručností pre celoživotné vzdelávanie.

Tie časti odborných zručností potrebných v danom module, ktoré nie je možné v ukážke zručností alebo kvalifikačnej skúške predviesť, budú dopĺňať ďalšie hodnotenia zručností, ako sú rozhovory, úlohy a iné metódy.

Tabuľka č. 21: Výňatok z opisu kritérií hodnotenia pre jednotku „Podávanie jedál a nápojov“ (Fínsko)

Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
1. Zvládnutie pracovného procesu	Uspokojivý T1	Dobrý H2	Výborný K3
Obsluhovanie zákazníkov	Študent alebo uchádzač		
	udržiava, upravuje a organizuje zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie	stará sa o zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie a udržiava ich upravené po celú dobu trvania ich zmeny	samostatne sa stará o zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie podľa uskutočnených rezervácií a daných potrieb, ako aj udržiava zariadenia čisté po celú dobu trvania ich zmeny
	priateľským spôsobom prijíma zákazníkov, a to v súlade s modelom služieb daného podniku	priateľským spôsobom prijíma zákazníkov, a to v súlade s modelom služieb daného podniku	priateľským spôsobom prijíma zákazníkov, a to v súlade s modelom služieb daného podniku a na základe konkrétnej situácie

	dodržiava pracovný poriadok a plány v súlade so stanovenými pokynmi	samostatne dodržiava pracovný poriadok a plány	bez problémov dodržiava pracovný poriadok a plány v súlade s požiadavkami a potrebami zákazníka

Sebahodnotenie výkonu	hodnotí silné a slabé stránky svojho vlastného výkonu	hodnotí silné stránky svojho vlastného výkonu a príležitosť profesionálne pracovať	hodnotí silné stránky svojho vlastného výkonu a príležitosť profesionálne pracovať
Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
2. Zvládnutie pracovných metód, nástrojov a materiálov	Uspokojivý T1	Dobrý H2	Výborný K3
Použitie metód a techník servírovania jedál a nápojov	Študent alebo uchádzač		
	je oboznámený s predávanými výrobkami, zoznamami odporúčaní, objednávkami a vie, ako používať vhodné techniky servírovania	je oboznámený s predávanými výrobkami, zoznamami odporúčaní, objednávkami a technikami servírovania	samostatne sa oboznámil s predávanými výrobkami, zoznamami odporúčaní, objednávkami a technikami servírovania
	usporadúva stoly pre zákazníkov v súlade so zásadami podniku	usporadúva stoly pre zákazníkov v súlade so zásadami podniku	samostatne usporadúva stoly pre zákazníkov v súlade so zásadami podniku a danými

	a s riadom a príbormi zaobchádza hygienickým spôsobom	a danými potrebami, pričom s riadom a príbormi zaobchádza hygienickým spôsobom	potrebami, pričom s riadom a príbormi zaobchádza hygienickým spôsobom a opatrne

	pod dohľadom servíruje porcie jedla buď priamo alebo zo servírovacej misy	servíruje porcie jedla buď priamo alebo zo servírovacej misy	v spolupráci so zamestnancami kuchyne servíruje podľa potreby porcie jedla buď priamo alebo zo servírovacej misy
	na servírovanie používa podnos	samostatne a podľa potreby používa na servírovanie podnos	skúsene a bez problémov podľa potreby používa na servírovanie podnos

Registrácia predaja a vystavovanie účtov	registruje predaj a vystavuje účty zákazníkom	skúsene registruje predaj a vystavuje účty zákazníkom	samostatne registruje predaj a vystavuje účty zákazníkom v rýchlo sa meniacich pracovných situáciách
	pod dohľadom vystavuje účty z predaja	vystavuje účty z predaja v súlade so stanovenými pokynmi	samostatne vystavuje účty z predaja
Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
3. Zvládnutie vedomostí, na ktorých je práca založená	Uspokojivý T1	Dobrý H2	Výborný K3
	Študent alebo uchádzač		
Prezentácia jedál a nápojov	je oboznámený s predávanými jedlami a nápojmi, ako aj odporúčaniami do tej miery, že ich môže pri každej príležitosti na stravovanie prezentovať zákaznikom a odporučiť im ku každému jedlu vhodné nápoje, ako im aj vysvetliť pôvod výrobkov	je oboznámený s predávanými jedlami a nápojmi, ako aj odporúčaniami do tej miery, že ich môže pri každej príležitosti na stravovanie skúsene prezentovať zákaznikom a odporučiť im ku každému jedlu vhodné nápoje, ako im aj vysvetliť pôvod výrobkov	je oboznámený s predávanými jedlami a nápojmi, ako aj odporúčaniami do tej miery, že ich môže pri každej príležitosti na stravovanie aktívne prezentovať zákaznikom a odporučiť im ku každému jedlu vhodné nápoje, ako im aj celkovo vysvetliť pôvod výrobkov

Jazykové zručnosti týkajúce sa špecifického sektora pre Fínov	obsluhuje zákazníkov vo fínčine, pričom môže byť nápomocný pri poskytovaní služieb vo švédčine a jednom cudzom jazyku	obsluhuje zákazníkov vo fínčine, pričom môže zvládnuť poskytovanie služieb vo švédčine a jednom cudzom jazyku	obsluhuje zákazníkov vo fínčine, pričom môže skúsene zvládnuť poskytovanie služieb vo švédčine a jednom cudzom jazyku
Efektívny a výnosný výkon	pod dohľadom berie pri výkone svojich povinností do úvahy využitie času a iných zdrojov	v súlade so stanovenými pokynmi berie pri výkone svojich povinností do úvahy využitie času	samostatne berie pri výkone svojich povinností do úvahy využitie času a iných zdrojov pri podpore ziskovosti svojej spoločnosti

		a iných zdrojov	
	je oboznámený so štruktúrou nákladov svojho sektoru a pracuje efektívnym spôsobom pod dohľadom	je oboznámený so štruktúrou nákladov svojho sektoru a pracuje efektívnym spôsobom	je oboznámený so štruktúrou nákladov svojho sektoru a pracuje efektívnym a produktívnym spôsobom
Konanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja	dodríava prevádzkové postupy pracoviska, ktoré sú v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja	dodríava prevádzkové postupy pracoviska, ktoré sú v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja	zodpovedným spôsobom dodríava prevádzkové postupy pracoviska, ktoré sú v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja
.....
Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
4. Kľúčové zručnosti pre celoživotné vzdelávanie	Uspokojivý T1	Dobrý H2	Výborný K3
	Študent alebo uchádzač		
Vzdelávanie a riešenie problémov	plánuje svoju prácu a získava spätnú väzbu	plánuje svoju prácu, získava spätnú väzbu a podľa toho koná	plánuje svoju prácu, získava spätnú väzbu a podľa toho koná
	si vyžaduje dohľad v nových situáciách alebo keď príde v pracovnom prostredí k zmenám	prispôsobí sa novým situáciám alebo keď príde v pracovnom prostredí k zmenám, a to v súlade so stanovenými pokynmi	keď príde v pracovnom prostredí k zmenám, vie, ako samostatne konať podľa danej situácie a v prípade potreby môže prispôbiť svoje pracovné návyky
Profesionálna etika	stará sa o všetkých zákazníkov rovnako, berie do úvahy kultúrne rozdiely alebo iné informácie o ich pôvode	stará sa o všetkých zákazníkov rovnako, berie do úvahy kultúrne rozdiely alebo iné informácie o ich pôvode	stará sa o všetkých zákazníkov rovnako a taktne, berie do úvahy kultúrne rozdiely alebo iné informácie o ich pôvode

Zdroj: finska Národná rada pre vzdelávanie

Ako je uvedené v časti A tohto dokumentu, dĺžka obdobia geografickej mobility učiacim sa vždy neumožňuje získať v zahraničí úplnú jednotku. Na úplné zvládnutie očakávaných vzdelávacích výstupov by často bolo potrebné dlhšie obdobie mobility

C15. Opis kritérií hodnotenia

Fínsky príklad uvedený nižšie demonštruje opis kritérií hodnotenia pre jednotku nazvanú „Podávanie jedál a nápojov“ v rámci kvalifikácie Reštauračné a stravovacie služby.

Vo Fínsku opisujú tzv. „ciele hodnotenia“ vzdelávacie výstupy, ktoré sú špecifické pre danú jednotku. Kritériá hodnotenia sú opísané z hľadiska vzdelávacích výstupov na troch úrovniach výkonu: uspokojivý, dobrý a výborný. Tieto ciele hodnotenia sú opismi vzdelávacích výstupov jednotiek, ktoré sú definované na národnej úrovni. Poskytovatelia odborného vzdelávania a prípravy definujú pre proces vzdelávania a odbornej prípravy vzdelávacie výstupy podrobnejšie.

Požiadavky na zručnosti pre jednotku sú:

Študent alebo uchádzač

- sa stará o zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie,
- prijíma zákazníkov a stará sa o nich počas celej doby poskytovania služieb,
- pozná predávané výrobky a požiadavky na ich kvalitu,
- prezentuje, predáva a ponúka zákazníkovi alebo skupinám zákazníkov jedlo a nápoje,
- v oblasti služieb zákazníkovi využíva jazykové zručnosti týkajúce sa daného špecifického sektora,
- pôsobí v oblasti predaja alkoholických nápojov,
- registruje predaj a vystavuje účty zákazníkovi,
- upravuje a organizuje zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie,
- používa základné gastronomické pojmy,
- zabezpečuje spokojnosť zákazníkov,
- hodnotí svoju vlastnú prácu a výkon.

Všetky jednotky všetkých kvalifikácií sú opísané zo štyroch hľadísk: zvládnutie pracovného procesu, zvládnutie pracovných metód, nástrojov a materiálov, zvládnutie vedomostí, na ktorých je práca založená, a kľúčové zručnosti pre celoživotného vzdelávanie.

Ukážka odborných zručností (Opis)

Študent alebo uchádzač, ktorý získava svoju odbornú kvalifikáciu, demonštruje svoje odborné zručnosti pri práci na úlohách v rámci služieb zákazníkovi v reštauráciách, zamestnaneckých kaviarňach alebo jedálňach, a to v spolupráci s ostatnými zamestnancami na pracovisku. Udržiavajú zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie, prezentujú, predávajú a ponúkajú jedlá a nápoje podľa jedálneho lístka, ako aj dodávané jedlá a nápoje, podávajú alkoholické nápoje, registrujú predaj a vystavujú účty z predaja zákazníkovi. Študent alebo kandidát, ktorý získava svoju odbornú kvalifikáciu, demonštruje v situáciách týkajúcich sa služieb zákazníkovi svoje jazykové zručnosti, a to v súlade s jedným z cieľov hodnotenia uvedených v tabuľke vyššie. Práca sa vykonáva takým spôsobom, že je možné určiť, či predmetné odborné zručnosti spĺňajú stanovené požiadavky.

Pri ukážke zručností musí byť preukázané minimálne nasledovné:

- úplná znalosť pracovného procesu,
- úplné zvládnutie pracovných metód, zariadení a materiálov,
- úplné zvládnutie vedomostí, na ktorých je založená práca, prezentácia jedál a nápojov, konanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja, efektívny a výnosný výkon, podávanie alkoholických nápojov a zvládnutie jazykových zručností týkajúcich sa daného špecifického

sektora (jazykové zručnosti týkajúce sa daného špecifického sektora sa preukazujú v súlade s jazykovým vzdelaním jednotlivca),

- úplná znalosť kľúčových zručností pre celoživotné vzdelávanie.

Tie časti odborných zručností potrebných v danom module, ktoré nie je možné v ukážke zručností alebo kvalifikačnej skúške predviesť, budú dopĺňať ďalšie hodnotenia zručností, ako sú rozhovory, úlohy a iné metódy.

Tabuľka č. 21: Výňatok z opisu kritérií hodnotenia pre jednotku „Podávanie jedál a nápojov“ (Fínsko)

Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
1. Zvládnutie pracovného procesu	Uspokojivý T1	Dobrá H2	Výborný K3
Obsluhovanie zákazníkov	Študent alebo uchádzač		
Obsluhovanie zákazníkov	udržiava, upravuje a organizuje zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie	stará sa o zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie a udržiava ich upravené po celú dobu trvania ich zmeny	samostatne sa stará o zariadenia pre zákazníkov, ako aj pracovné vybavenie podľa uskutočnených rezervácií a daných potrieb, ako aj udržiava zariadenia čisté po celú dobu trvania ich zmeny
	priateľským spôsobom prijíma zákazníkov, a to v súlade s modelom služieb daného podniku	priateľským spôsobom prijíma zákazníkov, a to v súlade s modelom služieb daného podniku	priateľským spôsobom prijíma zákazníkov, a to v súlade s modelom služieb daného podniku a na základe konkrétnej situácie

	dodržiava pracovný poriadok a plány v súlade so stanovenými pokynmi	samostatne dodržiava pracovný poriadok a plány	bez problémov dodržiava pracovný poriadok a plány v súlade s požiadavkami a potrebami zákazníka

Sebahodnotenie výkonu	hodnotí silné a slabé stránky svojho vlastného výkonu	hodnotí silné stránky svojho vlastného výkonu a príležitosť profesionálne pracovať	hodnotí silné stránky svojho vlastného výkonu a príležitosť profesionálne pracovať
Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
2. Zvládnutie pracovných metód, nástrojov a materiálov	Uspokojivý T1	Dobrá H2	Výborný K3
Použitie metód a techník servírovania jedál a nápojov	Študent alebo uchádzač		
Použitie metód a techník servírovania jedál a nápojov	je oboznámený s predávanými výrobkami, zoznamami odporúčaní, objednávkami a vie, ako používať vhodné techniky servírovania	je oboznámený s predávanými výrobkami, zoznamami odporúčaní, objednávkami a technikami servírovania	samostatne sa oboznámil s predávanými výrobkami, zoznamami odporúčaní, objednávkami a technikami servírovania
	usporadúva stoly pre zákazníkov v súlade so zásadami podniku	usporadúva stoly pre zákazníkov v súlade so zásadami podniku	samostatne usporadúva stoly pre zákazníkov v súlade so zásadami podniku a danými

	a s riadom a príbormi zaobchádza hygienickým spôsobom	a danými potrebami, pričom s riadom a príbormi zaobchádza hygienickým spôsobom	potrebami, pričom s riadom a príbormi zaobchádza hygienickým spôsobom a opatrne

	pod dohľadom servíruje porcie jedla buď priamo alebo zo servírovacej misy	servíruje porcie jedla buď priamo alebo zo servírovacej misy	v spolupráci so zamestnancami kuchyne servíruje podľa potreby porcie jedla buď priamo alebo zo servírovacej misy
	na servírovanie používa podnos	samostatne a podľa potreby používa na servírovanie podnos	skúsene a bez problémov podľa potreby používa na servírovanie podnos

Registrácia predaja a vystavovanie účtov	registruje predaj a vystavuje účty zákazníkom	skúsene registruje predaj a vystavuje účty zákazníkom	samostatne registruje predaj a vystavuje účty zákazníkom v rýchlo sa meniacich pracovných situáciách
	pod dohľadom vystavuje účty z predaja	vystavuje účty z predaja v súlade so stanovenými pokynmi	samostatne vystavuje účty z predaja
Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
3. Zvládnutie vedomostí, na ktorých je práca založená	Uspokojivý T1	Dobrý H2	Výborný K3
	Študent alebo uchádzač		
Prezentácia jedál a nápojov	je oboznámený s predávanými jedlami a nápojmi, ako aj odporúčaniami do tej miery, že ich môže pri každej príležitosti na stravovanie prezentovať zákazníkovi a odporučiť im ku každému jedlu vhodné nápoje, ako im aj vysvetliť pôvod výrobkov	je oboznámený s predávanými jedlami a nápojmi, ako aj odporúčaniami do tej miery, že ich môže pri každej príležitosti na stravovanie skúsene prezentovať zákazníkovi a odporučiť im ku každému jedlu vhodné nápoje, ako im aj vysvetliť pôvod výrobkov	je oboznámený s predávanými jedlami a nápojmi, ako aj odporúčaniami do tej miery, že ich môže pri každej príležitosti na stravovanie aktívne prezentovať zákazníkovi a odporučiť im ku každému jedlu vhodné nápoje, ako im aj celkovo vysvetliť pôvod výrobkov

Jazykové zručnosti týkajúce sa špecifického sektora pre Fínov	obsluhuje zákazníkov vo fínčine, pričom môže byť nápomocný pri poskytovaní služieb vo švédčine a jednom cudzom jazyku	obsluhuje zákazníkov vo fínčine, pričom môže zvládnuť poskytovanie služieb vo švédčine a jednom cudzom jazyku	obsluhuje zákazníkov vo fínčine, pričom môže skúsene zvládnuť poskytovanie služieb vo švédčine a jednom cudzom jazyku
Efektívny a výnosný výkon	pod dohľadom berie pri výkone svojich povinností do úvahy využitie času a iných zdrojov	v súlade so stanovenými pokynmi berie pri výkone svojich povinností do úvahy využitie času	samostatne berie pri výkone svojich povinností do úvahy využitie času a iných zdrojov pri podpore ziskovosti svojej spoločnosti

		a iných zdrojov	
	je oboznámený so štruktúrou nákladov svojho sektoru a pracuje efektívnym spôsobom pod dohľadom	je oboznámený so štruktúrou nákladov svojho sektoru a pracuje efektívnym spôsobom	je oboznámený so štruktúrou nákladov svojho sektoru a pracuje efektívnym a produktívnym spôsobom
Konanie v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja	dodríava prevádzkové postupy pracoviska, ktoré sú v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja	dodríava prevádzkové postupy pracoviska, ktoré sú v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja	zodpovedným spôsobom dodríava prevádzkové postupy pracoviska, ktoré sú v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja
.....
Cieľ hodnotenia	Kritériá hodnotenia		
4. Kľúčové zručnosti pre celoživotné vzdelávanie	Uspokojivý T1	Dobrá H2	Výborný K3
	Študent alebo uchádzač		
Vzdelávanie a riešenie problémov	plánuje svoju prácu a získava spätnú väzbu	plánuje svoju prácu, získava spätnú väzbu a podľa toho koná	plánuje svoju prácu, získava spätnú väzbu a podľa toho koná
	si vyžaduje dohľad v nových situáciách alebo keď príde v pracovnom prostredí k zmenám	prispôbi sa novým situáciám alebo keď príde v pracovnom prostredí k zmenám, a to v súlade so stanovenými pokynmi	keď príde v pracovnom prostredí k zmenám, vie, ako samostatne konať podľa danej situácie a v prípade potreby môže prispôbiť svoje pracovné návyky
Profesionálna etika	stará sa o všetkých zákazníkov rovnako, berie do úvahy kultúrne rozdiely alebo iné informácie o ich pôvode	stará sa o všetkých zákazníkov rovnako, berie do úvahy kultúrne rozdiely alebo iné informácie o ich pôvode	stará sa o všetkých zákazníkov rovnako a taktne, berie do úvahy kultúrne rozdiely alebo iné informácie o ich pôvode

Zdroj: finska Národná rada pre vzdelávanie

C16. Príklad posudzovania a uznávania vzdelávacích výstupov, ktoré v domovskej sústave kvalifikácii nezodpovedajú úplnej jednotke

Ako je uvedené v časti A tohto dokumentu, dĺžka obdobia geografickej mobility učiacim sa vždy neumožňuje získať v zahraničí úplnú jednotku. Na úplné zvládnutie očakávaných vzdelávacích výstupov by často bolo potrebné dlhšie obdobie mobility.

Pilotné projekty ECVET často čelia tomuto problému, pričom niektoré navrhli riešenia, ktoré sú uvedené nižšie.

Posudzovanie jednotiek mobilit ako prvkov priebežného hodnotenia (ECVET ASSET⁵⁴)

Ako je uvedené v časti C.10, projekt ECVET ASSET navrhuje jednotky, ktoré sú „otvorené pre mobilitu“, čo okrem iného znamená, že množstvo a komplexnosť vzdelávacích výstupov sú kompatibilné s dĺžkou obdobia mobility, ako aj s obdobím, v ktorom učiaci sa uskutočňuje časť svojho vzdelávania v zahraničí (vyjadrenie predpokladov). To vedie k tvorbe jednotiek, ktoré spájajú relatívne malý počet vzdelávacích výstupov pod podmienkou, že predpoklady sú splnené.

Projekt združuje partnerov z rôznych krajín, pričom každý partner musí objasniť, ako budú tieto jednotky posudzované a hodnotené v ich vlastných sústavách. Vo Francúzsku je napríklad jednotka mobility týkajúca sa systémov riadenia stability vozidla súčasťou väčšej jednotky. Vzdelávacie výstupy dosiahnuté a zhodnotené počas obdobia mobility sa tak budú posudzovať ako prvok priebežného hodnotenia (contrôle en cours de formation⁵⁵). V danej sústave kvalifikácií je možné niektoré jednotky získať prostredníctvom priebežného hodnotenia. Priebežné hodnotenie sa skladá z obmedzeného počtu (definovaného v nariadení o kvalifikáciách) hodnotení, ktoré vždy hodnotia úplné získané vzdelávacie výstupy (v porovnaní s vzdelávacími výstupmi, ktoré sú predpokladom pre ďalšie vzdelávacie výstupy definované v kvalifikácii). Jednotku mobility, ako je navrhnutá v projekte ECVET ASSET, možno posudzovať ako jedno z hodnotení, ktoré predstavuje priebežné hodnotenie.

Hodnotenie úplnej jednotky v zahraničí (OPIR⁵⁶)

Iný prístup predstavuje projekt OPIR. V rámci tohto projektu sa mobilita uskutoční v čase, kedy budú učiaci sa blízko k získaniu očakávaných vzdelávacích výstupov v danej jednotke. Počas obdobia mobility ukončia získaním týchto vzdelávacích výstupov svoj vzdelávací proces. Hodnotenie v zahraničí sa bude týkať celej jednotky, nielen vzdelávacích výstupov dosiahnutých počas mobility.

Preto aj keď sa obdobie mobility bude týkať iba časti jednotky, bude sa hodnotiť úplná jednotka, pričom toto hodnotenie sa posúdi a uzná, keď sa učiaci sa vráti do svojej domovskej inštitúcie.

Tabuľka č. 22: Príklad použitia spoločnej metodológie v národnom kontexte: Rumunsko

Certifikačné jednotky a podjednotky	Kreditové body/%	Kreditové body ECVET	Rumunské kreditové body
UC1 Medzinárodný marketing	20%	24	6

⁵⁴ Projekt ECVET ASSET bol pilotným projektom financovaným prostredníctvom centralizovaných akcií v rámci Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2008-2011. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=9>

⁵⁵ Viac informácií o tomto postupe sumatívneho hodnotenia je možné nájsť na eduscol – iba vo francúzštine (<http://eduscol.education.fr/cid47722/controle-en-cours-de-formation.html>).

⁵⁶ Projekt OPIR je pilotným projektom, ktorý je financovaný prostredníctvom centralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v rámci Výzvy na podávanie návrhov projektov 2008. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=8>

UC11 Výskum trhu a plánovanie trhu na zahraničných trhoch	10	12	3
UC12 Obchodný informačný systém	10	12	3
UC2 Exportný predaj	20%	24	6
UC21 Vyhľadávanie a nadväzovanie vzťahov so zákazníkmi/partnermi	10	12	3
UC22 Obchodné rokovania	10	12	3
UC3 Importný nákup	20%	24	6
UC31 Identifikovanie potenciálnych dodávateľov a zdrojov	10	12	3
UC32 Organizácia rokovaní	10	12	3
UC4 Riadenie medzinárodných obchodných operácií	20%	24	6
UC41 Výber a spolupráca s poskytovateľmi služieb	10	12	3
UC42 Riadenie medzinárodnej obchodnej administratívy	10	12	3
UC5 Práca v multikultúrnom prostredí	20%	24	6
UC51 Anglický jazyk v obchodnom styku A	8	10	2,5
UC52 Cudzí jazyk v obchodnom styku B	8	10	2,5
UC53 Interkultúrny manažment a komunikácia	4	4	1
SPOLU	100	120	30

Zdroj: Recomfor⁵⁷

Posudzovanie jednotiek mobility ako prvkov priebežného hodnotenia (ECVET ASSET⁵⁸)

Projekt ECVET ASSET navrhuje jednotky, ktoré sú „otvorené pre mobilitu“, čo okrem iného znamená, že množstvo a komplexnosť vzdelávacích výstupov sú kompatibilné s dĺžkou obdobia mobility, ako aj s obdobím, v ktorom učitelia sa uskutočňuje časť svojho vzdelávania v zahraničí (vyjadrenie predpokladov). To vedie k tvorbe jednotiek, ktoré spájajú relatívne malý počet vzdelávacích výstupov pod podmienkou, že predpoklady sú splnené.

Projekt združuje partnerov z rôznych krajín, pričom každý partner musí objasniť, ako budú tieto jednotky posudzované a hodnotené v ich vlastných sústavách. Vo Francúzsku je napríklad jednotka mobility týkajúca sa systémov riadenia stability vozidla súčasťou väčšej jednotky. Vzdelávacie výstupy dosiahnuté a zhodnotené počas obdobia mobility sa tak budú posudzovať ako prvok priebežného hodnotenia (contrôle en cours de formation⁵⁹). V danej sústave kvalifikácií je možné niektoré jednotky získať prostredníctvom priebežného hodnotenia. Priebežné hodnotenie sa skladá z obmedzeného počtu (definovaného v nariadení o kvalifikáciách) hodnotení, ktoré vždy hodnotia úplne získané vzdelávacie výstupy (v porovnaní s výsledkami vzdelávania, ktoré sú predpokladom pre ďalšie vzdelávacie výstupy definované v kvalifikácii). Jednotku mobility, ako je navrhnutá v projekte ECVET ASSET, možno posudzovať ako jedno z hodnotení, ktoré predstavuje priebežné hodnotenie.

⁵⁷ <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=17>

⁵⁸ Projekt ECVET ASSET bol pilotným projektom financovaným prostredníctvom centralizovaných akcií v rámci Programu celoživotného vzdelávania v období rokov 2008-2011. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=9>

⁵⁹ Viac informácií o tomto postupe sumatívneho hodnotenia je možné nájsť na eduscol – iba vo francúzštine (<http://eduscol.education.fr/cid47722/contrrole-en-cours-de-formation.html>).

Hodnotenie úplnej jednotky v zahraničí (OPIR⁶⁰)

Iný prístup predstavuje projekt OPIR. V rámci tohto projektu sa mobilita uskutoční v čase, kedy budú učiaci sa blízko k získaniu očakávaných vzdelávacích výstupov v danej jednotke. Počas obdobia mobility ukončia získaním týchto vzdelávacích výstupov svoj vzdelávací proces. Hodnotenie v zahraničí sa bude týkať celej jednotky, nielen vzdelávacích výstupov dosiahnutých počas mobility.

Preto aj keď sa obdobie mobility bude týkať iba časti jednotky, bude sa hodnotiť úplná jednotka, pričom toto hodnotenie sa posúdi a uzná, keď sa učiaci sa vráti do svojej domovskej inštitúcie.

⁶⁰ Projekt OPIR je pilotným projektom, ktorý je financovaný prostredníctvom centralizovaných aktivít Programu celoživotného vzdelávania v rámci Výzvy na podávanie návrhov projektov 2008. Viac informácií je možné nájsť na: <http://www.ecvet-projects.eu/Projects/ProjectDetail.aspx?id=8>

Referenčné dokumenty

- CEDEFOP; Coles, M.; Oates, T. (2005). *European reference levels for education and training: promoting credit transfer and mutual trust*. Luxembourg: Publications Office. CEDEFOP panorama series; No 109 http://libserver.CEDEFOP.europa.eu/vetelib/eu/pub/CEDEFOP/pan/2005_5146_en.pdf
- CEDEFOP (2011). *Shaping lifelong learning: making the most of European tools and principles*. December 2011. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/publications/19146.aspx>
- CEDEFOP (2012a). *The development of ECVET in Europe (2011)*. Luxembourg: Publications Office. CEDEFOP, pracovný dokument ; No 14. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/6114_en.pdf
- CEDEFOP (2012b). *Development of national qualifications frameworks in Europe: October 2011*. Luxembourg: Publications Office. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/6112_en.pdf
- Council of the European Union (2011). Council recommendation of 28 June 2011 on 'Youth on the move': promoting the learning mobility of young people. *Official Journal of the European Union*, C 199, 7.7.2011, pp. 1-5. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2011:199:0001:0005:EN:PDF>
- European Commission (2009). *ECVET: European credit system for vocational education and training*. http://ec.europa.eu/education/lifelong-learningpolicy/doc/ecvet/flyer_en.pdf
- European Commission (2011). *Using ECVET for geographical mobility: part II of the ECVET users' guide*. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/2011-08-02_ECVET_Users_Guide_Mobility-Final.pdf
- European Union (2011). *Using learning outcomes: European qualifications framework series: Note 4*. Luxembourg: Publications Office. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/Using_learning_outcomes.pdf
- European Parliament; Council of the European Union (2009). Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 June 2009 on the establishment of a European credit system for vocational education and training (ECVET). *Official Journal of the European Union*, C 155, 8.7.2009, pp. 11-18. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2009:155:0011:0018:EN:PDF>

Ďalšie publikácie

Európska komisia, CEDEFOP a užívateľská skupina ECVET pripravili rozličné dokumenty, ktoré môžu pomôcť vytvoriť potrebné podmienky.

- CEDEFOP (2009). *European guidelines for validating nonformal and informal learning*. Luxembourg: Publications Office. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/4054_en.pdf
- CEDEFOP (2009). *The shift to learning outcomes: policies and practices in Europe*. Luxembourg: Publications Office. CEDEFOP reference series; 72. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/3054_en.pdf
- CEDEFOP (2010). *Linking credit systems and qualifications frameworks: an international comparative analysis*. Luxembourg: Publications Office. CEDEFOP research paper; 5. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/5505_en.pdf
- CEDEFOP (2010). *The development of ECVET in Europe*. Luxembourg: Publications Office. CEDEFOP pracovný dokument; No 10. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/6110_en.pdf
- CEDEFOP (2011). *The development of ECVET in Europe:2011*. Luxembourg: Publications Office. CEDEFOP pracovný dokument; No 14. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/6114_en.pdf

- CEDEFOP (2012). *Development of national qualifications frameworks in Europe: October 2011*. Luxembourg: Publications Office. CEDEFOP pracovný dokument; No 12.

http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/6112_en.pdf

- European Commission (2011). *The European credit system for vocational education and training: ECVET: get to know ECVET better: questions and answers: revised February 2011 (part I of the ECVET users' guide)*. http://ec.europa.eu/education/lifelong-learningpolicy/doc/ecvet/faq_en.pdf

- European Commission (2011). *Using ECVET for geographical mobility: part II of ECVET users' guide*. http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/Files/2011-08-02_ECVET_Users_Guide_Mobility-Final.pdf

- European Parliament; Council of the European Union(2006). Recommendation of the European Parliament and of the Council of 18 December 2006 on transnational mobility within the Community for education and training purposes: European quality charter for mobility(2006/961/EC). *Official Journal of the European Union*, L 394, p. 5-9 of 30.12.2006.

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/oj/2006/l_394/l_39420061230en00050009.pdf

- Hawley, J.; Souto, O.M.; Duchemin, C. (2010). *2010 update of the European inventory on validation of nonformal and informal learning: final report*. <http://libserver.CEDEFOP.europa.eu/vetelib/2011/77643.pdf>

Magazíny ECVET (2009, 2010, 2011, and 2012):

- *ECVET magazine* 2010/ č. 1. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/16367.aspx>
- *ECVET magazine* 2010/ č. 2. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/17321.aspx>
- *ECVET magazine* 2011/ č. 3. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/17636.aspx>
- *ECVET magazine* 2011/ č. 4. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/18074.aspx>
- *ECVET magazine* 2011/ č. 5. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/18367.aspx>
- *ECVET magazine* 2011/ č. 6. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/18981.aspx>
- *ECVET magazine* 2012/ č. 7. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/19451.aspx>
- *ECVET bulletin – April 2009*. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/4284.aspx>
- *ECVET bulletin – Júl 2009*. <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/4043.aspx>
- *ECVET bulletin – April 2010* <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/news/15578.aspx>

Ďalšie webové stránky:

Európska komisia:

- webová stránka *ECVET* http://ec.europa.eu/education/lifelong-learningpolicy/ecvet_en.htm
- *internetový portál EQF* <http://ec.europa.eu/>
- webová stránka *EQF* http://ec.europa.eu/education/lifelong-learningpolicy/eqf_en.htm

CEDEFOP:

- *webová stránka o európskych nástrojoch* <http://www.CEDEFOP.europa.eu/EN/understandingqualifications/index.aspx>

V spolupráci s Európskou komisiou poskytuje CEDEFOP technickú a analytickú podporu zavedeniu odporúčania ECVET na európskej, národných a sektorových úrovniach.

Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (EACEA)

<http://eacea.ec.europa.eu>

ECVET team

<http://www.ecvet-team.eu/>

ECVET team funguje ako sekretariát pre európsku sieť ECVET. Jeho aktivity zahŕňajú workšopy a semináre pre užívateľskú skupinu ECVET a členov európskej siete ECVET, výročné fórum ECVET. Jeho webové stránky informujú o nových výsledkoch siete a poskytuje dokumentáciu, ako sú príručky (interaktívne, alebo na stiahnutie), magazín ECVET, atď. Je financovaný Európskou úniou.

NetECVET

<http://netecvet.com>

NetECVET je skupina 14 národných agentúr Programu celoživotného vzdelávania koordinovaná nemeckou národnou agentúrou. Má za cieľ podporiť organizátorov nadnárodnej mobility, ktorí začínajú pracovať s ECVET. Je spolufinancovaná Európskou úniou – Programom celoživotného vzdelávania.

Pilotné projekty ECVET

<http://www.ecvet-projects.eu>

Táto webová stránka poskytuje prehľad aktivít, predbežné a záverečné výsledky centralizovaných európskych projektov ECVET. Je financovaná Európskou úniou.